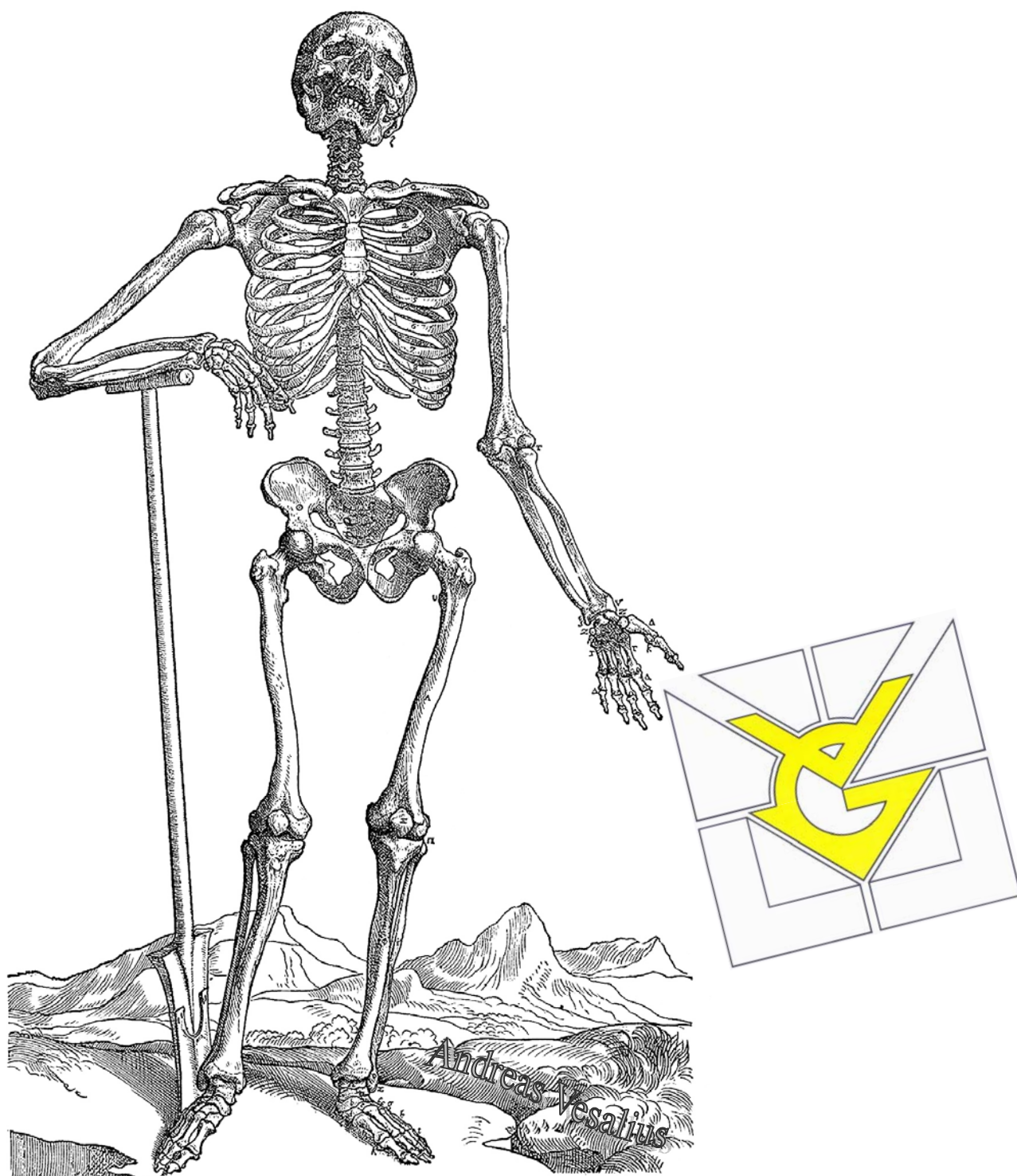

PERIODIEK

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND

Inhoud

VOORWOORD*	3
GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE	4
▪ DANK ZIJ WILLEM: A.K. Evrard	4
BALANS	6
FORUM	9
▪ BEDENKINGEN ROND HET VGV-VVMV SYMPOSIUM OVER ARMOEDE EN GEZONDHEIDSZORG IN VLAANDEREN (23 OKT. 2010): P.H. Jongbloet	9
▪ BRUSSEL, GEEN PROBLEEM VOOR DE VLAAMSE SOCIALE ZEKERHEID: D. Pieters	11
▪ NIEUWE TIJDEN, NIEUWE WAARDEN, BETERE INZICHTEN...?: H. Verbrugge	13
KORTE BERICHTEN	16
VGV-MEDEDELINGEN	23
▪ EXTRA ALGEMENE LEDENVERGADERING VGV	23
▪ VERSLAG VAN STATUTAIRE ALGEMENE VERGADERING: BRUGGE 27 NOVEMBER 2010	23
OVV-MEDEDELINGEN	27
▪ PERSMEDEDELING: IS HET AK-VSZ EEN GROEP BARBAREN? (08/12/2010)	27
▪ PERSMEDEDELING: STAATSHERVORMING EN GEZONDHEIDSZORG (09/12/2010)	27
▪ PERSMEDEDELING: STAATSHERVORMING EN KINDERBIJSLAGEN (10/12/2010)	28
▪ PERSMEDEDELING OVV: VOORSTELLEN PS/VANDE LANOTTE SCHADELIJK VOOR VLAANDEREN! (25.12.10)	28
VGV-CULTUUR	29
▪ TENTOONSTELLINGEN	29
▪ VGV BEZOEKT: Het STAM op 26.02.11	31
▪ TE CASSEL (FRANKRIJK): EEN MUSEUM "VAN OVER DE SCHREVE"...	31
▪ MUZE MUSE: EEN GRENDOVERSCHRIJDEND PROJECT MET DE ZUIDERBUREN.	32
▪ DE BACH ACADEMIE TE BRUGGE... TERUG VAN WEGGEWEEST	32
▪ UIT DE DISCOTHEEK	33
▪ POËZIEHOEKJE	34
▪ BOEKBESPREKINGEN	35
PERSONALIA	40
▪ IN MEMORIAM PROFESSOR DR. HUGO KESTELOOT	40
▪ IN MEMORIAM DR. JEF EERENS	40
BRIEFWISSELING	41
DWARSKIJKER	43
▪ HET LEIDERSCHAP BINNEN DE VLAAMSE GEZONDHEIDSZORG	43
HOMO LUDENS	44
▪ KRUISWOORDRAADSEL	44
▪ HEKELLIED	44

VVMV-Berichten: KATERN ingevoegd.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. J. Dockx
 Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
 Secretaris: Dr. Bart Garmyn
 Penningmeester: Dr. G. Debruyne
 Cultuur: Dr. J. Dockx
 Leden: Prof. Dr. A. Baert, Prof. Dr. D. Brutsaert, Dr. F. Goes, Dr. L. Ide, Dr. P. H. Jongbloet, Prof. Dr. E. Ponette*, Dr. D. Van de Voorde, Dr. L. Van Ermen, Dr. J. Van Meirhaeghe*, Dr. H. Verbrugge

* oud-voorzitter

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. Rik Casteels, K.U.Leuven
 Dr. E. De Bleeker, oud-voorzitter VVMV
 Prof. Dr. L. Denis, directeur
 Oncologisch Centrum Antwerpen
 Prof. Dr. W. Dierick, U.Antwerpen
 Dr. C. Geens, voorzitter
 Alumni geneeskunde K.U.Leuven
 Prof. Dr. Jan Peers, K.U.Leuven
 Prof. Dr. P. Van Cauwenberge, rector U.Gent
 Prof. Dr. Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder Rode Kruis Vlaanderen
 Prof. Dr. G. Verdonk, U.Gent
 Dr. R. Verhaert, V.V.K.

Uitgave van het VGV

Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. J. Gyselinck, Dr. P.H. Jongbloet, Dr. R. Lenaerts, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe

Verantwoordelijke uitgever:

Dr. J. Van Meirhaeghe,
 Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke

Hoofdredacteur: Prof. Dr. E. Ponette,
 Schoonzichtlaan 40, 3020 Winksele-Herent
 en Dr. P.H. Jongbloet

De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs

Drukkerij Jules De Winter,
 Kleine Markt 13, 2000 Antwerpen,
 Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84

NOTEER NU REEDS IN UW AGENDA!

**EXTRA ALGEMENE
 LEDENVERGADERING VGV**

Zie p. 23

UITGAVEN VGV

Autokenteken

- Decalco € 2.00,- + € 0.59,- Port
- Aluminium € 3.00,- + € 0.59,- Port

Fiscaal dagboek € 25.00,- + € 1.77,- Port

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 55.00
Tot 5 jaar na diploma	€ 25.00
Arts zonder praktijk	€ 25.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 60.00
Artsenkoppel (tot 5 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 30.00
Abonnement "Periodiek" voor niet leden	€ 20.00

KBC nr. 407-3062251-47

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 - bus 14
 2100 Deurne - Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 - Fax: 03/322.45.14

e-post: info@vgv.be - webstek: www.vgv.be

Het secretariaat is open alle werkdagen van 9 tot 13 uur

VOORWOORD*

Welkom op onze jaarlijkse ledenvergadering in het Hof Van Vliet te Brugge.

Laat mij vooraf even stilte houden voor de leden die ons dit jaar zijn ontvallen:

Dr. Herman Daels, Dr. José Daels lid van de Raad voor Advies, Dr. Paul Vanderbeke, Prof. Karel Seghers gewezen lid van de Raad van Bestuur en Prof. Hugo Kesteloot.

Het VGV kende een goed jaar met zelfs een lichte stijging van het aantal leden dank zij de niet aflatende werving door het Bestuur.

Het VGV is een oude tempel die steunt op drie kariatiden: ons gedachtegoed, het tijdschrift en de cultuur. Samen torsen ze de dwarsbalk die de tempel stut. Haal er één onderuit en de tempel stort in. Vooreerst ons gedachtegoed. De overheveling van een deel of een deeltje van de curatieve gezondheidszorg naar de deelstaten is binnen handbereik. Deze bezorgdheid is onze core business en we moeten paraat zijn om onze ideeën te velde te realiseren en een vooraanstaande plaats opeisen in het medisch landschap. En we hebben hierop recht want sta me toe de vijf symposia van de laatste 10 jaar nog eens te vermelden: “Welke geneeskunde willen wij in Vlaanderen”, “Integratie van preventieve en curatieve geneeskunde, naar een Vlaams gezondheidsbeleid”, “Gezonde gezondheidszorg in een gezonde economie”, “25 jaar Vlaamse gezondheidszorg, preventie is samenzorg” en tenslotte “Naar een blauwdruk voor een Vlaamse gezondheidszorg, leren uit buitenlandse ervaringen”, dit alles samen goed voor 254 pagina’s (zie www.vgv.be) en voldoende om dit recht op te eisen.

De tweede pijler is ons tijdschrift dat dank zij de inzet van velen een ongekende, eerlijke en hoogstaande kwaliteit heeft bereikt. De inhoud van de verschillende rubrieken wordt met de grootste zorg samengesteld door de redactieraad en onze hoofdredacteurs zijn ware juweliers die deze edelstenen zetten tot een pronkjuweel.

De derde pijler is het cultuuraanbod dat zowat het enige trefpunt is waar we elkaar visueel en verbaal ontmoeten. Dank zij goed overleg met onze Brusselse vrienden bij Van Helmont en door lang op voorhand toptentoonstellingen op te sporen, kunnen we steeds een kwalitatief hoogstaand programma bieden. Deze activiteiten worden lang op voorhand in Periodiek aangekondigd met de nodige achtergrondinformatie. We maken bovendien een scherpe prijs en waar mogelijk zorgt Robrecht voor cultuurwaardebons. En

wanneer haalbaar trakteert het VGV of Van Helmont uit eigen middelen. Het VGV investeert in de cultuur jaarlijks ruim 1000 euro aan verzendingskosten. En het werkt: de opkomst is de laatste jaren bijzonder toegenomen. De cultuur en het tweejaarlijks symposium maken het VGV zichtbaar naar buiten.

Als kleine socio-culturele vereniging worden we nu bedreigd door de media die op reusachtige schaal aan gratispolitiek doen teneinde voor hun krant of tijdschrift een hogere oplage te veroveren. Zo heeft De Standaard op zaterdag 30 oktober bijna 90.000 gratis tickets voor deze tentoonstelling op de markt gegoooid. Wat moet het VGV nu in godsnaam aanvangen met haar armzalige, niet recupereerbare, 80 tickets voor haar leden die hoofdzakelijk gepensioneerd zijn en zich probleemloos kunnen vrijmaken in de week?

Een tweede bedenking is dat het gratis aanbieden van een ticket van 11 euro bij een krantenexemplaar van 2,4 euro zelfs koppelverkoop overstijgt waarbij het gratis ticket aanzet tot het kopen van de krant. Wie belet mij overigens in de toekomst 4 gidsen te reserveren en 80 kranten aan te kopen?

De grote verliezer is de bezoeker die in deze verstoorde markt zal geconfronteerd worden met een massale toeloop en daardoor nauwelijks een glimp zal opvangen van de getoonde werken.

Dat de media cultuur aanprijzen is een kerntaak. Dat zij promotie maken voor fijne tentoonstellingen die onvoldoende aandacht krijgen is zelfs noodzakelijk. Maar deze toptentoonstelling in Brugge prijst zich vanzelf aan in binnen- en buitenland en heeft deze barnumreclame niet nodig. Dit soort perfide samenwerking is de doodsteek voor talloze kleine verenigingen die niet gesubsidieerd worden en enkel overleven op voluntariaat omdat lang op voorhand reserveren met een onzekere mix van betaalde en gratis tickets nu eenmaal onmogelijk is voor een vereniging. Zo, dit lag bijzonder zwaar op mijn lever.

Ik nodig u nu van harte uit om onze vergadering te starten waarvan ik het verloop overlaat aan de goede zorgen van de secretaris en de penningmeester en die afgerond zal worden met verkiezingen.

Jan Dockx, VGV-voorzitter

* Toespraak tijdens Algemene Ledenvergadering VGV op 27 november ll. te Brugge

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

PROF. EM. DR. ALEXANDER – KAREL EVRARD

- ° geboren in 1923; Gr.-Latijnse humaniora aan het Jezuietencollege, St. Barbara te Gent
- ° Doctorstitel aan de RU Gent in 1950 en te Leiden in 1953
- ° 1969-1989 hoogleraar in psychologie en psychiatrie RU Gent
- ° mede-stichter Museum Dr. Guislain en Jan Palfijn-Stichting (Pand, Onderbergen)
- ° auteur van o.a. Geschiedenis der Psychiatrie (Wereldbibliotheek, Amsterdam 1954)
- ° gewezen ondervoorzitter van Het Vlaamse Kruis, Ere –hoofdbestuurslid VTB
- ° curator Museum Het Pand
- ° adres: Citadellaan 56, 9000 Gent

DANK ZIJ WILLEM

In de zuidelijke Nederlanden - reeds in de Spaanse tijd afgescheurd van het Noorden, of liever geamputeerd – hadden wij al een universiteit te Leuven in 1425 gesticht door paus Martinus V en Hertog Jan IV van Brabant. Deze oudste universiteit van de Nederlanden werd door de Franse bezetter afgeschaft in 1797.

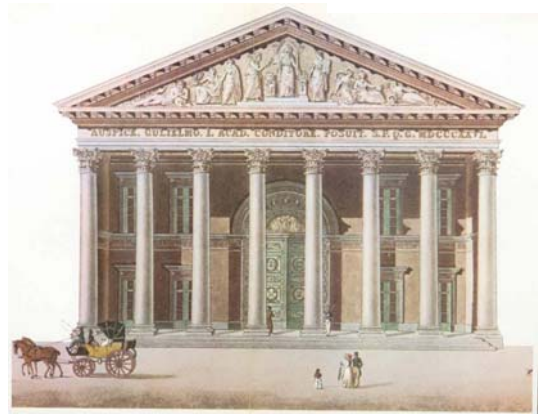
De eerste universiteit in het Noorden was Leiden, in 1575 gesticht op initiatief van Willem van Oranje – de Zwijger – als beloning voor het moedig gedrag van de stad tijdens het langdurige Spaanse beleg.

Uitgaande van zijn verlichte onderwijspolitiek richtte de nieuwe vorst Willem I niet alleen een uitgebreid netwerk van 4.000 lagere scholen in om het toen schrikwekkende analfabetisme in het Zuiden tegen te gaan. Hij wijdde ook vooral veel aandacht aan het middelbaar onderwijs (atheneum en lycea). Voor het hoger onderwijs stichtte hij evenwichtig: drie universiteiten in het Zuiden: Gent, Luik en Leuven en drie in het Noorden: Leiden, Utrecht en Groningen. Voor Leiden en Leuven was dit in feite een heroprichting. Voor de plaatskeuze in het Zuiden waren er verscheidene kandidaten; het Gentse verzoek aan Willem (1814) verwees naar 1576 ('Pacificatie van Gent', d.i. verzoeningspoging tussen Noord en Zuid), en naar de eerste aanzet tot een universiteit in het 'Pand'. De Gentse kandidatuur werd ondermeer verdedigd door kanunnik Mart. De Bast en Dr. J. Kesteloot. Tenslotte besloot Willem zelf voor de Arteveldestad. Brugge en Brussel kregen 'slechts' een atheneum (naast Doornik, Antwerpen, Namen, Maastricht en Luxemburg; zeven in aantal). De stichting van de Gentse universiteit dateert van 1816; de openingsplechtigheid greep een jaar later plaats in aanwezigheid van de kroonprins Willem-Frederik (de latere Willem II). Deze vond plaats in de Troonzaal van het Gentse stadhuis. Repelaer van Driel, commissaris-generaal, hield de openingsrede en na de zitting volgde een banket voor 78 personen, een galavorsteling in de schouwburg en tenslotte een bal.

Op de plaats aan de Volderstraat, waar de Jezuietenkerk was afgebroken onder de Franse Republiek, werden van 1819 tot 1826 de indrukwekkende aula én Peristylum gebouwd door architect Lodew. Roelandt als 'PALEIS' der Universiteit. Aan de straatkant heeft men de imposante arduinen zuilenreeks, die wel beter tot haar recht had

kunnen komen aan een bredere laan of groter plein. De gevel met acht rijzige kolommen is geïnspireerd op het Romeinse Pantheon en de tempel van Antoninus Pius. Het monumentale Peristylum met brede trappen naar de eigenlijke zaal is van gemengde stijl. Aan de wand links is (op mijn aandringen) door Jozef van Overstraeten, de onvergetelijke VTB-voorzitter, een vrij grote dank-plaat voor Willem I aangebracht. In de prachtige met bloemmotieven overkoepelde ronde aula of promotiezaal ziet men onder de Nederlandse kroon het wapenschild, nl. in de bovenste helft de Gentse leeuw, er onder Minerva, godin der wijsheid, met bezijden een oranje-, en een lauriertak (wijzend op de stichter en op vrede). De spreuk 'Inter utrumque' (d.i. 'Tussen beide') is voor meerdere interpretaties vatbaar gebleken. Wijst ze op Noord en Zuid, op protestant en katholiek, op wetenschap en vaderland?.

Onze Alma Mater startte met 4 faculteiten: Letteren en Wijsbegeerte, Rechten, Wetenschappen, en Geneeskunde. Er waren zestien professoren, waaronder negen, die van elders bijgehaald moesten worden. Dit was niet zo verwonderlijk gezien onze intellectuele verarming, ontstaan tijdens de Spaanse tijd en gevolgd door onophoudelijke vreemde bezettingen. Er waren maar 13 administratieve personeelsleden; het aantal ingeschreven studenten was aanvankelijk 190. Voor de geneeskunde waren er om te beginnen slechts 3 professoren, J. Kluyskens, J. Kesteloot en J. Van Rotterdam; gaandeweg werden Ch. Van Coetsem en F. Verbeek er aan toegevoegd.

Welke waren de op het programma voorziene vakken? Ontleedkunde, fysiologie, pathologie, praktijk, farmacie, heelkunde, vroedkunde, diëtleer en gerechtelijke geneeskunde. Een behoorlijke waaier dus.

De algemene onderwijsstaal bleef het Latijn; doch voor sommige materies kon uitzondering worden gemaakt.

Sommige studenten kwamen uit de Ecole de Médecine van het Franse tijdperk, anderen hadden reeds enige ervaring opgedaan in het buitenland; o.a. de 'officiers de santé' bleken onvoldoende Latijn te kennen. Doch met goede wil en geestdrift kwam men vrij goed uit de startblokken.

Het stadsbestuur kwam vrij royaal over de brug: het Pakhuis (aan de Korenmarkt) werd ter beschikking gesteld voor de faculteit Geneeskunde; het gewezen Jezuïetenklooster aan de Volderstraat gaf plaats aan Letteren en Wijsbegeerte; de Baudeloo-bibliotheek aan de Rechten en tenslotte de St Elooiskapel aan Wetenschappen en Anatomie. Het Klinisch onderwijs kon worden gegeven in De Bijloke, het Burgerlijk Gasthuis (of aloude stadshospitaal daterend van 1228). In 1818 werden ook de Gentse stadsbibliotheek (sedert 1800 in de Baudeloo-abdij) en de stadsplantentuin (ontworpen door Karel van Hulthem) overgemaakt aan de universiteit. Terecht schrijft Prof. G. Sanders in 1967: "*Mag Willem I de vader van de Universiteit zijn, de stad is letterlijk de milde moeder van haar eerste behuizing en ontplooiing.*"

De door Willem te Gent geplante Wetenschapsboom kon gaan groeien en bloeien. Jaarlijks werden acht gouden

medailles voorzien voor laureaten van prijsvragen en 29 beurzen voor minder bemiddelden. Om slechts een drietal eerst gepromoveerden te noemen: de jurist en orangistische leider Hippol. Metdepenningen, de clinicus Liev. Boddaert, en de beroemd geworden statisticus Ad. Quetelet.

Tenslotte twee onverdachte getuigenissen uit het tijdvak na 1830, het rampjaar voor Vlaanderen:

"Ce que personne ne pourra contester de bonne foi, c'est que le gouvernement des Pays-Bas a rendu d' éminents services au pays par l'organisation de l'enseignement public à tous les degrés." (Prof. J.Haus bij het halfeeuwfeest in 1867).

En rector A. Motte, 25 jaar later : "*Payons un juste tribut de reconnaissance à Guillaume I, le régénérateur de l'enseignement supérieur en Belgique*". Alleen moest het eigenlijk i.p.v. 'régénérateur', 'générateur' zijn!

Het nakende jaar 2015 zal dé gelegenheid worden om koning Willem I der 'Herenigde Nederlanden' in ere te herstellen, althans toch minstens in Gent!

Ofwel krijgt België een nieuwe adem, ofwel wordt dit het begin van het einde. Bizar genoeg staat het standpunt - De Wever voor het nieuwe België, en het standpunt - Di Rupo voor het einde.

Luc STANDAERT - HET BELANG VAN LIMBURG - 01/09/10

Ik liep een Brussels station in om een abonnement te halen *et voilà*. Toen ik buiten kwam, zag ik dat ik Franstalig was geworden. Ik heette geen Jeroen meer, zoals op mijn identiteitsbewijs stond, maar Jerome... 'Goeiendag bonjour' klonk het ook op het gemeentehuis, toen ik vorig jaar een nieuwe identiteitskaart kwam halen... tot m'n verrassing had ik wel een Franstalig exemplaar gekregen. *Et voilà*.

Jeroen VAN DER KRIS, correspondent van NRC Handelsblad, DE STANDAARD - 11/09/10

Een uitbreiding van de bevoegdheden van gewesten en gemeenschappen vergt een aangepaste financieringswet, zodat zij de gevolgen van hun beleidskeuzes rechtstreeks voelen in hun financiën. Op die manier worden ze aangemoedigd om zo verantwoordelijk als mogelijk om te springen met hun middelen en bevoegdheden.

Wouter BEKE, voorzitter CD&V en Koen VAN DEN HEUVEL, Vlaams volksvertegenwoordiger, DE STANDAARD - 23/09/10

Dat is wat ik van Johan Vande Lanotte wil horen... Hoe groot is de 'impliciete' schuld die onze kinderen erven? ...Wie dan nog kortzichtig cadeaus uitkeert aan zijn kiesgerechtigd publiek, kan niet anders dan zijn kleinkinderen een krankzinnige belastingsdruk opleggen. Zet dat maar eens op papier.

Karel VOLCKAERT, directeur onderzoek bij Strategus, DE TIJD - 30/10/10

Ik ben voor een staatshervorming en de splitsing van BHV, maar die hoeven toch niet tot minder solidariteit te leiden? Toch is de schaalgrootte voor de sociale zekerheid niet zo belangrijk. Ik zeg niet dat ik voor een splitsing ben, maar de Vlaamse schaal is groot genoeg ..

Karel GACOMS, provinciaal secretaris ABVV metaal, DE STANDAARD - 30/10/10

Uiteindelijk kwam er in 2007 dan toch een regering, *zonder* communautair programma, d.w.z. dat de "staatshervorming" gewoon was afgevoerd. Eenzelfde scenario is thans in voorbereiding...Het klimaat voor zo'n noodregering, beantwoordend zowel in samenstelling als in programma aan de Franstalige desiderata, wordt thans achter de schermen actief voorbereid terwijl voor de schijn de onderhandelings onder leiding van Vande Lanotte oeverloos (geen tijdslimiet) voortduren.

Mark GRAMMENS - JOURNAAL - 04/11/10

De nieuwe burgers moeten de taal leren, bijdragen aan de welvaart en zich de waarden en de cultuur van hun nieuwe 'vader'land eigen maken. Wie dat weigert te doen, stelt zichzelf buiten de samenleving.

Veli YUKSEL, Vlaams volksvertegenwoordiger CD&V, DE STANDAARD - 05/11/10

Immigratie en asiel

De recente vrieskou heeft ons geconfronteerd met beelden van autochtone daklozen, doch ook van kandidaat-inwijkelingen, die niet onmiddellijk een opvang vonden. Als mens, en zeker als arts, raakt ons dat. Meerderen onder ons staan ook positief tegenover de oproep van “Dokters van de wereld” om een Europese Verklaring van Gezondheidswerkers te ondertekenen die aan “rechtenloze” migranten toegang wil verzekeren tot medische zorg (Artsenkrant, 11.01.11).

Dit doet niets af van de bedenking dat de Belgische federale overheid het immigratieprobleem heeft laten verrotten.

Het principe deugt wel: “Iedereen die uit een oorlogsgebied komt of in eigen land vreest te worden vervolgd vanwege ras, nationaliteit of politieke overtuiging, kan in België een asielaanvraag indienen om uiteindelijk als vluchteling te worden erkend.” (Yves Delepeleire en Nikolas Vanhecke, DS 23.10.10) Doch heel wat asielaanvragen komen van economische gelukzoekers en het is materieel niet mogelijk aan elke vraag te voldoen.

Wat zijn de feiten?

België telt in verhouding tot zijn bevolking vier keer meer asielaanvragen dan het Europees gemiddelde en alleen Zweden en Cyprus scoren nog hoger, zo blijkt uit cijfers van Eurostat (Yves Delepeleire, DS 27.10.10). In 2010 werden in België 19.941 asielaanvragen ingediend: dat is het hoogste aantal sinds 2002 (DT 06.01.11). En het aantal regularisaties wordt door N-VA-kamerlid Sarah Smeyers voor 2010 geschat op ongeveer 24.000 (Nikolas Vanhecke, DS 31.12.10). Hoe komt dat?

Aan de basis ligt de idee dat in België veel mogelijk is voor asielzoekers:

- De twee grote collectieve regularisatiecampagnes in nauwelijks 10 jaar tijd (2000 en 2009) voeden bij asielzoekers de hoop dat ze hier vroeg of laat kunnen blijven (Yves Delepeleire, DS 27.10.10).
- Wie geen opvang vindt in het netwerk van Fedasil krijgt een slaapplek op hotel, waarvan de prijs tot september 2010 opliep tot meer dan 16 miljoen euro (vhn en ty, DS 11.09.10).
- Wie geen plaats meer vindt op hotel, krijgt na een kortgeding 500 euro per dag (Pieter Blomme, DT 07.12.10).
- Is er bij aankomst geen plaats bij Fedasil, is financiële steun mogelijk via het OCMW (DS 11.12.10). Bovendien worden arbeidscontracten vervalst en nepstatuten gecreëerd om een verblijfsvergunning te krijgen en, zodra die verworven zijn, worden velen plots werkloos waarna ze zich melden bij het OCMW (Daniël Termont, burgemeester Gent, DS 03.12.10).
- De asielprocedure duurt in België ongeveer 1,5 jaar, dus een stuk langer dan in Frankrijk (12 maanden), het Verenigd Koninkrijk (1 tot 6 maanden), Italië (20 dagen tot 2 maanden), Spanje (6 maanden) en Nederland (8 dagen tot 6 maanden). Samen met de hernieuwde aanvraagmogelijkheden en beroepsmogelijkheden, die veel ruimer zijn in België dan in 4 van de 5 andere landen (DS 11.12.10), bevordert die lange procedure de hoop dat het wel eens zal lukken.

- In tegenstelling met de 5 andere vermelde landen, volgt er in België na een negatief besluit geen uitzetting, enkel een bevel tot verlaten van het grondgebied (Nikolas Vanhecke, DS 10.09.10; DS 11.12.10).
- De naturalisatiecriteria zijn op bepaalde punten heel soepel: nu kunnen mensen genaturaliseerd worden zonder ooit een voet in België te hebben gezet (Pascal Dendooven, DS 21.10.10). Volgens Sarah Smeyers zijn er van de 800.000 nieuwe Belgen, die er sinds de snel-Belgwet bijkwamen, 500.000 via naturalisatie gekomen (ibidem).
- De soepele regelgeving voor gezinshereniging heeft een multiplicatoreffect: vreemdelingen met een verblijfsvergunning kunnen hun familie (partner, kinderen, ouders, grootouders ...) naar België laten overkomen. Men schat dat het om 15.000 personen per jaar gaat (Yves Delepeleire en Nikolas Vanhecke, DS 23.10.10).
- Een andere toegangsweg is die van de schijnhuwelijken (Pascal Dendooven, DS 21.10.10).
- De valse arbeidsmigratie is een bijkomende weg om België binnen te geraken: migranten uit EU-landen kopen een vals arbeidscontract van een spookfirma of laten zich tegen betaling inschrijven als vennoot van een bestaande firma: dat geeft hun het recht om hier te verblijven en op de sociale zekerheid terug te vallen (Yves Delepeleire en Nikolas Vanhecke, DS 23.10.10).
- Ook mensensmokkelaars hebben brood gezien in illegaal vervoer van asielzoekers.

Het probleem van de uitdeinende immigratie heeft zodanige afmetingen aangenomen dat zelfs de PS onlangs de alarmklok luidde en Elio Di Rupo persoonlijk het failliet van het PS-beleid ter zake erkende: “Het is schandalig dat in ons land gezinnen asielzoekers met kinderen in deze vrieskou op straat moeten zien te overleven (...) We zijn het slachtoffer van filières, omdat we aan mensen over de hele wereld de indruk hebben gegeven dat het geld hier voor het rapen ligt (...) Er zijn vier keer meer asielaanvragen in België dan in andere Europese landen, vier keer! (...) Het grote probleem is de permanente instroom. We hebben regels nodig om die terug te dringen.” (Isabel Albers, DS 03.12.10)

Yvan Mayeur (PS Brussel) sloot zich daar bij aan: “Ons land heeft geen asiel- en migratiebeleid die naam waardig.” (Isabel Albers, DS 06.12.10)

Twee bekentenissen die kunnen tellen.

Laten we ook niet vergeten dat Herman Van Rompuy verantwoordelijk was voor de “rampzalige deal uit de zomer van 2009. Asiel verzeilde toen volledig in Franstalige handen, met de Vlaamse eerste minister in een ‘coördinerende rol’. Er volgde een fikse regularisatie, maar het flankerend beleid – met strikte regels rond gezinshereniging en een verstrengde snel-Belgwet – kreeg uitstel, en door de val van de regering, ook afstel.” (Bart Brinkman, DS 06.12.10)

Een pikant detail. Joëlle Milquet, een der kampioenen van het ongebreidelde immigratiebeleid, trachtte de opening van de legerkazerne te Bastenaken voor asielzoekers tegen te houden om haar partijgenoot Benoît Lutgen te ontzien die in 2012 tijdens de gemeenteraadsverkiezingen de degens moet kruisen met de huidige MR-burgemeester Philippe Collard. Tenslotte werd er beslist dat de asielzoekers zullen vertrekken 11 maanden vóór de gemeenteraadsverkiezingen (Pascal Dendooven; DS 13.10.10; Frans De Smet, DS 06.12.10).

Wat moet er dan veranderen in het immigratie- en asielbeleid?

Vooreerst moet de overheid het beleid aanpassen, uitgaande van de hoger genoemde pijnpunten.

Verder moet de overheid werk maken van een strengere wetgeving voor het bekomen van de Belgische nationaliteit en van een ernstig inburgeringsbeleid. “Die verplichtingen oplijsten en duidelijk maken zal meer effect hebben dan een ontradingscampagne hier en daar” adviseert Peter De Roo, afgevaardigde voor de opvangplaatsen voor asielzoekers (DS 20.11.10). Daarmee is minister Bourgeois het eens: “Wij zijn het enige land in de wereld dat geen integratievereisten stelt om de nationaliteit te krijgen.” (Wim Winckelmans, DS 12.09.09) En evenzo premier Letermé: “Bij de hervorming van de snel Belg-wet wordt veel meer dan in het verleden het accent gelegd op de noodzaak om te integreren, de taal te leren, zich aan te passen aan de gewoontes van de regio waarin men zich wil vestigen.” (Wim Van de Velden, DT 03.11.10)

De vraag is maar of over dit alles op federaal niveau een goed akkoord mogelijk is.

Staatshervorming

Op 21 oktober 2010 werd Johan Vande Lanotte door de koning als bemiddelaar tussen de 7 partijen (N-VA, CD&V, SP.A, Groen / PS, CDH, Ecolo) aangesteld om de besprekingen over een staatshervorming terug op gang te krijgen. Gedurende 2 1/2 maanden voerde hij gesprekken met elk van die partijen, hij duwde, trok, sleurde, doch slaagde er al die tijd niet in om de 7 partijen samen aan tafel te krijgen (Pascal Delwit, DS 13.01.11).

In december 2010 protesteerden het Aktiecomité voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ) en het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) tegen een aantal uitgelekte voorstellen van de bemiddelaar: zie rubriek “OVV-mededelingen” in dit nummer.

Uiteindelijk bezorgde Vande Lanotte op 3 januari ll. een nota aan de 7 partijvoorzitters met de vraag of ze die tekst konden aanvaarden als basis om verder te onderhandelen. Op 5 januari antwoordden SP.A en Groen volmondig “ja”, CD&V en N-VA vroegen dat de tekst eerst zou aangepast worden, de 3 Franstalige partijen uitten ook ernstige inhoudelijke bezwaren doch verpakten die handig als “ja, maar”, kwestie van de zwarte piet niet toegespeeld te krijgen. Samengevat: Vlaanderen wil een betekenisvolle stap zetten naar meer zelfbestuur en de Franstalige partijen staan zoveel mogelijk op de rem, een complete patstelling dus.

Johan Vande Lanotte bood op 6 januari zijn ontslag aan bij de koning, maar op 11 januari vroeg deze laatste hem toch verder te bemiddelen, doch in gezelschap van Bart De Wever en Elio Di Rupo, een soort triumviraat dus.

Reeds eerder begonnen de financiële markten zich te roeren: Standard & Poor's dreigde de kredietwaardigheid van België met één graad te verlagen als het binnen de zes maanden geen nieuwe regering heeft (Knack 22.12.10); de rente op leningen door de federale overheid begon te stijgen en de aandelen van meerdere Belgische banken kregen klappen op de beurs, blijkbaar door de combinatie van de politieke instabiliteit met de hoge Belgische staatsschuld van 97,2 % van het bbp (Pieter Blomme, DT 01.12.10; wdp en rmg, DS 01.12.10; Michel Vandersmissen, DS 08.01.11; Ilse De Witte, DT 11.01.11; Wim Van de Velden, DT 11.01.11; Nico Tanghe, DS 11.01.11; Stijn Demeester, DT 12.01.11; Peter De Keyser, DT 12.01.11; Pieter Blomme, DT 13.01.11; Stijn Demeester, DT 15.01.11).

Waarop de koning en daarna 23 bedrijfsleiders aan premier Letermé vroegen “ervoor te zorgen dat het parlement voor 2011 een geloofwaardige begroting goedkeurt” (Patrick Blomme en Patrick Luysterman, DT 13.01.11). En bij de bevolking begint de vrees te knagen om financieel verlies te lijden.

En zo dreigt, zoals in 2007, de staatshervorming terug in de koelkast te belanden, zodat de Franstaligen uitkomen waar ze wilden: het institutioneel status-quo. Paul Geudens formuleert het zo: “De maskers vallen af. Het is om de grootste optimist een depressie te bezorgen. Ik ben er hoe langer hoe meer van overtuigd dat PS en cdH geen staatshervorming willen. Zelfs geen kleine. Zij zweren bij het status-quo, er op speculerend dat de druk om een regering te vormen zó groot wordt dat de Vlamingen uiteindelijk toch weer zullen toegeven” (GvA 13.01.11).

De voornaamste Vlaamse bezwaren tegen de nota Vande Lanotte hebben te maken met Brussel, BHV, het voorstel van samenvallende verkiezingen, de bijkomende bevoegdheden voor de deelstaten en de financieringswet:

- *Brussel* (Guy Tegenbos, DS 05.01.11; Bart Dobbelaere, DS 08.01.11; Guy Tegenbos, DS 10.01.11)
 - De afschaffing van het verbod op tweetalige lijsten bij de gewestverkiezingen te Brussel houdt in dat in elke lijst telkens een Franstalige meerderheid beslist welke Vlamingen opgenomen worden.
 - De feitelijke regionalisering van de kinderbijslag (via de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) leidt tot een sluipende volwaardige gewestvorming voor Brussel en vormt een precedent om het Vlaams onderwijs en de Vlaamse cultuur aan het Brussels Gewest toe te kennen.
 - De bijkomende financiering van Brussel is niet aan voorwaarden verbonden.
 - De voorziene “metropolitane gemeenschap” (vrijwillig samenwerkingsverband tussen gemeenten uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vlaams-Brabant en Waals-Brabant) kan de verfransing van Vlaams-Brabant bevorderen en op termijn leiden naar de uitbreiding van Brussel.
 - De betere regeling van het toezicht en de afdwingbaarheid van de taalwetgeving wordt uitgesteld (Bridgitte Grouwels, DS 11.01.11).
- *BHV* (Guy Tegenbos, DS 05.01.11)
 - De inwoners van de zes faciliteitengemeenten mogen kiezen op welke lijsten ze voor Kamer, Senaat en Europees Parlement willen stemmen : die van Brussel of die van Vlaams-Brabant; dat zal de aansluiting bij Brussel in een latere fase vergemakkelijken.
 - De taalwet van 1966 wordt gewijzigd: het overheidspersoneel in de zes faciliteitengemeenten zal zijn burgers aanspreken in de taal die ze wensen (Nederlands of Frans); wie systematisch in het Frans wil geholpen worden, moet dat om de drie jaar laten weten; de omzendbrief Peeters wordt dus afgeschaft.
 - De kandidaat-burgemeesters in de zes faciliteitengemeenten moeten als benoemingsvoorwaarde verklaren dat ze de taalwetgeving zullen naleven; tegen de beslissing tot niet benoeming is beroep mogelijk bij het Grondwettelijk Hof, dus niet langer bij de (Vlaamse) Kamer van de Raad van State.
- *Samenvallende verkiezingen* (Guy Tegenbos, DS 05.01.11; Bart Dobbelaere, DS 08.01.11). Wanneer de federale verkiezingen (Kamer en Senaat) zouden samenvallen met de regionale verkiezingen, zul-

- len de politieke partijen zoveel mogelijk aansturen op dezelfde regeringscoalitie op regionaal als op federaal vlak: dat zal de huidige autonomie dynamiek van de regionale regeringen afremmen.
- De bijkomende deelstaatbevoegdheden voor *gezondheidszorgen en justitie* zijn mager en die voor *kinderbijslagen* wordt beperkt door het feit dat de financiering federaal en de regelgeving grotendeels federaal blijven (Isabel Albers, DS 11.01.11); de overheveling van het *arbeidsmarktbeleid* gaat niet gepaard met de regionalisering van de werkloosheidsvergoedingen (Guy Tegenbos, DS 05.01.11).
- De *financieringswet* is ondoorzichtig (pdd en g.teg., DS 08.01.11).

Hoewel de huidige nota Vande Lanotte officieel niet meer aan de orde is, loont het de moeite die even in te kijken, zeker wat de gezondheidszorg betreft (Guy Tegenbos, DS 05.01.11; Pieter Blomme, DT 05.01.11; Geert Verrijken, De Huisarts 13.01.11).

- *Preventie*, die in theorie reeds een exclusieve gemeenschapsbevoegdheid was, doch in de praktijk meermaals federaal werd gerecupereerd, wordt nu geconcretiseerd door volgende overdrachten aan de gemeenschappen:
 - volledige bevoegdheid en budgetten voor vaccinaties en vaccinatiecampagnes, doch het beleid inzake pandemieën blijft de bevoegdheid van de federale overheid;
 - volledige bevoegdheid en budgetten voor de collectieve preventieve opsporing van aandoeningen;
 - de middelen verbonden met het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan;
 - de middelen voor bewustmakingscampagnes voor tandhygiëne in scholen.
- In de *eerstelijnsgezondheidszorg* worden volgende bevoegdheden en budgetten overgeheveld naar de gemeenschappen:
 - de geïntegreerde diensten voor thuisverzorging (GDT);
 - de platformen voor palliatieve zorg;
 - de Centra voor Ambulante Revalidatie;
 - de huisartsenkringen
 - de Impulsefondsen.
 Andere zaken blijven onaangeroerd.
- In de *geestelijke gezondheidszorg* worden de gemeenschappen bevoegd voor:
 - de platformen voor geestelijke gezondheidszorg;
 - de psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT);
 - de initiatieven beschut wonen.
 De bijhorende budgetten worden eveneens overgeheveld.
- In het beleid inzake *verslaving* krijgen de gemeenschappen volgende bijkomende bevoegdheden:
 - overdracht van het Verslavingsfonds;
 - overdracht van de revalidatieovereenkomsten met betrekking op drugsverslaving (MSOC);
 - overdracht van bevoegdheid en budgetten voor organisatie van raadplegingen voor tabaksontwenning.
- In de *gehandicaptenzorg* worden de bevoegdheid en de budgetten voor mobiliteitshulpmiddelen naar de gemeenschappen overgeheveld; dit leidt echter niet tot één enkele overheid die in het vooruitzicht gesteld was.
- In de *ouderenzorg* worden volgende bevoegdheden en budgetten overgeheveld naar de gemeenschappen:

- de programmatie van de Rust- en Verzorgingstehuizen (RVT), de Rustoord voor Bejaarden (ROB), de Centra voor Dagverzorging (CDV) en de Centra voor Kort Verblijf (KV);
- de tegemoetkoming voor Hulp aan Bejaarden.
- *Kwaliteitsbewaking*
De gemeenschappen krijgen de bevoegdheid om elk een Raad voor Kwaliteitspromotie op te richten, die in dialoog kunnen gaan over kwaliteitsevaluatie met federale instellingen, zoals de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen, de Nationale Raad voor Kwaliteitspromotie, het Kenniscentrum voor Gezondheidszorg e.a.
- *Kennis- en informatiedeling*
Er komen vertegenwoordigers van de gemeenschappen in de Raad van Bestuur van het Kenniscentrum voor Gezondheidszorg, in de Hoge Gezondheidsraad en in het beheer van E-Health.
Er komt een raadgevende vertegenwoordiging van de gemeenschappen in het Comité voor Advies inzake zorgverlening aan chronische ziekten en specifieke aandoeningen, evenals in de Raad voor Advies voor revalidatie.
Er komt echter geen vertegenwoordiging van de gemeenschappen in de beheerraden van het RIZIV.

De hoger vermelde overgehevelde bevoegdheden komen overeen met een goede 3 miljard euro; bijna 3/4 daarvan gaat naar de ouderenzorg.

In vergelijking met de totaliteit van het federale budget voor gezondheidszorg, dat geraamd wordt op 25 miljard euro (Guy Tegenbos, DS 05.01.11), betekent het totale over te hevelen bedrag ongeveer 13 %. Dat is natuurlijk slechts een kleine fractie: het VGV blijft namelijk staan achter de 100% overheveling van de gezondheidszorg, zoals gestemd in resolutie nr. 4 van het Vlaams Parlement op 3 maart 1999. De klassieke discussie over het half volle of half lege glas is hier zelfs niet van toepassing.

Hoe moet het nu verder?

Tegenstrevers van meer zelfbestuur voor Vlaanderen argumenteren dat dit niet alle problemen zal oplossen. Dat heeft de Vlaamse Beweging trouwens nooit gezegd, wel dat de huidige federale structuur niet meer werkt door het toenemend aantal thema's waarover de gemeenschappen van mening verschillen. "De onaangepaste staatsstructuur is juist de fundamentele oorzaak van de zwakte van dit land" besluit Guy Tegenbos (DS 08.01.11).

Welke federale regeringsformule er ook uit de bus komt, het immobilisme in dit land zal pas doorbroken worden wanneer meer bevoegdheden worden overgeheveld naar de deelstaten. Een verwijzing naar de splitsing van de Leuvense universiteit in 1968 is hier op haar plaats; sindsdien is bovendien de samenwerking tussen beide universiteiten veel beter dan voorheen.

Een nieuw jaar begint

Ter gelegenheid van het begin van 2011 stak de redactie "Periodiek" met deskundige en toegewijde hulp in een nieuw kleedje, dat verwijst naar onze leermeester Vesalius: "De humani corporis fabrica Libri septem".

Wij wensen alle VGV-leden persoonlijk geluk in dit nieuwe jaar en verwijzen daarbij graag naar de nieuwjaarswens in het poëziehoekje in dit nummer.

Eric Ponette
16 januari 2011

* In deze rubriek worden bijdragen van VGV-leden en andere personen, evenals reacties hierop, opgenomen; elke auteur is zelf verantwoordelijk voor de inhoud.

BEDENKINGEN ROND HET VGV-VVMV SYMPOSIUM OVER ARMOEDE EN GEZONDHEIDSZORG IN VLAANDEREN (23 OKT. 2010)

Vanuit verschillende gezichtspunten brachten de sprekers het beschikbare, empirisch goed onderbouwde materiaal aan. Eens te meer bleek duidelijk dat ongezondheid en armoede in feite een tweerichtingsverkeer betekenen, en zelfs een vicieuze cirkel: “Armoede maakt ziek en ziek maakt arm” en nog pregnanter: “Armoede is inherent aan sociale ongelijkheid” (Chris Geens). Chronische aandoeningen, ongezonde leefstijl (rookgedrag, voeding, enz.) en bezoek aan tandarts en specialist zijn inderdaad gerelateerd aan de graad van opleiding. Deze zelfde sociale gradiënt geldt ook voor uitstel van zorg om financiële redenen (Jan Vrancken; Yvo Nuyens). Ook het transgenerationale aspect van armoede, ziekte en ongelijkheid werd door de sprekers beklemtoond: “Gezondheid is een karakteristiek van bundels levenslopen over meerdere generaties” (Luc Bonneux; Geert Dom). Door de sociologisch georiënteerde deelnemers aan het debat werden omgeving en gebrek aan sociaal kapitaal als voornaamste verklaring ingeroepen (Guy Tegenbos). Sociale maatregelen tegen armoedebestrijding waren het gevolg, met name bevordering van betaalbaarheid (maximumfactuur, zorgverzekering, enz.), van toegankelijkheid (eerste lijns- en thuiszorg), en van preventie (screening tegen borstkanker, vaccinaties, enz.). Desalniettemin is men in de laatste decaden er niet in geslaagd deze vicieuze cirkel van armoede en ziekte te doorbreken. Verbreding van de kloof was zelfs dikwijls het geval: “Even wachten op Godot en erger nog, op nieuwe verklaringen, beloftes en aanbevelingen”, zo moest ook Yvo Nuyens toegeven.

Deze bedroevende vaststellingen leiden tot het besef van ter plaatse te trappelen en, erger nog, van versukkeld te zijn in een impasse. Met zijn uitdagende titel: “There is no pill against the ill of poverty.” zocht Luc Bonneux de controverse op. Enkele statements: “Uitkering maakt ziek.”, of wellicht nog sterker: “Nog meer geld naar gezondheidszorg is asociaal en regressief (het bevordert overbehandeling)”. Heeft hij gelijk? Jawel! Na een halve eeuw rondjes draaien en miljarden belastingsgelden, moet men zich afvragen of het paard niet achter de wagen werd gespannen. Bonneux suggereerde dat genetische en beschadigende factoren tijdens de zwangerschap hier in het spel zouden zijn, met andere woorden, dat het om de constitutie gaat bij armoede en ziekte. Als argument liet hij de curven zien van intelligentie op 11-jarige leeftijd, gecorreleerd met langere levensduur. Hem parafraserend kan men tegenwerpen: “There is no gene for poverty”, en die beschadigende factoren in de lagere sociaal-economische bevolkingslagen, welke zijn die dan wel??

Het antwoord op deze vragen is te vinden in de epidemiologische literatuur. Deze staat bol van onderzoeksgegevens betreffende de concentratie van ‘high-risk concepties’ in sociaal zwakkere gezinnen: de menstruele cyclus is er meer gestoord; gezinsplanning is er nauwelijks aan de orde, zwangerschappen op tiener- én op gevorderde leeftijd of na een zeer kort conceptieinterval zijn er veel frequenter; de eetgewoonten zijn er eenzijdig; er wordt meer gerookt en gebruik gemaakt van drugs en psychotrope middelen. Stuk voor stuk zijn dit situaties waarbij de eikel niet optimaal ‘rijpt’ en tijdig ovuleert, dan wel te laat wordt bevrucht.

Aan de hand van experimenteel onderzoek bij amfibieën en zoogdieren is sinds het einde van de 19^e eeuw duidelijk aangetoond dat niet-optimale rijping of ‘overrijping’ en uitgestelde bevruchting van de eikel (*delayed ovulation and/or fertilisation*) leidt tot chromosomale afwijkingen en desorganisatie van embryonale orgaansystemen, in casu van het neurale en gonadale systeem. Een graduele toename van misvormingen bij de vrucht is hiervan het gevolg. In het *Institut für Humangentik* in Essen (D) werden zeer onlangs epigenetische afwijkingen hieraan toegevoegd. Niet-optimale rijping van de eikel in de follikel en/of te late bevruchting in de eileider bedreigt de optimale valorisering van het genoom. Hetzelfde geldt ook voor ‘high-risk concepties’ bij de mens, indien eicelrijping of bevruchting worden bedreigd. Gevolgen daarvan zijn: niet-optimale implanting en toename van zwangerschaps- en geboortecomplicaties, in casu preterm geboorte en intra-uteriene groeiretardatie (*‘small for gestational age’*), aangeboren afwijkingen en constitutie defecten die zich op latere leeftijd uiten, met als gevolg verhoogde morbiditeit en mortaliteit. Het mag dan ook niet verbazen dat IVF-kinderen, zoals steeds meer duidelijk wordt, bij de geboorte vaker minder wegen, of ADHD en hart- en vaatziekten ontwikkelen. Op de pathofysiologische achtergronden van ‘overrijpingsovopathie’ en epigenetische afwijkingen bij deze condities enerzijds, en van geslachtsverschuivingen bij conceptie, geboorte en volwassenheid anderzijds, kan binnen dit bestek niet worden ingegaan.

De concentratie van ‘high-risk concepties’ in sociaal zwakkere gezinnen verklaart het verband met de toename van zwangerschaps- en geboortecomplicaties, aangeboren afwijkingen, wiegedood, gedragsstoornissen (ADHD, drugsverslaving, persoonlijkheidsstoornissen, delinquentie, schizofrenie, enz.) en de kortere levensverwachting. Deze toename springt niet dadelijk in het oog bij elk van deze calamiteiten, maar de combinatie ervan, des te meer. Deze is ook oorzaak van het sociale deficit in deze gezinnen, vooral in allochtone bevolkingsgroepen. Gonadale aantasting (*‘verminderde ovariële reserve’* of *‘primaire ovariuminsufficiëntie’*) verklaart de toegenomen kans op recurrenente ovopathie binnen het gezin en transgenerationale transmissie binnen de familie. Het jongensoverschot in lagere sociaal-economische bevolkingslagen en bij morbiditeit en levensverwachting is eveneens in lijn met dit concept.

Wat kunnen wij hieruit besluiten? Men kan de hand aan de ploeg slaan en programma’s ontwerpen, bedoeld om niet-optimale concepties zoveel als mogelijk te vermijden en aldus deze vicieuze cirkel tussen ongelijkheid, armoede en ziekte te doorbreken. De effecten hiervan moeten in alle sociaal-economische lagen voelbaar zijn, vooral bij de minder begunstigen.

Voor de huisartsen in de eerste lijn is er een belangrijke voorlichtende taak weggelegd en is voorzichtigheid geboden bij het voorschrijven van geneesmiddelen, die een optimale ovulatie bedreigen (bepaalde slaapmiddelen en psychofarmaca). Daarnaast zouden jongeren zeer gebaat zijn met een gedegen onderwijsprogramma in zake ‘reproductie-hygiëne’, dat inzicht

verschafft in de voortplantingsfysiologie bij dier en mens. Dit moet vooral gaan over menstruele cyclus, ovulatie, vruchtbare periode, optimale eicelrijping en bevruchting, en specifiek over de versturende factoren bij deze biologische processen, en tenslotte over veiligheid en betrouwbaarheid van de anticonceptiemethoden. Niet alleen morele en ethische waarschuwingen zijn hier aan de orde, maar vooral de aanwijsbare schadelijke gevolgen, die meer indruk maken bij de jongeren!

Aan de hand van de stijging en daling van het 'rijpingshormoon' (oestrogenen) in de lichaamsvloeistoffen, kan men een optimale rijping van de eicel laten zien. Bij voorbeeld, in een studie betreffende 601 cycli van 347 Chinese vrouwen in de vruchtbare leeftijd, die zonder medicatie zwanger wilden worden (zie **Fig. 1**; S.A Venners et al., Hum. Reprod. 21, 2227; 2006). Door dagelijkse controle van de urine kon de spiegel van het rijpingshormoon worden gemeten: bij een te lage drempel komt geen zwangerschap tot stand; bij een iets hogere spiegel is er wel implantatie, maar gaat de vrucht verloren; en pas bij een nog hogere spiegel ziet men een klinisch verifieerbare zwangerschap. Uitstel van de piek van het luteïniserend hormoon (LH-piek), en dus van de eisprong is aanwijsbaar zowel bij dier als mens met alle nefaste gevolgen ervan. Meer concreet:

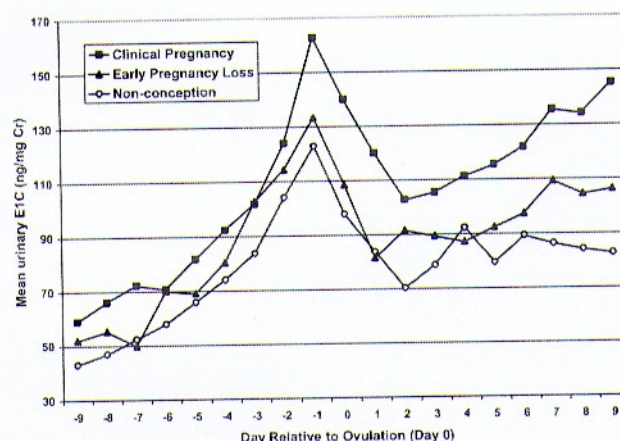
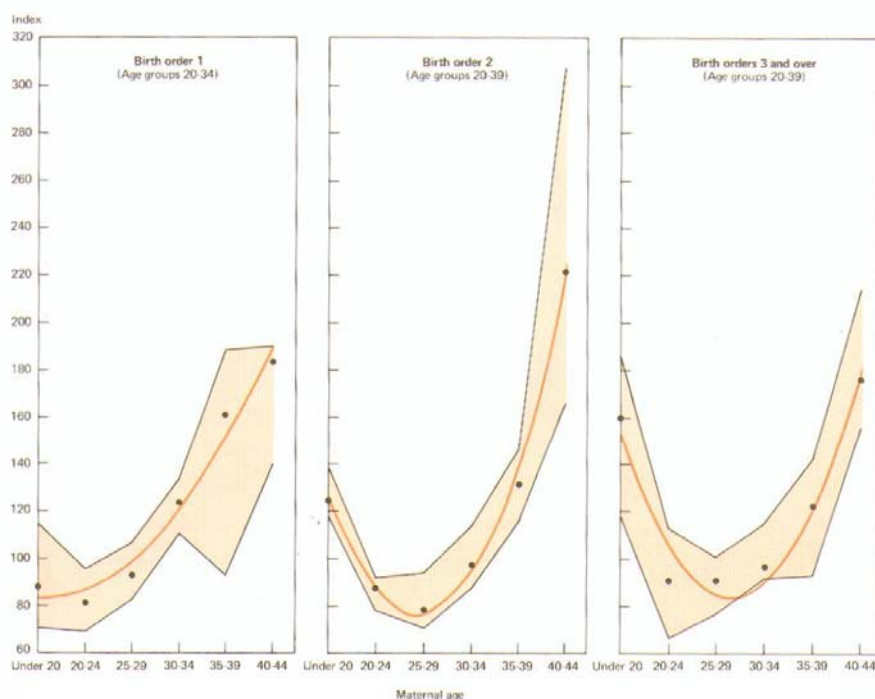

Figure 1. Daily mean urinary estrone conjugates (E_1C) concentrations by cycle outcome for 601 cycles of 347 fertile women who were attempting to become pregnant without hormone treatment.

1. Tijdens de overgangen van het ovulatoire patroon, direct na de menarche en vóór de menopauze is het patroon van de menstruele cyclus afwijkend en is een uitstel van de LH-piek en dus van de eisprong aantoonbaar: hoe jonger en hoe ouder, des te sterker de toename van miskramen, zwangerschaps- en geboortetcomplicaties, doodgeboorten, zuigelingensterfte, wiegedood, enz.. Dit wordt weerspiegeld in een J- of U-vormige curve afhankelijk van de moederleeftijd (zie **Fig. 2**; D. Norman, Reports on Population/Family Planning; New York, Aug. 1974).
2. Na een zwangerschap en/of tijdens de borstvoeding, dus tijdens de restauratie van het ovulatoire patroon, is uitstel van de LH-piek, en dus van de ei-

NOTE: The band represents the range, the dots the median, and the line through the band is the smooth pattern fitted to the median.
SOURCE: Table 5.

FIGURE 2 Perinatal mortality: Index by maternal age, for selected birth orders, areas, and years (index based on unweighted average rate of age groups in parentheses = 100)

sprong aanwijsbaar. Laag geboortegewicht, groeiretardatie, enz., ziet men toenemen na een zeer kort geboortetinterval en tevens na een zeer lang interval ten gevolge van anovulatie, opnieuw weerspiegeld door een U-vormige curve, maar nu afhankelijk van het geboortetinterval (zie **Fig. 3**; B-P Zhu et al. N.E.J.M., 340, 589, 1999). Dit effect is ook manifest aanwezig naarmate meer kinderen kort op elkaar volgen vóór het twintigste levensjaar (zie vorige **Fig.2**).

3. Een uitstel van LH-piek en eisprong als gevolg van gebruik van psychotrope geneesmiddelen, drugs en roken is aantoonbaar bij dier en mens, met nadelige gevolgen voor het nageslacht.

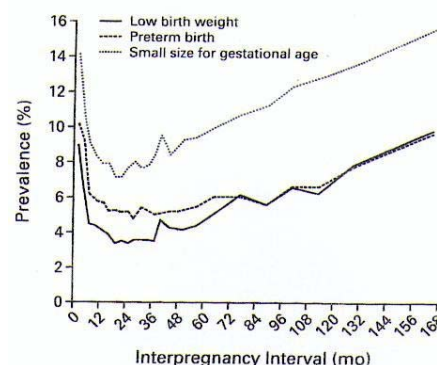

Figure 3 Prevalence of Adverse Perinatal Outcomes According to Interpregnancy Interval among 173,205 Singleton Infants Born Alive in Utah from 1989 to 1996.

4. Het biologisch effect op de ovulatie bij te laag lichaamsgewicht (anorexie) is aanwijsbaar, maar ook bij adipositas.
5. Elke adolescent(e) moet inzicht verwerven in de werking van de verschillende anticonceptieve methoden, voor- en nadelen ervan, en, met het oog op het vermijden van ongewenste zwangerschappen, de noodzaak om hierin consequent te handelen. Elk geboren kind moet een gewenst kind zijn!

UNICEF formuleerde haar adviezen ter bestrijding van de kindersterfte uitsluitend op basis van empirie, zonder biologische achtergronden: *'te jong, te snel en te veel'* (zie Fig. 4, J.P. Grant, The State of the World's children, UNICEF, 1984). Hierdoor werden spectaculaire successen gerealiseerd. Nu er een betere wetenschappelijke onderbouwing ter beschikking is over het verband tussen niet-optimale conceptie en zwakkere constitutie én armoede, is gerichtere actie mogelijk, vooral bij sociaal zwakkere gezinnen.

Dit kan een beleidsplan zijn voor de Vlaamse Regering, die zegt *'ambitueus en assertief te willen zijn'*. Zij kan niet gehinderd zijn, noch door *'usurperende'* bevoegdheden, noch door bevoegding van welke federale minister ook, want preventie en onderwijs zijn reeds lang haar domein.

Voor bronnenstudie: zie www.pubmed.com; P.H. Jongbloet; overripeness ovopathy.

Piet Hein Jongbloet, kinderarts

22 december 2010

BRUSSEL, GEEN PROBLEEM VOOR DE VLAAMSE SOCIALE ZEKERHEID

Telkens wanneer sprake is van meer bevoegdheden aan de deelstaten over te dragen, wordt geschermd met 'het probleem Brussel'. Brussel is dan het obstakel om verder te gaan in de staatshervorming. Op het vlak van het Vlaamse streven naar een grotere bevoegdheid inzake de sociale zekerheid is het niet anders. Ook daar wordt opgeworpen: wat met de Brusselaars als de gezondheidszorgen, de kinderbijlagen, ja zelfs de werkloosheids-uitkeringen naar de gemeenschappen zouden overgeheveld worden? Of moet een overdracht naar de gewesten als een alternatieve piste beschouwd worden? Maar wat dan met het Hoofdstedelijk Gewest, met zijn in sociaal opzicht vaak weinig riantie situatie?

Gemeenschapsbevoegdheid

Wij hebben reeds vroeger betoogd en blijven beklemtonen dat Brussel geen hinderpaal hoeft te zijn voor een defederalisering van (delen van) de sociale zekerheid. Daarbij zijn we er wel van overtuigd dat deze defederalisering het beste geschiedt ten gunste van de gemeenschappen. Niet alleen spoort dit met het algemene Vlaamse streven de federatie vooral op twee en niet op drie grote componenten op te bouwen, het laat daarenboven toe de minder gunstige sociale situatie van het Brussels Gewest te ventileren over de twee grote entiteiten, Vlaanderen en Franstalig België.

Voor de kostencompenserende regelingen (gezondheidszorg, gezinsbijlagen) ligt een overdracht aan de gemeenschappen en niet aan de gewesten ook in de lijn van onze huidige staatsstructuur. We geloven dat ook wat betreft de werkloosheidsverzekering best de optie van de overdracht aan de gemeenschappen wordt gevolgd; daaraan beantwoordt dan ook best een overheveling van de bevoegdheid inzake arbeidsbemiddeling van de gewesten naar de gemeenschappen.

Keuzerecht in Brussel

We weten dat het vraagstuk van de subnationaliteit moeilijk ligt en wellicht de tijd niet rijp is om over te gaan tot het toewijzen aan elke Belg van een subnationaliteit; daarenboven zou de toewijzing van de subnationaliteit buiten het huidige Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ook gevaren in zich kunnen bergen. Onder subnationaliteit verstaan we een deelstaatsburgerschap dat naar analogie met het staatsburgerschap zou verworven worden (en waar in principe de betrokkene weinig of geen keuzemogelijkheid toekomt).

Subnationaliteit is echter niet noodzakelijk om de gemeenschappen bevoegd te maken inzake socialezekerheidsregelingen in Brussel. Het is ook mogelijk een verplicht keuzerecht

toe te kennen aan wie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest woont. Een dergelijk recht kennen we reeds, op weliswaar beperkte schaal, inzake de zorgverzekering. Maar ook in andere domeinen, denken we maar aan de schoolplicht, kennen we de realiteit dat in Brussel gekozen wordt tussen het onderwijs van de Vlaamse en dit van de Franse Gemeenschap om te voldoen aan de schoolplicht.

In onze visie dienen inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest zich verplicht aan te sluiten bij hetzij de Vlaamse, hetzij de Franstalige sociale-zekerheidsinstelling (uitvoerend orgaan), naargelang van hun voorkeur. Een coördinatieorgaan, bijvoorbeeld de Kruispuntbank der Sociale Zekerheid, moet erop toezien dat elke inwoner van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest inzake zijn sociale zekerheid een keuze maakt en zich ook slechts aansluit bij een van de twee mogelijke stelsels.

Door deze aansluiting bij een (unicommunautaire) instelling wordt de inwoner van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest verbonden met de sociale zekerheid van hetzij de Vlaamse, hetzij de Franse Gemeenschap. Zijn aansluiting is niet definitief; onder welbepaalde voorwaarden kan hij van communautair sociale-zekerheidsstelsel veranderen. Deze voorwaarden moeten een willekeurig 'heen-en-weer-geloop' tussen de stelsels, en de bijbehorende administratieve problemen vermijden. Zo kan er bijvoorbeeld een wachtermijn (b.v. een jaar) ingevoerd worden vooraleer iemand prestaties kan genieten vanwege zijn 'nieuwe' sociale-zekerheidsstelsel. Tot dan toe kan hij of zij eventueel onder zijn oude regeling blijven.

Wie woonachtig is in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, valt in ons voorstel dus onder het ondeelbaar geheel van alle socialezekerheidsregelingen van hetzij de Vlaam-

se, hetzij de Franse Gemeenschap. Dit geldt in onze visie zowel voor de kostencompenserende regelingen alsook voor een over te dragen werkloosheidsverzekering. Het geldt uiteraard ook voor de zorgverzekering.

Er kan overwogen worden het keuzerecht ook te verbinden met keuzes gemaakt buiten de sociale verzekeringen, denken we b.v. aan de schoolkeuze of nog aan de keuze voor de voorzieningen voor gehandicapten van deze of gene gemeenschap.

Het verdient aanbeveling de keuze die de inwoner van Brussel maakt zo omvattend mogelijk te laten zijn, teneinde 'socialezekerheidsshopping' tegen te gaan, waarbij iemand telkens die regelingen zou kiezen die hem het minste kosten als hij denkt geen aanspraak op prestaties te zullen maken, en deze regelingen zou kiezen die de hoogste prestaties geven als hij reeds of weldra in aanmerking voor deze zou komen.

Inwoners van het Brussels Gewest die zouden nalaten hun keuze te maken, zullen de jure aangesloten worden bij de sociale zekerheid van de gemeenschap, waartoe ze zich het eerst wenden om enige prestatie ervan te genieten. Binnen deze regelingen kan dan de niet-tijdige aansluiting wel gesanctioneerd worden.

Verdere schijnproblemen

Maakt dit alles nu het uitbouwen van een eigen financiering niet moeilijk en veroordeelt het ons verder te werken met dotaties vanwege de federatie? Deze vraag wordt vaak opgeworpen vanuit de overtuiging dat de gemeenschappen geen eigen fiscale bevoegdheden kunnen uitoefenen, althans niet in Brussel. De discussie over de mogelijkheid of onmogelijkheid van gemeenschapsbelastingen is zeker nog niet afgesloten. Het voordeel van de discussie rond de overdracht van socialezekerheidsregelingen, is dat deze ook gefinancierd kunnen worden uit bijdragen. Niemand betwist de mogelijkheid om gemeenschapsregelingen uit bijdragen te financieren; daarbij staat het de gemeenschappen ook vrij deze bijdragen gestalte te geven naar eigen inzicht: forfaitair, proportioneel, progressief, op het gehele inkomen of alleen het arbeidsinkomen, op vermogen(bestanddelen) enz... We zien b.v. nu reeds de zorgverzekering uit dergelijke bijdragen gefinancierd. Ook blijft het mogelijk in een gemengde financiering te voorzien, deels bijdragen bv. deels middelen uit het gemeenschapsbudget (al dan niet uit eigen fiscaliteit of dotaties).

Er wordt soms geïmagineerd met het argument: wat met de allochtonen in Brussel? Wat als die allen voor de Vlaamse socialezekerheidsregelingen kiezen? Wat zo ze allen voor de Franstalige regelingen kiezen? Vroeger onderzoek dat we ondernamen in samenwerking met Luc Coene wees uit dat de impact op de bijdragevoet voor de kostencompenserende regelingen van elke min of meer realistische hypothese (10% Vlaamse/ 90% Franse sociale zekerheid versus elke 50% van de inwoners van het Brussels Gewest) vrij marginaal blijft. Anders gezegd, hoe men ook in Brussel kiest, het zal een (bij hypothese bestaand) evenwicht van de gemeenschapsregelingen niet ontwrichten. We moeten daarbij ook voor ogen houden dat, in principe althans, er steeds een relatie zal zijn tussen de kost van de aansluiting bij een gemeenschapsstelsel en wat men ervoor krijgt.

Ook dient er rekening gehouden te worden met de taalwetgeving. Alle contacten die de gemeenschapsregelingen met hun aangeslotenen zullen voeren, zal in Brussel uitsluitend in het Nederlands (voor de Vlaamse regeling) of het Frans (voor deze van de Franse gemeenschap) geschieden. Het zal dan

ook niet evident zijn voor een volstrekt Nederlands onkundige om voor b.v. zijn ziektekostenverzekering alle documenten in het Nederlands in te vullen. Alleen in de faciliteitengemeenten kunnen de inwoners van deze die verplicht aangesloten zijn bij de sociale zekerheid van hun regio, een vertaling van alle documenten verlangen. Deze ordening is nu reeds zichtbaar wat de zorgverzekering aangaat.

Waarom geen gewestbevoegheden, ook niet inzake werkloosheid?

De arbeidsbemiddeling behoort vandaag tot de bevoegdheid van het gewest. In het raam van coherente bevoegdheidspakketten kan men zich dan ook de vraag stellen: waarom dan ook niet pleiten voor een werkloosheidsverzekering in handen van de gewesten?

Wij blijven er echter op aandringen dat de bevoegdheids-overdracht naar de gemeenschappen zou gebeuren en niet naar de gewesten. Dit geldt ook voor de werkloosheidsverzekering, ook al betekent zulks dat er een verschuiving inzake bevoegdheid voor arbeidsbemiddeling dient plaats te vinden van de gewesten naar de gemeenschappen. In Brussel zouden dan zowel de nieuwe VDAB als de nieuwe FOREM (concurrent) actief worden voor de bemiddeling. De Brusselse dienst zou dan verdwijnen. Net zoals voor de sociale bescherming (sociale zekerheid) gaat het primair immers om een aangelegenheid die mensen betreft.

Nu circuleren er heel wat scenario's inzake de al dan niet gehele defederalisering van de werkloosheidsverzekering. Bij heel wat van deze scenarios blijft een (gedeeltelijke) financiering uit federaal geld bestaan. Dit federaal geld kan bestaan uit de huidige werknemers- en werkgeversbijdragen plus staatstoelage (Sp.a) of uit de werkgeversbijdragen (ons voorstel). Hoe dan ook, in geval van overdracht van federaal geld naar de twee grote entiteiten (we laten de Duitstaligen hier even buiten beschouwing), zal een oplossing voor Brussel gevonden moeten worden. Zo de toekomstige gedefederaliseerde werkloosheidsverzekering of werkloosheidsbijstand (dit laatste in VLD-voorstel) volledig zelfstandig gefinancierd wordt, stuiten we voor Brussel eventueel weer op het probleem van de gemeenschapsbelastingen.

In geval er dus toch nog enige federale financiering zal plaatsvinden, dan rijst de vraag hoe gaan de gelden (bv. bijdragen) geïnd in het Hoofdstedelijk Gewest verdeeld worden? Het beste voor Vlaanderen zou dan zijn dat, in functie van het respectieve inwonertal van Vlaanderen + aantal mensen die in Brussel (verplicht) gekozen hebben voor de Vlaamse Gemeenschap, ten overstaan van het aantal inwoners van het Waalse gewest + aantal mensen die kozen voor de Franstalige verzekering, het federale geld zou verdeeld worden. Maar andere verdeelsleutels zijn denkbaar, waarbij opnieuw een transfer ten gunste van de Franstaligen kan georganiseerd worden (bv. 80% van de Brusselse werkgeversbijdragen naar de Franstalige verzekering, 20% naar de Vlaamse) wat bijzonder voordelig zou zijn voor de Franstaligen.

In geval van een overdracht van de werkloosheidsverzekering naar de gewesten, zit het voordeel voor Brussel (en dus de Franstaligen) haast ingebakken in het systeem omdat Brussel dan wel zal beschikken over veel federaal geld, maar de zorg zal hebben voor de verzekering en bemiddeling van uitsluitend wie in het Gewest woont. De talrijke pendelaars van Vlaanderen (en Wallonië) naar

Brussel zouden dus wel via de werkgeversbijdragen inkomsten genereren voor de Brusselse verzekering, maar er niet onder vallen, aangezien zij wonen in Vlaanderen (of Wallonië) en dus daar werkloosheidsverzekerd zullen zijn. Het werkplaatsbeginsel en niet het woonlandbeginsel hanteren, en dus mensen verzekeren voor werkloosheid volgens de rege-

ling van waar ze werken, is niet houdbaar want zou een complexe interne coördinatieproblematiek veroorzaken.

Danny Pieters, professor arbeids- en sociale zekerheidsrecht

NIEUWE TIJDEN, NIEUWE WAARDEN, BETERE INZICHTEN...?

Onverbiddelijk tikt de klok de tijd voorbij. Elke seconde komt er een nieuwe seconde die onmiddellijk geschiedenis wordt bij de eerstvolgende seconde. Seconden worden nieuwe uren, dagen worden nieuwe seizoenen. Repetitieve huiselijke en/of professionele arbeid lijken ondertussen, dag na dag, op elkaar, vaak vooral door de monotone regelmaat, zodat ze schijnbaar onveranderlijk passeren in onze perceptie. Maar laten we ons hierbij niet vergissen. We worden wel degelijk elke nieuwe dag een dagje ouder en grijzer. Maar worden we met elke nieuwe tijd ook wijzer? Ook hier zit de perceptie tegen, want hebben we niet eerder een collectief gevoel van onmacht door tekort aan inzicht? Het is allemaal zo complex geworden. We zitten, elk in zijn of haar domein van specialisatie, ook nog eens samen in een dagelijkse ratrace. Alleen al onze eigen zo noodzakelijke professionele bijscholing op tijd bijbenen is reeds een zware opdracht. We hebben, buiten onze familiale en professionele kring, wel nog aandacht en interesse maar amper nog tijd voor ruimere maatschappelijke problemen in onze gemeente, provincie, gewest, gemeenschap, land, Europa, de wereld. Van sommige zaken sluiten we ons af, andere problemen proberen we toch nog aan te pakken. Volgens de Westerse methode van analyseren hakken we het probleem in kleinere stukjes, om het overzichtelijker te maken, om werkhypotheses te formuleren en van daaruit al of niet actie te ondernemen.

Zo werken historici, om het steeds groter wordend voorwerp van hun specialistische studie te ordenen, met tijdsvakken die scharnieren rond onderling afgesproken sleutelmomenten. Sinds de Franse revolutie leven we in de Nieuwste Tijd. Andere historici spreken al over de Eigen Tijd. Na de Tweede Wereldoorlog zijn immers een aantal bakens fundamenteel verplaatst door de beschikbaarheid van kernenergie en kernwapens, door de explosie van de informatica en communicatie, door de val van het communisme, de globalisering van de economie, de dreiging van wereldwijde terreur en pandemieën, de hoge CO₂-uitstoot met de opwarming van de aarde als gevolg. Cultuurfilosofisch spreekt men over het postmodernisme.

Hoe je het ook bekijkt, feit is dat het voor velen onder ons actueel veel te snel lijkt te gaan. Na de recente botsing van het maatschappelijke systeem op de grenzen en beperkingen van het kapitalisme en het ongelimiteerd consumeren, is er twijfel gerezen over de duurzaamheid van ons Westers kapitalistisch model alsof men nu pas schijnt te begrijpen dat de bomen niet tot in de hemel groeien. Er is - en dit geldt niet alleen voor België - een collectief aanvoelen dat de klassieke (staats)structuren uit de 19e eeuw niet meer aangepast zijn aan de uitdagingen van de 21e eeuw. Dé actuele vraag is: 'Quo vadis?'

Autoriteiten bieden geen pasklare antwoorden meer, verwijfeling slaat toe met latente onrust, gevolgd door frustraties. Er ontstaan immers continu botsingen tussen al die hooggespannen verwachtingen (waar iedereen meent recht op te hebben) en de dagelijkse vaststelling dat de onmiddellijke invulling ervan verre van realistisch is. Opvallend is in elk geval de toename van tal van beschavingsziekten met als exponent de hoge cijfers voor zelfmoord, zeker wat ons land betreft. Met de promotie van vrijheid en blijheid, die samen met gezondheid actueel als de hoogste waarden worden beschouwd, is er ook een manifest verhoogd verwachtingspatroon in verband met de kwaliteit van de interpersoonlijke relaties ontstaan, dat zich evenwel enkel in een hoger percentage van relationeel falen schijnt te vertalen, zoals bijvoorbeeld de echtscheidingscijfers objectiveren. Vertwijfeld en koortsachtig zoekt men naar het Bruto Nationaal Geluk (BNG) als alternatief voor het Bruto Binnenlands Product. Met de klassiek wetenschappelijke methode zoeken we naar

nieuwe parameters om dit BNG in te schatten en te analyseren, om het probleem terug meester te worden met nieuwe conclusies, gebaseerd op nieuwe waarden en betere inzichten. Reikhalzend wordt uitgezien naar de nieuwe oplossingen, die onze collectieve onzekerheid en gevoel van bedreiging door de huidige chaos succesvol zullen counteren. We willen, zo snel als mogelijk, terug ongestoord 'ons ding' kunnen doen, vooral niet gehinderd door andermans bemoeizucht.

Daarom wordt reikhalzend uitgekeken naar nieuwe personen, nieuwe leidersfiguren en rolmodellen, die onze problemen zullen oplossen. De cultus van het individualisme viert hoogtij, niet in het minst in de hand gewerkt door de populaire media. Door de verantwoordelijkheden bij enkelingen te leggen, die in ruil de zo begeerde 'happy few' status van Bekende Mediafiguur krijgen, komen de media commercieel handig tegemoet aan de verlangens van brede lagen van de bevolking naar entertainment, naar 'brood en spelen'. Opvallend is alvast dat de houdbaarheidsgraad van deze moderne helden steeds korter wordt.

Wie daarentegen 'verstandig' is en 'gelukkig wil leven' in deze chaos zoekt zijn of haar eigen zekerheden, vindt schijnbaar rust en stabiliteit binnen de cocon van deze privé prioriteiten, vermijdt elke prikkel die onlustgevoelens oproept en sluit zich af van het publieke leven: 'Laat de anderen het maar oplossen'. Maar dit is geen oplossing, het collectieve ongenoegen vermindert niet, integendeel zelfs: 'Si tous les dégoutés s'en vont, il n'y a que les dégoutants qui restent'. Kortom, we draaien nutteloos in een cirkel rond, dé vraag blijft zich stellen: 'Quo vadis?'

Maar klopt het algemeen aanvaarde axioma dat chaos een bedreiging is, die enkel onlustgevoelens veroorzaakt? Moet je echt proberen deze onlustgevoelens te vermijden om gelukkig te kunnen worden? Zou het net niet andersom kunnen zijn? Ordening brengt inderdaad rust, zekerheid en stabiliteit, maar brengt het ook niet een dosis inertie en steriliteit in het systeem? Is er niet die merkwaardige paradox dat net rust in een geordend systeem eerder als een heimelijk gif werkt, zodat het denken vervlakt en het vuur van het genie wordt geblust? De middelmaat regeert, authentieke nieuwsgierigheid verdwijnt en hiermee ook flexibiliteit, spontaneïteit, creativiteit en positieve dwars-

liggerij. Onder de mom van tolerantie ontstaat uiteindelijk een diepe onverschilligheid die dodelijk is voor de levensnoodzakelijke empathie en sympathie tussen mensen onderling. Een individu, voor zover hij of zij tot dit inzicht komt, voelt zich effectief vaak helemaal alleen staan. Zo voelt en voedt zich de melancholie van de eenzame intellectueel. Waar is onze aanleg en wil tot samenwerking, waar vind je nog authentieke begeestering, waar zijn onze idealen?

Hiermee komen we op een cruciaal punt. Moeten we, in plaats van te zoeken naar nieuwe leiders en hun nieuwe inzichten, niet eerst eens in eigen borst kijken, naar onze persoonlijke ideeën en verantwoordelijkheden. Moeten we ook eens niet achterom durven kijken, in ons collectief verleden, om van daaruit zelf aan een toekomstvisie mee te bouwen? Hoe kun je weten waar je naar toe wil als je zelf niet weet waar je vandaan komt? Waarom eens niet, in plaats van steeds weer analyserend te fragmenteren en te abstraheren, deze complexe realiteit pragmatisch en holistisch in een synthese benaderen? 'Alle kennis is één', zegt Aristoteles. We hebben natuurlijk nood aan vele specialisten op alle mogelijke terreinen, maar zijn we niet de filosoof en de 'homo universalis' uit het oog verloren, evenals die zeldzame maar gemotiveerde dilettant? Samenhang en cohesie zoeken in complexe systemen lijkt mij net een fantastische uitdaging, een potentiële bron van onverwachte energie en creativiteit.

Pure en onvoorwaardelijke nieuwsgierigheid en niet het zoeken van profijt of het maken van winst moet onze eerste deugd zijn. Dit is de beste motor voor geïntegreerd denken en handelen. Concreet betekent dit: investeren in de breedte van het onderwijs maar ook in de diepte, zoveel als mogelijk jonge hersenen ruim prikkelen tot creativiteit, oog hebben voor talent, actief prospecteren naar dat onontgonnen potentieel, opnieuw toelaten dat personen uitsteken boven het maaiveld en kunnen excelleren zonder nijd, jaloezie of ongezonde competitiedrang op te wekken. Waarom wekt het woord 'elite' zoveel irritatie op?

Gelijke kansen beleid mag geen afremming zijn, integendeel, elk talent moet evenveel kansen krijgen om volledig aan bod te kunnen komen. We zijn nu eenmaal niet gelijk aan elkaar maar wel gelijkwaardig met elkaar. Laat ons dan ook durven inzetten op een intellectuele elite en haar ambities accepteren en stimuleren. Laat ons 'imitatio et aemulatio' opnieuw als een evidentie beschouwen. Talenten en prestaties op het sportveld worden algemeen aanvaard en geapprecieerd, we zijn terecht fier op al onze atleten en nog een ietsje meer op hen die internationale medailles halen. Waarom zijn we dat dan niet op onze intelligentsia? Indien zij kansen krijgen, zullen ze, bijna als vanzelf, vanuit een dankbare empathie voor de omgeving waaruit ze mochten open bloeien, een verhoogde maatschappelijke return realiseren en oplossingen aanbrengen die ons als geheel vooruit helpen. Zij kunnen en zullen het zo gewenste gefundeerde maatschappelijk debat verdiepen en versterken en aldus helpen te vermijden dat conflicten met geweld of enkel volgens het recht van de sterkste worden beslecht.

Investeren in opvoeding in de ruime betekenis van het woord is wel veel meer dan louter een technische vakopleiding geven. Het vereist aandacht voor attitude, kwaliteit, creativiteit en samenwerking vanuit een welgemeende betrokkenheid voor het geheel in plaats van onverschilligheid voor datgene wat je niet rechtstreeks aanbelangt. Een opvoeding met het oog op een degelijke debatacultuur is eveneens essentieel. De macht van het gesproken en het geschreven woord mag nimmer onderschat worden. Het ruime publiek is en blijft steeds beïnvloedbaar. Manipulatie is steeds mogelijk.

Hoeveel goed bedoelde afspraken in het verleden hebben er niet onverwachte neveneffecten gehad. Hoeveel utopieën zijn er niet in terreur geëindigd. 'Wie als een engel wil handelen, eindigt als een duivel', zegt Descartes.

Studie van de geschiedenis leert dat het niet zozeer de geschiedenis zelf is die zich herhaalt maar wel steeds opnieuw nieuwe mensen die steeds weer dezelfde fouten maken. Om deze te vermijden moeten we, meer dan nu het geval is, energie steken in de studie van de geschiedenis. De belangrijkste stappen voorwaarts voor de mensheid als geheel hebben zich telkens gerealiseerd wanneer binnen complexe toestanden de hierin aanwezige en elkaar initieel neutraliserende krachten het originele conflict weten op te geven en elkaar in balans gaan versterken. Zo ontstaan kansen op een nieuwe, waardevolle en intelligente meerwaarde in elk verhaal. Dit is het concept van het coöperatieve conflict, zoals Edmund Burke (1730-1797) het geformuleerd heeft.

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en vooral de totstandkoming ervan illustreert dit concept haast op perfecte wijze. Deze Verklaring kan ongetwijfeld worden beschouwd als de tot op heden meest expliciete expressie van menselijkheid als universele waarde. Ze wordt dan ook in die zin quasi algemeen aanvaard. Dit was evenwel onmogelijk indien zich niet eerst het concept van de Verenigde Naties had gerealiseerd. De organisatie van de VN zou ook nooit tot stand gekomen zijn zonder de Tweede Wereldoorlog, die op haar beurt rechtstreeks gevolg is van de Eerste Wereldoorlog en het falen van de Volkerenbond.

Dit verhaal is er een van steeds weer vallen én steeds weer opstaan of hoe net uit de grootste chaos, veroorzaakt door het slechtste deel van de mens, toch het mooiste en edelste kan ontstaan. De Wereldoorlogen zouden ook nooit door de geallieerden zijn gewonnen indien niet eerst de Verenigde Staten van Amerika tot een wereldnatie hadden kunnen uitgroeien. De V.S. zijn ontstaan uit de ambitie van de intelligentsia in de toenmalige koloniën, vooral dan in Virginia, met hun onwankelbaar geloof in een fundamenteel zelfbeschikkingsrecht. Moet hier in herinnering gebracht worden dat net de rampzalige godsdienstoorlogen in Europa ervoor gezorgd hadden dat er vastberaden migranten waren om de jonge nederzettingen in de Nieuwe wereld levensvatbaar te maken en te houden? Zonder het falen van paus Leo X en de strijd van Luther zou er nooit godsdienstvrijheid zijn geweest, zonder de Magna Charta evenmin het Britse parlementaire model noch zijn politieke aristocratie met haar klassieke debatacultuur en succesvolle beteugeling van het verlichte despotisme. Evenmin zou het concept van mensenrechten bestaan zonder de lange strijd en wederzijdse beïnvloeding tussen rede en religie zoals het Westen dat heeft gekend. Uiteindelijk heeft dit geleid naar de scheiding tussen Kerk en Staat, een fundament van onze maatschappelijke ordening. Merkwaardig is dat de Islam deze oefening in spanning tussen geloof en wetenschap vooraf reeds in Al Andalus had afgetast. Zo ook heeft de Islam, samen met de toenmalige joodse denkers, ervoor gezorgd dat het Westen in Toledo de kans heeft gekregen om via unieke en wederzijds bevruchtende contacten de wijsheid der Antieken te herontdekken. De Islam heeft onze Renaissance mede mogelijk gemaakt, terwijl ze zelf, o ironie, haar eigen roemrijke verleden in deze materie lijkt vergeten te zijn. Zo ook heeft het Christendom een deel van de Romeinse erfenis bewaard door eerst de inval van de barbaren te overleven en hen vervolgens caritatief op te voeden in zijn

scholen en te verzorgen in zijn hospitalen. Maar dit Christendom is ondenkbaar zonder het Jodendom, net zoals het Romeinse Rijk en het Griekse genie ondenkbaar zijn zonder hun respectieve strijd tegen Carthago en de Perzen.

Mijn punt is dat er geen Universele Verklaring van de Rechten van de Mens mogelijk is geweest zonder deze universele geschiedenis, zonder deze Griekse, Romeinse en Joods-christelijk traditie, zoals ze samen uitgegroeid zijn tot de fundamenteën van onze Westerse cultuur, hierin tevens schatplichtig aan de Islam. Al deze krachten hebben ooit onderling op specifieke tijdstippen in een zware tegenstelling gestaan, in conflicten met complexe en schier uitzichtloze problemen, die enkel destructief leken te zijn. Toch hebben ze elkaar, steeds weer opnieuw, in een of ander tijdelijk en soms verre van ideaal evenwicht van wederzijdse beïnvloeding weten te vinden, zodat ze elkaar niet hebben vernietigd. De huidige wereldproblemen leren dat er nog een lange weg te gaan is, al zoekend en tastend naar steeds weer dat nieuwe zo gewenste evenwicht. De paradox hierbij is blijkbaar dat je steeds moet durven bewegen net om in balans te kunnen blijven.

Kortom,... geen Universele Rechten van de Mens zonder Perzen, Grieken, Romeinen, Joden, Christenen, Moslims, Renaissance, godsdienstoorlogen, Verlichting, Nieuwe wereld, industriële revoluties, Wereldoorlogen, VN, etc... Zie hier dan ook de noodzaak tot erkenning van de complexiteit van onze samenleving. Zie hier het onderlinge onlosmakelijke verband tussen al haar onderdelen, het is een geheel dat je niet mag fragmenteren noch abstraheren. Zie hier ook het belang van het coöperatieve conflict model. Zie hier de noodzaak van het inzicht dat net die chaotische beïnvloeding nodig is om de creativiteit te voeden en dat dit alles tijd nodig heeft om te groeien. Wederzijdse beïnvloeding van woorden en daden, heen en weer, tussen verschillende stromingen creëren nieuwe oorzaken en gevolgen, die vervolgens weer oorzaak worden van nieuwe gevolgen. Dit organisch groeiend, intermenselijke gegeven van wederzijdse beïnvloeding is ongrijpbaar en tegelijkertijd uiterst kostbaar. Dit is 'Het kostbare weefsel', zoals zo treffend genoemd in het gelijknamige boek van Bart De Wever. Om dit weefsel te bewaren, met zijn intrinsiek probleemoplossend vermogen, zeker wanneer omgevingsfactoren dermate ingrijpend veranderen zoals vandaag het geval is, hebben wij geen nood aan een revolutie, geen 'tabula rasa'. Wel moeten we gecontroleerd en voorzichtig bijsturen, stapsgewijs, met erkenning van de wetmatigheden van het systeem en met onze blik gericht op een verbetering van de 'condition humaine'.

Het sturen van dit model vereist vaardigheden, moed en discipline, waardigheid en fatsoen, ambitie en verlangen naar kwaliteit, karaktersterkte en rechtvaardigheid, humor en zelfrelativering, ver van hypocrisie en rancune, plat conformisme en gekunsteldheid.

Daarom houd ik hier dan ook een gemeend pleidooi voor de 'klassieke deugden', waar men vandaag zo gemakkelijk de schouders voor ophaalt, voor deugden die net lijken te groeien in tijden van tegenspoed, terwijl ze verschrompelen in tijden van luxe. Vergeten we niet te gemakkelijk dat om iets te bereiken net een volgehouden inspanning nodig is, karakter en doorzettingsvermogen, de klassieke 'bloed, zweet en tranen'? Leven we niet té gemakkelijke en té beschermd? De overheid moet het maar oplossen, niet wij. We spreken toch zo gemakkelijk over onze vrijheid, maar is er wel vrijheid zonder terughoudendheid? Rechten zonder plichten leiden naar ontsporing. Vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid zonder bijhorende structurering en situering leiden naar

terreur. Bovenal belangrijk blijft het gegeven dat dit enkel kan werken wanneer we oprecht de waarheid liefhebben en deze waarheid concreet en consequent in ons spreken en handelen toepassen.

Met de waarheid komen we uiteindelijk bij de vraag naar het goede, het mooie, het rechtvaardige. Zo zijn we bij Socrates en Plato beland, bij het belang van ethiek. De ultieme vraag die we ons moeten stellen is: 'Wie zouden wij eigenlijk moeten zijn, hoe zouden wij eigenlijk moeten handelen?' Willen wij deze vragen nog wel horen, laat staan ze beantwoorden? Burke schreef alvast: 'The principles of true politics are those of morality enlarged.'

En hier staat of valt alles met opvoeding, met inzicht in onze geschiedenis (ik weet het, beste lezer, ik val in herhaling), met het belang van de waarheid, met de ontmaskering van elke vorm van populisme, corruptie, politiek gespin en dubbele agenda's. Evenmin mogen we uit het oog verliezen dat ook de waarheid niet altijd absoluut en eenduidig is maar net te situeren valt in een vaak heel concrete en even complexe context. Tenslotte is er het belang van de ratio, samen met het inzicht in haar beperkingen, en het belang van empathie en sympathie, daar waar de ratio tekortschiet. De mensheid gaat erop vooruit telkens ze de wet van de sterkste weet te beteugelen. Cruciaal is dan een authentieke beoefening van de 'klassieke' deugden, het belang van het individuele geweten en het inzicht dat tegenover elk recht ook een plicht staat.

Hier werd, inderdaad, een pleidooi gehouden voor een ethisch verantwoord conservatisme, dat wil bewaren datgene wat mooi, goed en degelijk is gebleken over de jaren heen. Om deze kostbare schat te bewaren moeten we precies en voorzichtig bijsturen in functie van de omstandigheden van het moment, vanuit het besef dat waarheid nooit absoluut is maar concreet in de dagelijkse praktijk dient ingebracht via een ethisch gestuurd handelen. Dit vereist een volgehouden studie van het verleden, een gewetensvol en waarheidsgetrouw handelen in het heden, met het oog op een betere toekomst.

Het is tijd voor een conclusie: Nieuwe tijden, nieuwe waarden, betere inzichten...?

Nieuwe tijden? Ja, elk moment ontstaan nieuwe tijden, dat is een onvermijdelijk gegeven.

Nieuwe waarden? Ik zou niet weten welke. Ik spreek liever over een Renaissance van de 'klassieke' deugden.

Betere inzichten? Die komen er indien we blijven investeren in onderwijs en in opvoeding, wanneer we het excelleren terug accepteren én stimuleren, we de nieuwsgierigheid van onze intellectuele elite evenzeer gaan bewonderen zoals we dat doen met onze sporthelden, wanneer we onze geschiedenis deskundig bestuderen, de fundamenteën van onze Griekse, Romeinse en Joods-christelijke cultuur volledig erkennen, de onderliggende complexe mechanismen en wederzijds inwerkende krachten ervan in een goede synthese weten te begrijpen, deze in een productief coöperatief conflict model weten te brengen, wanneer we de rede haar rechtmatige plaats geven, naast empathie en sympathie voor onze medemensen, met de waarheid als wapen en universele rechtvaardigheid als doel. Dit lijkt me de richting die we samen moeten gaan in een nobele streven naar verbetering van onze menselijke conditie. Aan u de keuze of u hieraan wilt participeren. Ik doe alvast mee.

Dr. Hendrik Verbrugge

Bulsstraat 86, 3570 Alken

hendrik.verbrugge@busmail.net

BELIRIS

Bijkomende financiering voor Brussel? Beliris krijgt overschot van honderden miljoenen niet uitgegeven.

CD&V begrotingsspecialist Hendrik Bogaert heeft grote vragen bij de werking van het BELIRIS fonds. Dit federaal fonds werd in 1993 opgericht door de federale regering om extra geld te bezorgen aan Brussel om zijn "hoofdstedelijke" functie uit te oefenen.

Bogaert stelt vast dat er sindsdien elk jaar meer geld naar BELIRIS, dat ondertussen uitgroeit tot een heuse bijregering met meer dan honderd ambtenaren in dienst, gaat dan het kan uitgeven. Sinds 2007 gaat het jaarlijks om 125 miljoen euro. En in 2009 en 2010 werden die bedragen, bij wijze van economische steunmaatregel, nog eens opgetrokken tot 195 en 150 miljoen euro. Maar die verhogingen zijn elk jaar hoger dan de bedragen, die BELIRIS kan besteden. Hoe hoger de subsidies, hoe hoger het bedrag dat niet uitgegeven wordt!

Zo verklaarde Minister van Begroting Vanhengel (Open VLD) in de Commissie van Financiën dat Beliris begin 2010 een bedrag van 326 miljoen euro nog niet besteed had. Dat is bijna evenveel als het fonds normaal over een periode van drie jaar krijgt.

Bovendien wijst H. Bogaert ook op oneigenlijke aanwending: waar het geld oorspronkelijk bedoeld was voor grote infrastructuurwerken wordt het nu versnipperd over tal van kleine projecten o.m. in de cultuursector, die eigenlijk geen gewestelijke maar een gemeenschapsmaterie is.

BELIRIS is een begrotingsfonds dat telkens voor een periode van drie jaar wordt toegekend maar men raakt het niet eens voor de periode 2011-2013. Vraag is dus wat er met de niet bestede miljoenen in de BELIRIS kas moet gebeuren. Momenteel wordt er in de regeringsonderhandelingen hard gediscussieerd over nieuwe financiering voor Brussel, doorgaans geraamd op 500 miljoen euro. H. Bogaert stelt terecht dat het geld van BELIRIS rechtstreeks bij de Brusselse middelen moet terecht komen.

Bron: Hendrik Bogaert, CD&V in DS (19.11.10)

Albert Baert

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Het aantal zelfdodingen in Vlaanderen ligt nog steeds zeer hoog met ongeveer 1000 sterfgevallen in 2008 en waarvan twee derden mannen zijn. Deze mortaliteit is hoger dan de mortaliteit verbonden aan verkeersongevallen. Men schat dat er per geval van zelfdoding zowat tien suïcidepogingen worden ondernomen. Dit cijfer is 1,5 maal hoger dan het Europese gemiddelde. Vooral ouderen boven 65 jaar lijden vaker aan depressies en vereenzaming. Zij betekenen een risicogroep voor zelfdoding en een prioriteit voor het nieuwe suïcidepreventieprogramma. Toch stelt minister van Welzijn en Volksgezondheid Jo Vandeuren dat met een daling van meer dan 10% in vergelijking met 2000 de Vlaamse gezondheidsdoelstelling ruimschoots behaald werd. Verder wil hij ook investeren in een nieuw Vlaams actieplan dat eind 2011 gefinaliseerd moet worden op een conferentie suïcidepreventie.

Verder stelt de minister dat de wachtlijst voor psychische hulp onaanvaardbaar lang is en wil hij de geestelijke gezondheidszorg dichter bij de mensen brengen. Daarom wil hij deze zorg zoveel mogelijk uit de instellingen halen om zo de eerste en tweede lijn te versterken. In samenspraak met minister Onkelinx kunnen voor elke dertig psychiatrische bedden die verdwijnen 12 tot 13 voltijdsen aan de slag in de ambulante sector en dit met behoud van het federale geld. De Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg moeten daartoe projecten indienen in samenwerking met de psychiatrische ziekenhuizen.

Verder zijn er nu al in 123 middelbare scholen preventiecoaches actief om de psychische problemen van leerlingen beter op te vangen in de Centra voor Leerlingenbegeleiding.

Tenslotte hoopt hij de eerste lijn te ondersteunen met het plan om online therapie op te starten zoals al in Nederland op voorschrift gebeurt.

Jan Dockx

KOSTPRIJS ZIEKENHUISOPNAME

CM publiceert jaarlijks de 'barometer' van ziekenhuisfacturen d.m.v. een analyse van méér dan 1 miljoen facturen van haar leden.

In 2009 daalde de gemiddelde prijs voor een meerpersoonskamer in vergelijking met 2008 van 303 naar 294 Euro (min 3%), maar steeg het bedrag voor een éénpersoonskamer van 1.210 naar 1.227 Euro (plus 1%). In beide gevallen daalden de materiaal-supplementen in diezelfde periode. Het ereloonsupplement daarentegen daalde over de laatste 6 jaren in een meerpersoonskamer met 18% terwijl het in een éénpersoonskamer in totaal gestegen is met 30%.

Het ereloonsupplement wordt, voor alle duidelijkheid, niet door het ziekenfonds terugbetaald. Een vooruitziende patiënt recupereert deze meerkost via de hospitalisatieverzekering. Een pervers gevolg van deze stijging van de ereloonsupplementen is U bekend: een stijging van de kostprijs van deze polis, deze vicieuze cirkel blijft draaien.

Als concreet voorbeeld van een ziekenhuisfactuur vermeldt CM de gemiddelde méérkost van 983 Euro bij een ziekenhuisbevalling in een éénpersoonskamer tegenover de gemiddelde basiskost van 212 Euro bij een bevaling met verzorging in een meerpersoonskamer. Opvallend is alvast het grote verschil tussen de regio's. CM berekent dat in Vlaanderen een bevaling in een éénpersoonskamer in totaal rond de 1.000 Euro kost, in Wallonië bedraagt dit 1.500 en in Brussel zelfs meer dan 2.000 Euro.

CM vraagt Onkelinx de ereloonsupplementen op een éénpersoonskamer te beperken tot 100% en de ziekenhuizen, die zich deze beperking 'spontaan' opleggen, een extra bonus te geven ter compensatie van de gederfde inkomsten door beperking van de ereloonsupplementen.

Mag ik dit bericht besluiten met enkele vragen te stellen aan de verzekeringswereld? Is het technisch mogelijk het bedrag van de hospitalisatiepolis ook te laten variëren in functie van de vrije keuze van een of ander ziekenhuis? Kan de prijs van deze polis moduleren wanneer de patiënt vrij een of ander ziekenhuis kiest waarvan hij of zij op voorhand weet dat er al of niet hogere ereloonsupplementen te betalen zijn? Of, kan een hospitalisatiepolis in Vlaanderen zo niet goedkoper worden dan in Brussel?

Hendrik Verbrugge

PISA: RESULTATEN 2009

Het PISA-onderzoek heeft niets te maken met de gelijknamige stad, doch staat voor "Programme for International Student Assessment".

Het is een grootschalig onderzoek dat de kennis en vaardigheden van 15-jarigen test inzake leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid.

Het onderzoek werd voor het eerst uitgevoerd in 2000 en wordt om de drie jaar herhaald.

PISA is een internationaal onderzoeksproject, waaraan in 2009 34 OESO-landen en 31 partnerlanden deelnamen. De onderzoeksinstrumenten worden internationaal ontwikkeld, doch ze worden lokaal vertaald, aangepast en toegepast. Voor de Vlaamse Gemeenschap wordt het project gecoördineerd en uitgevoerd door de Vakgroep Onderwijskunde van de Universiteit Gent: in 2009 bij 4.496 leerlingen in 158 scholen.

In de tabel hieronder vindt U de gemiddelde prestatie van de Vlaamse en Franse Gemeenschappen (score en plaats in de landenrangschikking, evenals vergelijking met het OESO gemiddelde) voor leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid.

	Vl. G.	Fr. G.	OESO gem.
<i>Leesvaardigheid/score</i>	519	490	493
<i>idem /plaats</i>	9	27	
<i>Wiskunde /score</i>	537	488	496
<i>idem /plaats</i>	7	32	
<i>Wetenschappen/score</i>	526	482	501
<i>idem /plaats</i>	11	40	

Het kan natuurlijk altijd beter, doch de Vlaamse Gemeenschap presteert vrij goed.

De onderwijsautonomie die we verworven in 1981 (leerplichtonderwijs) en voltooiden in 1988 (universitair onderwijs) heeft ons geen windeieren gelegd.

Bron: www.pisa.ugent.be en DS 08.12.10

Eric Ponette

NEDERLANDSTALIGEN IN HALLE-VILVOORDE

Het is reeds lang gekend dat het aantal Nederlandstalige kinderen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dramatisch vermindert en dat stelt ernstige problemen voor de toekomst van Brussel als tweetalige hoofdstad.

Het zal niemand verwonderen dat deze problematiek niet stopt aan de gewestgrenzen. De statistieken van Kind & Gezin met betrekking tot 2009 tonen aan dat in de Vlaamse gemeenten rond Brussel het aantal Nederlandstalige jonge gezinnen razendsnel daalt en deze daling was nog nooit zo snel als in het laatste jaar. Tussen 2008 en 2009 daalde het aantal Nederlandstalige jonge moeders in het arrondissement Halle-Vilvoorde van 56,6% naar 52,1%. Deze achteruitgang van het Nederlands is niet beperkt tot gemeenten die aan Brussel grenzen. Zo was er in Londerzeel een daling van Nederlandstalige geboortes van 92% naar 79%. De vermindering van Nederlandstalige kinderen is niet langer het gevolg van verfransing. Het aantal Franstalige kinderen blijft stabiel op 25% en in sommige gemeenten is er een achteruitgang van het aantal Franstaligen. De vermindering van het Nederlands komt volledig op rekening van de internationalisering.

Deze cijfers tonen aan dat het Vlaamse integratiebeleid in de Vlaamse rand rond Brussel nog geen succes kan genoemd worden. Maar niet alles kan aan het Vlaamse beleid toegeschreven worden. Zolang de vruchtbaarheidsgraad van de Vlaamse bevolking ver beneden het vervangingsquotum blijft, moet de bevolking aangevuld worden met migranten en deze internationalisering zal vooral rond Brussel verder toenemen. Toch is de toestand niet hopeloos. Met een efficiënt integratiebeleid kan de meerderheid van die kinderen van anderstalige ouders zich integreren in de Vlaamse Gemeenschap en zullen veel van die gezinnen het Nederlands als tweede huistaal

aannemen. Dit geldt zowel voor de rijke als voor de armere migranten. Een goed Vlaams immigratie- en integratiebeleid, maar ook een Vlaams gezinsbeleid zijn onontbeerlijk. Daarvoor moet het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde onverwijld gesplitst worden en moet Vlaanderen de nodige bevoegdheden en middelen krijgen inzake o.a. integratiebeleid, gezinsbeleid en kinderbijslagen.

Robrecht Vermeulen

ZORGTRAJECTEN

Verpletterend Vlaams overwicht

Een zorgprogramma is een geheel van (multidisciplinaire) zorgprocessen, gericht op een homogene doelgroep van patiënten met als finaliteit het optimaliseren van de kwaliteit van de zorg.

Voor het zorgtraject nierinsufficiëntie neemt Vlaanderen er **91%** voor zijn rekening, Wallonië, slechts **6%** en Brussel **2%**. Dit volgens de cijfers van de zeven laatste maanden van 2009. Exact dezelfde verhouding wordt teruggevonden voor het zorgtraject diabetes, dat slechts sinds ongeveer 1 jaar in werking is getreden.

Bron: Artsenkrant 08.10.10

Albert Baert

SNEL NAAR SPOED ZELDEN GOED

Het aantal patiënten dat zich aanmeldt bij de spoeddienst van een ziekenhuis blijft onrustwekkend stijgen. In 2009 meldden 2,144 miljoen patiënten zich aan of 10 % meer dan het jaar voordien. Bijna 70 % van de patiënten doet dit op eigen initiatief. Er zijn bijzonder grote regionale verschillen. Bij de Brusselse bevolking gaat 1 op 3 personen naar de spoedafdeling, in Wallonië 1 op 4 en in Vlaanderen slechts 1 op 6 (gemiddeld zo'n 200 landgenoten per 1.000 per jaar). De verklaring is uiteraard voor Brussel het overaanbod

... de SP.A moet een eigen Vlaamse stem laten horen en pleiten voor een staatsmodel dat mijns inziens niet anders dan confederaal kan zijn.

Herman BALTHAZAR, Gents historicus en socialist, KNACK - 10/11/10

Behalve door het oprukkende Engels, komt het standaard Nederlands ook in het gedrang door de opmars van de tussentaal... Al is dat voor nieuwkomers natuurlijk wel een probleem. Zij krijgen op school de autochtone taal aangeleerd die ze op straat niet te horen krijgen, ook niet bij autochtonen. Het schoolse Nederlands wordt zo hun derde taal, naast hun eigen moedertaal en het regiolect dat ze op de speelplaats, op straat, in de winkel of op 'Gene zever' - aanplakborden gebruikt zien en horen.

Marc REYNEBEAU - DE STANDAARD - 10/11/10

aan ziekenhuizen en in het algemeen voor het Franstalig landsgedeelte de zwakke aanwezigheid van de huisartsenpraktijken.

Ook de medische cultuur speelt een belangrijke rol. Georiënteerd op specialistische geneeskunde wordt de spoedafdeling vaak het eerste aanspreekpunt. Ook de armere bevolkingsgroepen en in het bijzonder de migranten kennen het concept van raadpleging bij de huisarts niet. Overigens kost een consultatie op spoedafdeling vaak niets of uitsluitend het remgeld terwijl bij de huisarts het volle honorarium moet worden betaald. In ieder geval is de "spoedmanie" zeer duur. De urgentiearts kost 28 euro, maar daar komt gemiddeld aan radiologie en klinische biologie per patiënt 95 euro bij.

De vraag luidt dan ook hoeveel van deze RIZIV-uitgaven zouden kunnen vermeden worden als deze patiënten naar een huisarts gaan. Optimale organisatie en vooral zichtbaarheid en bereikbaarheid van de huisartsenwachtendiensten is hiervoor essentieel.

Geert Debruyne

BELGIË STAKINGSKAMPIOEN

Volgens cijfers van het onderzoekscen- trum Crisp werd er in 2009 in België in totaal voor 161.844 dagen gestaakt. Wanneer het aantal stakingsdagen per 1000 werknemers wordt bekeken, blijkt dat België de voorbije 20 jaar Duitsland, Frankrijk en Nederland achter zich heeft gelaten. Het groter aantal werknemers dat bij een vakbond is aangesloten wordt als één van de oorzaken naar voor geschoven. In België is meer dan de helft van de werknemers aangesloten, terwijl dat cijfer in Duitsland, Frankrijk en Nederland rond de 19 procent is gelegen. Maar ook andere landen, die sterke vakbonden hebben, zoals Zweden, Denemarken en Finland, werden in de voorbije decennia zo goed als altijd door België geklopt. De onderzoekers benadrukken wel dat de Belgische werknemers tegenwoordig minder het werk neerleggen dan in de jaren zestig en zeventig.

Bron : Het Laatste Nieuws, 26.11.10

Albert Baert

LEVENSVERWACHTING IN VLAANDEREN BLIJFT STIJGEN

Volgens de Gezondheidsindicatoren 2008, onlangs vrijgegeven door het Vlaams Agentschap *Zorg en gezondheid* en voorgesteld door minister van Welzijn, Jo van Deurzen, blijft de levensverwachting in Vlaanderen nog verder toenemen: in 1999 was die voor pasgeboren jongens 75,1 jr. en tien jaren later 78,1 jr.; voor meisjes was dit respectievelijk, 81 en 83,1 jr. Slechts enkele Europese landen doen het beter, namelijk drie Mediterrane landen, Italië, Frankrijk en Spanje, en ook Zweden.

Levensduur is een duidelijke determinant. Daar bestaat geen betwisting over en vergelijkingen zijn hier goed mogelijk. Dit is veel minder het geval bij mortaliteit ten gevolge van ziekte, waarbij co-morbiditeit een belangrijke rol kan spelen en internationale afspraken veel moeilijker zijn, zo bijv. diabetes, kanker, hart - en vaatziekten. Nog delicateser zijn internationale vergelijkingen bij zelfdoding. Om onduidelijke redenen scoort Vlaanderen hierin 1,5 keer hoger dan het Europese gemiddelde. Een duidelijke Zuid-Noordgradiënt voor zelfdoding is duidelijk binnen landen zoals Engeland en Nederland, waar men mag aannemen dat er duidelijke afspraken over determinering en registratie aanwezig zijn.

Wat voor Vlaanderen buitengewoon nuttig zou zijn, is de vergelijking met Wallonië. Dit is echter nog steeds onmogelijk omdat men er pas vorig jaar is gestart met het eerste '*tableau de bord de santé des Wallons*'. Helaas laten de gebruikte parameters en indeling weinig vergelijking toe.

Piet Hein Jongbloet

INTERNETEXTENSIE .vla

Sinds jaren stuurt de Vlaamse Beweging aan op het verwerven van een eigen internetextensie voor Vlaanderen bvb. .vla, in analogie met de internetextensie .be voor België.

Daarvoor moet een dossier ingediend worden bij ICANN, de organisatie die

wereldwijd het domeinnaamsysteem beheert. Dergelijke aanvraag gebeurt meestal door een overheid, door groepen uit het middenveld of door een combinatie van beiden.

Op dit ogenblik werkt het kabinet van minister-president Kris Peeters daarover aan een nota, die zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Op 30 mei 2011 gaat het biedingsvenster voor nieuwe internetextensies open en heeft de regering enkele weken tijd om een voorstel in te dienen (Data News, 10.11.10).

Benieuwd of de Vlaamse regering daarvoor het lef zal hebben.

Eric Ponette

GERODENT: PROEFPROJECT VAN UZ GENT

Mondzorg voor ouderen in Vlaamse woonzorgcentra is vaak ontoereikend. Mondaandoeningen kunnen een ernstige impact hebben op de levenskwaliteit en algemene gezondheid. Gerodent is hier het antwoord op en kadert probleemloos in de preventieve gezondheidszorg. Dagelijks vertrekt vanuit UZ Gent een busje naar een Vlaams woonzorgcentrum met aan boord een tandarts en een assistent voorzien van alle nodige tandheelkundige apparatuur.

De doelstellingen zijn om na twee jaar de behandelingsbehoeften bij kwetsbare ouderen in kaart te brengen, de haalbaarheid en de kostprijs vast te stellen en mondzorgprotocollen te implementeren in woonzorgcentra. Dit alles moet leiden tot een financieringsvoorstel. Door een intense samenwerking wordt van de woonzorgcentra verwacht dat ze er zich toe verbinden om de mondgezondheid van hun bewoners te verbeteren. Gerodent introduceert een mondzorgprotocol in de instelling door zorgverleners op te leiden in mondzorg en nadien ook tandheelkundige zorg toe te dienen aan patiënten die niet langer een beroep kunnen doen op de eigen tandarts. Dit proefproject is een ware primeur in België.

Jan Dockx

'De poging om een multiculturele samenleving op te bouwen en naast elkaar te leven, is mislukt, volkomen mislukt.' Aldus Angela Merkel ... Ik wil het requiem voor de 'multicul' mee aanheffen, als we daaronder het relativisme verstaan dat een eigen identiteit ontkent, irrelevant acht, of met racisme vereenzelvig.

Marc DE VOS, hoofddocent UGent en directeur Itinera Institute, KNACK - 10/11/10

MEDISCHE OVERCONSUMPTIE

Communautaire breuklijn in de afrekening van de referentiebedragen door RIZIV: overwegend Franstalige ziekenhuizen beboet.

Het RIZIV maakte een nieuwe afrekening van de referentiebedragen bekend.

Aan 32 Belgische ziekenhuizen wordt gevraagd om in totaal 5,4 miljoen Euro terug te betalen.

Deze ziekenhuizen worden beboet omdat ze in 2007 te veel hebben uitgegeven ten opzichte van de referentiebedragen voor wat betreft klinische biologie, medische beeldvorming en technische verstrekkingen zoals kinesitherapie. Het referentiebedrag zelf is vastgesteld op 10% boven het nationale gemiddelde.

Evenals verleden jaar zijn de ziekenhuizen onder de taalgrens en in Brussel oververtegenwoordigd. Het betreft inderdaad 19 ziekenhuizen uit Wallonië, die samen 3,2 miljoen Euro, 6 uit Brussel, die samen 1 miljoen Euro en slechts 7 uit Vlaanderen, die samen 1,2 miljoen Euro dienen terug te betalen.

Vergeleken met vorig jaar steeg het aantal gepenaliseerde Waalse ziekenhuizen van 15 naar 19.

Alhoewel de Waalse ziekenhuizen slechts 36% van het Belgische ziekenhuislandschap uitmaken, nemen hun artsen wel 60% van de overconsumptie voor hun rekening.

De Vlaamse ziekenhuizen daarentegen, die 51% van de ziekenhuis “markt” betekenen, moeten slechts 21% van de overconsumptie van hun artsen terugbetalen.

Deze cijfers bevestigen dus dat de Vlaamse ziekenhuisartsen minder aan overconsumptie doen dan hun Waalse en Brusselse collega's.

Bron : Nieuwsbrief Zorgnet Vlaanderen 05.10.10 en Artsenkrant 01.10.10

Albert Baert

DARMKANKERSCREENING

Nog geen akkoord over screening darmkanker in Vlaanderen?

In DS van 8/12/10 werd de gratis screening van darmkanker vanaf vijftig jaar aangekondigd tegen 2013. Iets te voorbarig leest men in Artsenkrant van 14/12/10.

Prof. Dr. Van Cutsem (UZ Leuven) zou dit nochtans toejuichen omdat elke dag minstens 5 mensen aan darmkan-

ker sterven in Vlaanderen. Naast de primaire preventie: gezond eten, overgewicht, alcoholmisbruik, roken en veel bewegen wijzen steeds meer studies uit dat het tijdig en systematisch opsporen van symptomen toch wel heel belangrijk is.

Vroegdetectie (secundaire preventie) kan het sterftepercentage maar liefst met 30% doen dalen.

Een beslissing tot algemene screening heeft minister Vandeuren echter nog niet genomen. Onder zijn voorganger was er ook al sprake van 2012 en 2013. De Vlaamse werkgroep rond colonkankerscreening kreeg de opdracht om een projectvoorstel uit te werken.

Het pilootproject in de provincie Antwerpen krijgt dus een vervolg in Vlaams-Brabant. Al zal hier gewerkt worden met een immunologische stoelgangstest. Indien bij de 50 tot 74 jarigen bloed in de stoelgang wordt vastgesteld worden ze verwezen voor verder onderzoek en coloscopie.

De evaluatie van deze projecten zou uiteindelijk toch moeten kunnen leiden tot een zo spoedig mogelijke veralgemening van deze nuttige screening. Zelfs op Europees vlak wordt een dergelijk advies voorbereid.

Dirk Van de Voorde

INTERCULTURALITEIT: HET RAPPORT van de “RONDE TAFEL”

Een vice-premier – de onvermijdelijke Joëlle Milquet – juichte onlangs een rapport toe van de “experts” over interculturaliteit onder voorzitterschap van professor Marie-Claire Foblets (KUL), dat bol staat van rancune en haat tegen België.

Niet de immigranten moeten zich aanpassen in België, het omgekeerde moet gebeuren. De islamitische hoofddoek moet zo breed mogelijk verspreid worden. België moet zijn kalender van feestdagen wijzigen (afschaffen van Pasen, Pinksteren en andere christelijke feestdagen) om plaats te maken voor nieuwe artificiële abstracties als een dag tegen het racisme e.a. België moet straat- en plaatsnamen wijzigen, die inwijkelingen zouden kunnen “schokken”.

De benaming “intercultureel” is blijkbaar alleen een doekje voor het bloeden. Inderdaad het rapport is één grote knieval voor de ene “cultuur”, die integratie afwijst namelijk niet de islam maar de meest radicale en wrokkige elementen uit de moslimgemeenschap. Er is geen beter middel denkbaar om de bevolking tegen een bepaalde immigratie te keren dan dit soort

rapport dat de zaken op zijn kop zet. Ondertussen worden onze open gemeenschappen aangevallen omdat zij intolerant zouden zijn tegen de moslims. Van de pot gesproken die de ketel verwijt. Hoe sneller wij het woord multi- en intercultureel vergeten en spreken van integratie hoe beter het voor de Belgen zal zijn, te beginnen met de allochtonen. Origine, huidskleur, ze hebben geen belang, zolang iedereen volgens dezelfde regels speelt, die democratisch en seculier zijn. Deze regels ondergraven in naam van een anti-westers waarderrelativisme, dat is pas immigranten opsluiten in een buitenspelval.

Bron: Mia Doornaert in De Standaard van 22.11.10

Albert Baert

BESPARINGSMOGELIJKHEDEN GEZONDHEIDSZORG

De Tijd en Artsenkrant besteden aandacht aan een vergelijkend onderzoek dat de OESO publiceerde eind 2010 over een aantal aspecten van de gezondheidszorg in de lidstaten.

In die lidstaten in de organisatie van de gezondheidszorg verschillend, van meer marktgestuurde naar meer overheidsgestuurde gezondheidssystemen. Dat is niet nieuw. Een ideaal systeem wordt niet naar voor geschoven, maar de efficiëntie hangt af van de kwaliteit van het management.

De Belgische gezondheidszorg wordt vaak geroemd, maar uit het OESO-rapport blijkt dat het qua kostenefficiëntie heel wat beter kan.

Twee pijnpunten komen in het verslag duidelijk naar voor. Ten eerste is er het hoge aantal artsen per inwoner. Enkel Griekenland heeft er meer. Ten tweede liggen de administratiekosten erg hoog: 8,2% van het gezondheidsbudget gaat daar naartoe (*). Als we erin slagen hierop te besparen, zodat we op hetzelfde niveau komen als landen met een vergelijkbaar gezondheidssysteem, dan komt dat overeen met een besparing van 2% van het bruto binnenlands product (bbp). Of nog anders uitgedrukt: dat is ongeveer de helft van de besparingsinspanning die we moeten leveren om de federale begroting weer in evenwicht te krijgen.

Andere opmerkelijke bevindingen zijn het hoge aantal verpleegkundigen, hoogtechnologische apparatuur en acute ziekenhuisbedden. Nochtans horen we in de ziekenhuizen dagelijks dat er een tekort aan verpleegkundigen is. Niet zo dus, als we vergelijken met de andere OESO-landen!

Het rapport bevestigt tenslotte nogmaals dat de patiënt in ons land nog altijd 24.9% van de kosten voor zijn gezondheid uit eigen zak moet betalen. (*) In een reactie in Artsenkrant on line van 10.12.10 houdt Jo De Cock (RIZIV) het op 6,4 % administratiekosten.

Jan Van Meirhaeghe

ZORGZOEKER EN DE BRUSSELSE ZIEKENHUIZEN

In Brussel verzorgd worden in het Nederlands is een oud probleem. Er is niet enkel een tekort aan Nederlandstalige of goed tweetalige artsen, verpleegkundigen en andere zorgverstrekkers, maar het is voor patiënten moeilijk om die Nederlandstalige zorgverstrekkers te vinden. Er werden reeds talrijke pogingen ondernomen om een betrouwbare lijst van Vlaamse zorgverstrekkers samen te stellen, zonder veel succes. Sinds een tiental jaar heeft de Vlaamse overheid hieraan haar steun gegeven zodat dit op een meer professionele basis kon aangepakt worden. Hieruit is “Zorgzoeker” ontstaan. Dit is een lijst van Nederlandkundige gezondheids- en welzijnswerkers uit Brussel en de Vlaamse Rand, die kan geraadpleegd worden op het internet (www.zorgzoeker.be) of op het gratis telefoonnummer 1700. Iedereen kan er terecht voor inlichtingen over eerste lijnsgezondheidszorg. Geregistreerde artsen kunnen ook gegevens aangaande specialisten raadplegen.

Daarmee zijn niet alle problemen opgelost. Onlangs kwam het bericht dat tien van de dertien Brusselse ziekenhuizen weigeren hieraan hun medewerking te verlenen. Die medewerking moet erin bestaan dat ze een lijst geven van de Nederlandstalige en goed tweetalige artsen in dat ziekenhuis. Dit gebrek aan medewerking is te betreuren, maar dit is niet het enige probleem. Het is moeilijk te bepalen wie voldoende Nederlandkundig is. Voor het opstellen van de lijsten

werden alle artsen en andere zorgverstrekkers aangeschreven en enkel wie positief antwoordde en zich engageert om patiënten in het Nederlands te behandelen werd in de lijst opgenomen. Heel wat Vlaamse en Nederlandkundige zorgverstrekkers zijn niet opgenomen in de lijsten van “Zorgzoeker” omdat ze er geen interesse voor hebben. In sommige Brusselse ziekenhuizen heerst een Vlaams-vijandige sfeer zodat de weinige Nederlandstalige artsen die er werken terecht of onterecht vrezen voor discriminatie. Ook dit gebrek aan moed of aan fierheid van de betrokken Vlaamse zorgverstrekkers valt te betreuren.

“Zorgzoeker” levert een nuttige en noodzakelijke bijdrage om het Nederlandstalig zorgaanbod in Brussel en omgeving meer zichtbaar en toegankelijk te maken en moet verder door Vlaanderen gesteund worden.

Robrecht Vermeulen

CONFERENTIE EERSTELIJNS GEZONDHEIDSZORG

Men zal het in Vlaanderen geweten hebben. Al dagen op voorhand geen inkomen meer aan. De eeuwige laatkomers waren er aan voor hun moeite. “Het kabinet Jo Vandeuren”, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, is zeker tevreden met het resultaat van deze uitzonderlijke inspanning en met de opkomst en de media aandacht.

Waarschijnlijk kreeg men niet iedereen volledig op één lijn, maar het feit dat andere lijnen hier en daar wel commentaar en kritiek hadden, bewijst dat de organisatoren met belangrijke voorstellen naar buiten kwamen.

Vlaanderen begon haast een halve eeuw geleden met voorzichtige stappen te zetten in de thuiszorg, “Home care” heette dat toen, en aandacht te besteden aan de zorg rond de patiënt.

Nu in 2010 is er eindelijk een kabinet van Volksgezondheid dat de “lijnen” echt durft uitzetten en vooral de verbindingen maakt in alle richtingen. De

elektronica helpt natuurlijk wat. En ook de algemene wens - ook bij de zorgverstrekkers - om minder te werken zorgt voor noodzakelijke samenwerking, en zoeken naar kostenbesparing en meer efficiëntie.

En wanneer men welzijn en gezondheid samenbrengt, komt ook de geestelijke gezondheidszorg om de hoek kijken en neemt men er al snel preventie bij.

Misschien heeft deze conferentie wel geleerd, zonder dat het met zoveel woorden werd gesteld, dat de gezondheidszorg als een goed verbonden geheel moet bekeken worden.

Voor VGV is het bijzonder aangenaam te kunnen vaststellen dat de eigen visie aangaande deze materie steeds meer medestanders vindt.

Dat binnen de organisatie, de voorbereiding en besluitvorming van deze conferentie zoveel van onze directe medestanders van zeer nabij betrokken waren, moet ons allen ook tot grote tevredenheid stemmen.

Proficiat collegae, vrienden.

Chris Geens

BHV

Op 20 december 2010 heeft de correctionele rechtbank van Dendermonde zestien personen vrijgesproken, die bij de federale verkiezingen op 13 juni ll. niet opdaagden als voor- of bijzitter van een kiesbureau.

Volgens de rechtbank hebben de media, de politici en de gerechtelijke wereld laten uitschijnen dat de verkiezingen ongrondwettelijk waren, omdat het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde niet was gesplitst. Die onzekerheid zaait twijfel bij mensen die in kiesbureaus moeten zetelen, wat volgens de rechtbank een rechtsgeldig motief is om niet op te dagen in de stembureaus (Belga, 20.12.10).

Die uitspraak heeft een dubbel gevolg. Vooreerst is ze een precedent voor de tientallen gerechtelijke dossiers, die in het land lopen tegen voor- en bijzitters die niet kwamen opdagen op 13 juni ll.

Dit land is een product van de Franstalige bourgeoisie. 1830 was voor ons een ramp, de grootste sinds 1585 en de val van Antwerpen.

Robert SENELLE, emeritus professor UGent, JOURNAAL - 18/11/10

Blijkbaar bereiken de Franstaligen met hun eeuwige 'non' juist het tegenovergestelde van wat ze willen bereiken. Door met een therapeutische hardnekkigheid vast te houden aan het status-quo, bespoedigen ze het einde van België. En de Parti Socialiste heeft alle remmen losgegooid toen ze bekend maakte dat ze zich voorbereiden op Plan B - de boedelscheiding.

Wim VAN DE VELDEN - DE TIJD on line - 22/11/10

Verder wordt het volgens Prof. Matthias Storme, de advocaat van de beklaagden, moeilijk om voor- en bijzitters, die wegblijven van federale verkiezingen, te bestraffen zolang BHV niet gesplitst is.

Eric Ponette

EEN NEDERLANDER OVER VLAANDEREN

“De Vlaamse eisen zijn niet onredelijk, maar zeer terecht”, aldus Victor Irving Spoormaker, Nederlands schrijver en psycholoog, die een reisboek over Vlaanderen voorbereidt. Het gebeurt niet dikwijls dat De Standaard een opinieartikel publiceert, dat de Vlaamse eisen ondersteunt (11.09.10). De meesmuilende gezichten van de Standaard-journalisten op de verkiezingsavond van 13 juni jl. (Canvas uitzending van 15 dec.) sprak dan ook boekdelen (“al die nieuwe pipo’s in het parlement!”). Helaas zal een opinie van een Nederlander, die vertrouwd is geraakt met Vlaanderen, nauwelijks opwegen tegen al wat de Franstalige pers dagelijks debiteert en via de internationale pers zijn weg vindt. Spoormaker herinnert zijn lezers er aan hoe in Europa Minister Zalm een flinke rel veroorzaakte omdat Nederland twee tot drie miljard euro netto moest afdragen aan de Europese Unie en ook prompt gelijk kreeg. Het kleine Vlaanderen draagt vier keer zoveel af aan Wallonië en Brussel. Vlaanderen, de krachtcentrale van het land, stuurt miljarden naar de rest van het land, net zoals de regio Holland, dat doet voor Nederland, maar verder ook de agenda van het land bepaalt. Maar, zo merkt hij op, België ‘vervlaanderiseert’ niet

zoals Nederland al jaren ‘*verhollandiseert*’.

De auteur vergelijkt de toestand van de Vlamingen met die van de Slovenen, die in het voormalige Joegoslavië vier maal meer verdienden dan de Serven. Ook hier bepaalden de Serven waar het geld naar toe ging, terwijl voor de Slovenen gold: wel betalen, niet bepalen. Daarom eisten zij ook meer bevoegdheden in een lossere federatie. De Serven wilden niet toestaan, omdat zij de melkkoe tot elke prijs wilden behouden. Het gevolg was dat de Slovenen (samen met de Kroaten) eenzijdig de onafhankelijkheid uitriepen.

Volgens Spoormaker hangt alles nu af van de opstelling van de Franstaligen, die al jarenlang werden bevoordeeld. Zij zullen hun bevoorrechte positie niet opgeven en de auteur zou ook niet weten hoe hen te overtuigen. Zijn suggestie: de Vlamingen moeten zeggen dat de miljardenstroom alleen kan aanhouden, als het zelf mag ingrijpen, zonder operatie en zonder infuus. De vraag is of de Franstaligen zullen toegeven dat de huidige situatie eigenlijk niet langer kan. *“Doen zij dat niet, dan blazen zij België zelf op”*.

Piet Hein Jongbloet

IDENTITEITSGEVOEL

Tijdens de voorbije zomer ondervroeg het Marketingbureau IPSOS 18.594 personen uit 18 landen via internet. Eén van de vragen was hoe we onszelf in de eerste plaats identificeren. Zoals U in de tabel hieronder kan vaststellen, waren er een aantal verschillen en gelijkenissen tussen Vlaanderen en Wallonië (rgo, DS 21.10.10).

	Vlaanderen %	Wallonië %
Belg	37	55
Vlaming	45	0
Waal	0	9
Brusselaar	0	2
Europeaan	8	16
Wereldburger	8	16
Weet het niet	3	2

Daaruit blijkt dat de meerderheid in Vlaanderen zich in de eerste plaats als Vlaming identificeert, terwijl de meerderheid in Wallonië zich in de eerste plaats Belg voelt. Verder dat de prioritair identificatie als Vlaming in Vlaanderen veel groter is dan de identificatie als Waal in Wallonië. Tenslotte dat de prioritair identificatie als Europeaan of als wereldburger zowel in Vlaanderen als in Wallonië slechts door een minderheid beleden wordt.

De eerste twee vaststellingen bevestigen het mentaal uit elkaar groeien van Vlaanderen en Wallonië. De laatste vaststelling bevestigt een oud Vlaams spreekwoord: “Het hemd is nader dan de rok”.

Eric Ponette

OORZAKEN VAN CRIMINEEL GEDRAG

Commentaar door Marion Van San op studie van Marc Hooghe en coll.

Marion Van San, bekende onderzoeker op het domein van criminaliteit en ethniciteit in Nederland, levert vernietigende kritiek op de gebruikte methodologie en de wetenschappelijke waarde van de besluiten van de studie: “Unemployment, inequality, poverty

België heeft de jongste 10 tot 15 jaar het beeld gekregen dat hier alles kan, dat er vroeg of laat toch een nieuwe regularisatie komt. Dat beeld moet doorbroken worden. Een snellere en kordatere verwijdering van afgewezen asielzoekers is onmisbaar.

Yves LETERME - DE STANDAARD - 22/11/10

Als de Franstaligen 'nee' blijven zeggen tegen de Vlaamse eisen, wordt het Vlaams Parlement vanzelf het toneel waar men uiteindelijk de kwestie zal beslechten.

Philippe DUTILLEUL, documentairemaker RTBF, KNACK - 24/11/10

Verdraaiing van politieke standpunten is een klassieke en gehaide strategie, een strategie waarvan Franstaligen in België ... op bijzonder handige en intelligente wijze gebruik maken... Wat Vlaanderen ... dringend nodig heeft, zijn wekelijkse of zelfs dagelijkse media - op papier en via internet - om zichzelf politiek, cultureel en economisch in Franstalig België en Europa bekend te maken en sociologisch en historisch te duiden.

Robert CLIQUET, ere-algemeen directeur centrum voor bevolkings- en gezinstudies, KNACK - 24/11/10

and crime” door Marc Hooghe en coll. (KUL). Deze studie kwam tot het besluit dat er in België wel een oorzaak-elijk verband is tussen criminaliteit en werkloosheid maar veel minder tussen criminaliteit en ethniciteit. Door de media werd dit besluit nagenoeg kritiekloos overgenomen en breed verspreid.

Marion Van San wijst op de ernstige inherente methodologische tekortkomingen van deze studie, zoals het ontbreken van Belgische gegevens, die moeten toelaten onderzoek te doen naar het verband tussen allochtonen en criminaliteit. Bijgevolg steunt Hooghe zich uitsluitend op geaggregeerde gemeentelijke en niet op individuele

gegevens. Hooghe besluit ook verkeerd dat het aandeel jongeren in de verschillende Belgische gemeenten geen invloed zou hebben op de criminaliteit terwijl sinds jaar en dag bekend is dat leeftijd wel degelijk een criminogene factor is. Dezelfde fout begaat Hooghe wanneer hij besluit dat het aandeel niet-Belgen slechts een beperkte invloed heeft op de criminaliteit in de onderzochte gemeenten. Om uitspraken te kunnen doen zoals Hooghe en coll. zijn gegevens op individuele basis absoluut noodzakelijk. Gezien de auteurs hierover niet beschikken besluit Marion Van San dat hun conclusies uiterst discutabel zijn.

Ook de bewering van Hooghe “hoe meer werklozen er in een gemeente aanwezig zijn hoe hoger de criminaliteit” kan hij onmogelijk wetenschappelijk bewijzen omdat er zonder individuele gegevens niet kan uitgemakkt worden wat hier oorzaak en gevolg is.

Hooghe en coll. komen dus op basis van een veel te grove analyse tot verregaande uitspraken die, toeval of niet, hen blijkbaar welgevallig zijn en blijkbaar meer door ideologische overwegingen dan wel door empirische bewijzen zijn ingegeven.

Bron: De Standaard 08.12.10

Albert Baert

Iedere bevolking (van een straat, een wijk, een fabriek, een gemeente, een land) heeft een beperkt absorptievermogen als het om immigratie gaat. Dat is een evidentie, gewoon een waarneembaar en algemeen aanvaard sociologisch feit, waar Amerikaanse onderzoekers zelfs al lang geleden een cijfer op hebben geplakt: de grens van het absorptievermogen ligt op acht procent.

Mark GRAMMENS - JOURNAAL -
02/12/10

... wat kun je anders zeggen over een land dat er sinds 2007 niet in geslaagd is om één hervorming - niet één! - door te voeren dan dat het heel ziek is? ... laten we eerst onderzoeken wat Franstaligen en Vlamingen nog samen willen doen.

Claude DEMELENNE, hoofdredacteur
'Le journal du mardi', DE STANDAARD
- 16/12/10

Niet de taalverscheidenheid maar de taaleenheid is belangrijk. De Taalunie heeft bijgevolg nog werk voor de boeg. En het wordt tijd dat we ons echt bekennen tot de taaleenheid. Doen we dat niet dan kunnen we met de Taalunie ook het Nederlands in Vlaanderen ten grave dragen.

Jan VEESTRATEN - DE VOS -
december 2010

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds Verrassend voordelig!

Naast de klassieke ziekenfondsvoordelen, zoals o.m. hulp in het buitenland, jeugdvakanties en ziekenvervoer, komen wij ook tussen in de volgende gevallen:

Ongeacht uw leeftijd!

Brillen en lenzen tot 80 euro

Alle vaccinaties tot 75 euro

Lidgeld sport- of fitnessclub tot 30 euro

Specifieke troeven!

Geboortevoordelen tot 888 euro,

waaronder ook terugbetaling van lulers

Orthodontie: terugbetalingen tot 750 euro

Lasertherapie van de ogen tot 250 euro

Alternatieve geneeskunde tot 175 euro

Kampvergoedingen tot 30 euro

Voetverzorging tot 25 euro

★ ★ ★ Nieuw ★ ★ ★

**Terugbetaling voor tandimplantaten
of stiftanden tot 500 euro**

Ontdek nog meer voordelen in ons ziekenfondspakket: www.vnz.be
of vraag vandaag een Infopakket of vrijblijvend huisbezoek aan via
0800-179 75. Veranderen van ziekenfonds is heel eenvoudig. Bel ons gratis nummer of surf naar onze webstek en wij doen graag de rest.

Het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds heeft kantoren over gans Vlaanderen

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
UW VRIJHEID, UW ZEKERHEID

www.vnz.be met online kantoor

VG-VEDEELINGEN

EXTRA ALGEMENE LEDENVERGADERING VGV

te Gent op zaterdag 26 februari 2011

- ° 15u15: bezoek aan stadsmuseum Gent ("STAM"), Bijlokesite, Godshuizenlaan, 2, 9000 Gent
- ° aansluitend eetmaal met extra statutaire vergadering
- ° bijkomende inlichtingen: zie VGV-Cultuur in dit nummer

VERSLAG VAN STATUTAIRE ALGEMENE VERGADERING: BRUGGE 27 NOVEMBER 2010

1. Inleidende toespraak door voorzitter Jan Dockx

Zie "Voorwoord" in dit nummer van Periodiek

2. Jaarverslag 2010 door secretaris Bart Garmyn

2.1 Ledenwerving

Er zijn 22 nieuwe leden in 2010.

Elk VGV-lid wordt opgeroepen om collega's, die nog geen lid zijn, aan te spreken.

Voorstel van Piet Jongbloet om bij het overlijden van leden de partners te vragen verder aan te sluiten als een "In memoriam lidmaatschap". De partner krijgt dan verder Periodiek en kan als partner verder participeren aan de culturele manifestaties. Een persoon met een "In memoriam lidmaatschap" wordt behandeld als een gewoon lid zonder stemrecht op de algemene vergadering. Voorstel prijs van "In memoriam lidmaatschap" is 25 euro.

Studenten geneeskunde kunnen Periodiek elektronisch toegestuurd krijgen. Wie bezorgt ons namen met e-postadressen?

2.2 VGV Cultuur

- ° 28/11/2009 : Rogier Van der Weyden in M te Leuven
- ° 23/01/2010 : De zoon van de hemel in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel
- ° 12/06/2010 Gustave van de Woestijne in het MSK te Gent
- ° 16/10/2010 : Ensor ontmaskerd in ING Cultuurcentrum te Brussel
- ° 27/10/2010 Van Eyck tot Dürer in Groeningemuseum te Brugge

2.3 VGV Colloquium 23 oktober 2010

Het VGV organiseerde een succesvol symposium over armoede en gezondheidszorg in Vlaanderen; verslag wordt gepubliceerd in een apart nummer van Periodiek.

2.4 Contingentering

In februari ll. heeft het VGV-bestuur de contingentering terug op de politieke agenda gezet. Het begon met de publicatie van de studie "De Franse Gemeenschap gedraagt zich op een onverantwoorde manier: quo vadis?" op de VGV-webstek www.vgv.be. Hierin wordt op basis van het aantal eerstejaarsstudenten geneeskunde in 2009-2010 aan Vlaamse kant een overtal van 141 artsen t.o.v. het contingent verwacht; aan Franstalige kant is dat cijfer 629. Die gegevens werden overgenomen door Guy Tegenbos in De Standaard ("Dubbel zoveel Franstalige artsen als toegelaten": 08 en 09.02.10), door Het Laatste Nieuws via een Belgabericht ("Franstaligen negeren beperking artsen": 09.02.10) en in een persbericht van Zorgnet Vlaanderen (09.02.10). Slotcommentaar van Zorgnet: "Als de federale regelgeving niet wordt nageleefd in heel ons land, moet ze ogenblikkelijk geschrapt worden." Ook de medische tijdschriften reageerden. Op 12.02.10 kopte Peter Backx in Artsenkrant met de titel "Franstaligen blijven contingentering omzeilen" en op 18.02.10 bracht Geert Verrijken een artikel in De Huisarts "Federaal quotum tussen hangen en wurgen". Eveneens in februari interpeleerde collega Louis Ide minister Onkelinx in de Senaat over die kwestie. Bijkomende vragen werden haar gesteld door collega Lieve Van Ermen en door de senatoren Wouter Beke en Nele Jansegers. De minister antwoordde ontwijkend en minimaliseerde de Vlaams-Waalse verschillen in de overschrijding van de quota.

Albert Baert coördineert dit onderwerp voor VGV. Heel veel informatie werd verzameld.

Albert Baert zal met een groep samen zitten over de risico's voor de Vlaamse Gemeenschap. Louis Ide zal ook deel uitmaken van de werkgroep. Geert Debruyne stelt voor ook Universiteit Gent te betrekken bij dit dossier.

Het risico bestaat dat de Vlaamse Rand rond Brussel overspoeld wordt door Franstalige artsen. In de Franstalige faculteiten starten 4000 studenten voor een contigentering van 600 artsen (ter vergelijking in de Vlaamse faculteiten: 900 studenten).

2.5 Internering

Een tweede dossier dat door het VGV in de politieke actualiteit werd gebracht is dat van de internering: dat is de maatregel die opgelegd wordt aan een psychiatrisch gestoorde, die een misdrijf beging. Vanzelfsprekend moet de maatschappij adequaat beschermd worden tegen gevaarlijke - ook psychiatrische - criminelen. Doch het probleem is dubbel. Terwijl internering moet gebeuren in aangepaste instellingen, komen tal van dergelijke patiënten terecht in gevangenissen door een schrijnend gebrek aan opvangplaatsen. Bovendien gebeurt de behandeling en de poging tot reïntegratie in de maatschappij niet overal even efficiënt, zodat vooral de meest weerloze personen - zelfs na een mineur misdrijf - soms jaren door de maatschappij vergeten worden.

Naar aanleiding van een eigen dergelijke patiënt maakte onze voorzitter Jan Dockx beter kennis met de problematiek. Met de steun van een advocaat, na vragen van collega Louis Ide aan minister van Justitie Stefaan De Clerck, en nadat hij het probleem had aangekaart bij meerdere journalisten, kwam de patiënt vrij. Op 30 januari ll. bond De Standaard de kat de bel aan met drie sterk gedocumenteerde artikels: "Internering is absoluut geen prioriteit voor Justitie" (Guy Tegenbos), "Internering is een loterij" en "De gevangenis als vergeetput voor psychiatrische patiënten - De schandvlek voor Justitie" (beide door Pieter Lesaffer en Filip Verhoest). Later volgden reacties en aanvullingen: "Geïnterneerden verdienen beter" (Raf De Rycke, DS 01.02.10), "Magistrate ondermijnt gezag huisarts" (Pascal Selleslagh, Artsenkrant 05.02.10), "Strafuitvoering moet geloofwaardiger" (Filip Verhoest, DS 20.02.10), "Gerechtspsychiaters willen niet meer werken voor gerecht" (Het Nieuwsblad, 09.03.10) en "Recordaantal geïnterneerden in de cel" (Chris De Stoop, Knack 17.03.10). Aanvankelijk toonden de VGV-bestuursleden enkel hun sympathie voor de actie van Jan Dockx, doch gaandeweg heeft het bestuur zijn actie ook principieel ondersteund, omdat we de mening zijn toegedaan dat we als artsen vooral de zwakste patiënten moeten helpen.

2.6 Geografie van de medische consumptie in 2006 : reactie van VGV op de RIZIV studie

Voor het eerst sinds de rapporten Jadot in de jaren '90 publiceert het RIZIV cijfers over de kosten voor gezondheidszorgen per regio: dat is een goede zaak. Nochtans kunnen daarbij een aantal kanttekeningen worden gemaakt. Zijn alle uitgaven van de overheid in de studie opgenomen? Dat de berekeningen tot hier toe enkel per gewest en niet per gemeenschap kunnen worden gemaakt is een begrijpelijke doch te betreuren beperking. Standaardisatie is een aanvaarde wetenschappelijke methode, doch met de parameters die daarbij worden gehanteerd moet voorzichtig worden omgegaan.

De kost per inwoner in Wallonië ligt 2,32 % hoger dan in Vlaanderen. Brussel is 1,24 % goedkoper. Dit laatste is te wijten aan een jongere bevolking. Indien gewogen wordt voor leeftijd en geslacht, is de kost in Brussel 3,5 % duurder dan in Vlaanderen en in Wallonië 4 % duurder dan in Vlaanderen. Weging van kosten voor relevante variabelen die direct gecorreleerd zijn met de hoeveelheid pathologie, zoals leeftijd en geslacht, lijkt correct. 'Verhoogde tegemoetkoming' komt veel meer voor in Brussel en Wallonië dan in Vlaanderen en wijst op grote sociale verschillen tussen de verschillende regio's en komt niet overeen met verschillen in pathologie. Daarom is deze variabele, evenals de variabele 'zelfstandige', niet geschikt om de 'gerechtvaardigde' kost voor gezondheidszorg (d.w.z. kost voor dezelfde pathologie) te wegen. Bovendien waarschuwen we voor het gevaar dat in de toekomst nog andere betwistbare variabelen worden ingevoerd, zoals gebeurde in de Commissie Jadot in de tweede helft van de jaren '90.

De verschillen tussen de regio's in de RIZIV-studie liggen lager dan wat men zou verwachten op basis van andere studies. Een aantal financieringsstromen waaronder delen van de ziekenhuisfinanciering en financiering van de structurele tekorten van het Brussels Gewest worden niet vrijgegeven. Dit is symptomatisch voor de opdeling van de verantwoordelijkheden over de verschillende administratieve diensten die weinig met mekaar communiceren. Het afschermen van de financiering van ziekenhuizen en de MKG's van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid is in deze allesbehalve geruststellend. Dit is jammer omdat de MKG's toelaten om de kosten per gemeenschap te wegen voor pathologie, en dus een betere variabele zijn om de gezondheidskosten te wegen. Er moet eveneens op gewezen worden dat de RIZIV-vervangingsinkomens invaliditeit niet in deze studie werden opgenomen en dat de verschillen in de bijdragen tussen de drie gewesten niet worden vermeld. Tenslotte staat de gewestelijke opdeling van de uitgaven haaks op het persoonsgebonden karakter van de gezondheidszorg. Zolang de inwoners in Brussel zich niet moeten bekennen tot een taalgemeenschap, zoals men dat ook voor de mutualiteit moet doen, zal een groot deel van de uitgaven onverdeelbaar blijven naar de gemeenschappen toe.

2.7 VGV Blauwdruk Vlaamse Gezondheidszorg

In onze pilootstudie hebben slechts 33 van onze leden de blauwdruk ingevuld. Dus te vroeg om reeds een blauwdruk uit te schrijven.

2.8 Communautarisering van de gezondheidszorg is noodzakelijk voor een goed gezondheidsbeleid

° Gesprek met CD&V

De VGV-afvaardiging werd ontvangen door Dr. Dirk Dewolf.

De partij blijft staan achter verdere communautarisering van de gezondheidszorg maar wil de inter-persoonlijke solidariteit handhaven. Men is dus wel voor bestedingsautonomie maar tegen de financieringsautonomie.

Voor Brussel ziet men een oplossing door aan te sluiten bij NL of F ziekenfonds.

Men steunt ook ontwerp Vlaamse regering voor een collectieve hospitalisatieverzekering.

De VGV-boodschap : probeer zo veel mogelijk te realiseren.

° Gesprek met VLD :

De VGV-afvaardiging werd ontvangen door Maggy de Block (huisarts) en door de voorzitter (Alexander de Croo).

In discussie blijkt dat ze meestappen in de vernieuwing van de gezondheidszorg, over de splitsing van het beleid denken ze na.

Splitsing financiering en sociale zekerheid ligt veel moeilijker.

VGV pleit in dat geval toch zeker voor responsabilisering.

Alexander De Croo vraagt: hoe los je Brussel op?

° Gesprek met Vlaams Belang :

Datum moet nog vastgelegd worden.

2.9 Engels in het hoger onderwijs

In 2003 was er reeds een afvaardiging van OVV in een discussie op ministerieel niveau: zo kwam het decreet van 4 april 2003 tot stand.

In juli 2010 stelde het Vlaams Parlement, hierin gevolgd door de Vlaamse regering, voor om het maximum aandeel van het anderstalig onderwijs in de bachelors te verhogen van 10 % (decreet 2003) tot 17%. En in de masters van “in beperkte mate” (decreet 2003) tot 100 % “mits voorwaarden”, terwijl de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) vragende partij was voor maximum 50 %. Dat doet vrezen voor een verregaande verengelsing van het hoger onderwijs.

Ons standpunt is dat het decreet van 2003 voldoende ruimte geeft om cursussen in andere talen in te richten ten behoeve van buitenlandse en binnenlandse studenten.

Onze argumenten voor het behoud van het Nederlands en tegen een verregaande verengelsing zijn: dat genuanceerde kennisoverdracht best in de moedertaal gebeurt, dat het Nederlands zal verdwijnen als wetenschapsstaal in het hoger onderwijs en dat er een waternalstelsel zal ontstaan om het middelbaar onderwijs te verengelsen, dat de sociaal zwakkere groepen de dupe zullen zijn, en dat verengelsing indruist tegen het EU-principe “Eenheid in verscheidenheid”.

Aangezien wij echter resoluut kiezen voor internationale openheid, doen wij een aantal voorstellen om de opvang van buitenlandse studenten makkelijker te maken en om de eigen studenten beter voor te bereiden op internationale contacten, onder meer: practica gezamenlijk organiseren, cursussen in buitenlandse talen ter beschikking stellen van de buitenlandse studenten, voor de Vlaamse studenten geneeskunde een verplichte cursus medisch Engels inlassen in het curriculum en diegenen die in het buitenland cursus willen volgen een taal cursus aanbieden, aangepast aan het betrokken land.

2.10

In 2014 wil VGV prominente rol spelen. We zijn kleine speler op de markt.

Kan VGV een rol spelen? Iedereen is er over eens dat we de kansen moeten bundelen.

In Leuven is er een vergadering geweest. Prof. Bob van Hee is bij Prof. Broos geweest. Bob Van Hee wil iets erg groots, Europees. Leuven wil ook zelf iets doen. Het idee is om samen met Museum M en de Stad Leuven iets te doen in overleg met de provincie Vlaams Brabant. Marc Delrez van de bibliotheek KU Leuven heeft eveneens een bijzondere interesse.

Er is een Leuvense werkgroep die een manifest moet opstellen over wat er kan gebeuren. Grote vraag is wie er mee gaat doen. Men wil in Leuven in eerste instantie een samenwerkingsverband opzetten met UCL. Hiernaast wil men wel een wetenschappelijk comité oprichten. Chris Geens is voorzitter van de werkgroep. Bob Van Hee kan onze vertegenwoordiger zijn. Bedoeling is dat we dit in groter kader plaatsen. VGV wil echter geen “nationale” viering maar wel een Vlaamse viering. Als andere Europese instellingen willen meedoen kan het op Europees niveau.

2.11 Tijdschrift Periodiek

De redactie onder leiding van Prof. Ponette zorgde opnieuw voor 4 uitstekende nummers.

2.12 Personalia

In 2010 overleden volgende leden: Dr. Herman Daels, Dr. José Daels, Dr. Paul Vanderbeke, Prof. Dr. Hugo Kesteloot en Dr. Karel Seghers.

3. Financieel verslag 2010 en begroting 2011 door penningmeester Geert Debruyne

De balans voor 2010 wordt vermoedelijk afgesloten met een niet onaanzienlijke winst van ongeveer 2.500 euro.

De begroting 2011 zou met een negatief saldo van 500 euro kunnen afsluiten. (Inkomsten begroot op 44.500 euro; uitgaven op 45.000 euro). Een extra inspanning voor sponsor- en advertentiewerving wordt gevoerd. De ledenwerving gaat eveneens onverminderd door. Laat elkeen daar aan meewerken. Het lidgeld voor 2011 blijft opnieuw ongewijzigd, 55 euro, met de gebruikelijke reducties voor niet-actieve collegae. De algemene vergadering besliste ook een apart lidmaatschap van 25 euro in te voeren voor de partners van overleden leden ten einde hen toe te laten Periodiek verder te ontvangen en de culturele activiteiten te volgen.

Dit alles werd unaniem op de vergadering goedgekeurd en de raad van bestuur werd voor 2010 van alle verantwoordelijkheden waardig 'ontlast'. Volgend jaar komt er evenwel een financieel verslag met een echte en tot na de komma correcte balans en een nog meer accurate begroting en dat dankzij een extra vroege nieuwe algemene vergadering op 26 februari 2011 te Gent. Allen daarheen!

Ook daartoe worden de lidgelden pas vanaf begin 2011 geïnd. Met dank van de penningmeester voor een snelle betaling.

4. Vaststellen extra ledenvergadering 2011: 26 februari 2011 te Gent (B. Garmyn)

5. Verkiezing van de voorzitter en leden van de Raad van Bestuur (B. Garmyn)

° Kandidaat bestuursleden: Albert Baert, Dirk Brutsaert, Geert Debruyne, Bart Garmyn, Frank Goes, Louis Ide, Piet Jongbloet, Eric Ponette, Dirk Van de Voorde, Jan Van Meirhaeghe, Hendrik Verbrugge en Robrecht Vermeulen

° Kandidaat voorzitter: Jan Dockx

In een eerste verkiezing werd de voorzitter unaniem verkozen door de aanwezige leden van de Algemene Vergadering.

Ook alle kandidaat leden werden verkozen.

Er werd ook beslist om Mevrouw Van Ermen te coöpteren in het bestuur.

6. Rondvraag met bespreking politieke toestand (B. Garmyn)

Louis Ide geeft een korte uiteenzetting over de actuele politieke toestand.

Ook Hendrik Verbrugge en Lieve Van Ermen geven hun standpunt weer.

CONGRES SPLITSING van de GEZONDHEIDSZORG: EEN VOORUITGANG?

Datum: woensdag 9 februari 2011 om 20 u.

Plaats: Cultureel Centrum 't Vondel: Possozplein, 40, 1500 Halle

Met de medewerking van: Prof. Erik Schokkaert, twee Spaanse huisartsen, Dr. Louis Ide, Yvan Mayeur (PS), Dr. Michel Vanhalewyn (SSMG), Dr. Herman Moeremans (SVH) en Linda De Win (VRT)

Inrichting: Dr. Frank Mertens, voorzitter Artsenkring Halle e.o.

Inkom: gratis, geen inschrijving vereist

Verdere inlichtingen: tel.: 02/306.42.46 en info@artsenkring.be

Het vertrekpunt was: het zwaartepunt van België moet verschuiven naar de deelstraten omdat op federaal niveau toch geen overeenstemming meer te vinden is over tal van dossiers. Die dossiers moeten naar de deelstaten die dan een responsabiliserende financiering moeten krijgen. En economische en sociale hervormingen moeten het langzaam verder wegglijden van onze welvaart stoppen.

Guy TEGENBOS - DE STANDAARD - 16/12/10

Ervaringen in het buitenland tonen aan dat regionalisering aanleiding geeft tot gezondheidszorg op maat van de inwoners zonder dat de federale solidariteit of de cohesie van het land daaronder lijdt.

Bert AERTGEERTS, Jan DE LEPELIERE en Patrik VANKRUNKELSVEN (KU Leuven), Jan DE MAESENEER (UGent), Dirk DEVROEY (VUB), Joke DENEKENS en Paul VAN ROYEN (Universiteit Antwerpen), DE STANDAARD - 17/12/10

OVV-MEDEDELINGEN

PERSMEDEDELING: IS HET AK-VSZ EEN GROEP BARBAREN? (08/12/2010)

Aktiecomitee Vlaamse Sociale Zekerheid

In de Panorama uitzending op Canvas van 21 november laatstleden (plan b) werd een tiental 'experts' gevraagd naar hun mening over eventuele gevolgen van de splitsing van België.

Voor het onderwerp 'de Sociale Zekerheid' heeft men een beroep gedaan op mevrouw Bea barones Cantillon, professor sociale zaken aan de Universiteit te Antwerpen.

Haar uitspraak, dat 'het uiteenvallen van België en dus de opsplitsing van ons model van sociale zekerheid met haar ingebouwde voortreffelijke inter-personele solidariteit, een achteruitgang zou betekenen van de beschaving', doet onze wenkbrauwen fronsen.

Haar uitspraak doet denken aan die andere uitspraak "Ce ne sont que des gueux, madame" van baron Charles de Berlaymont in 1566 over onze rebelse voorouders tegenover regentes Margaretha van Parma, die de Nederlanden bestuurde in opdracht van Filips II, koning van Spanje.

Mevrouw Cantillon zou toch ook moeten weten dat solidariteit verloopt in concentrische cirkels met als middelste kring het gezin, vervolgens de volksgemeenschap, de staat, Europa, en als buitenste kring de ganse wereld: dat is een algemeen verspreide menselijke houding die niets te maken heeft met barbarij.

Vindt mevrouw Cantillon het een teken van falende beschaving wanneer Vlaanderen de verantwoordelijkheid wil nemen om zijn vergrijzing, die sneller begint dan in Wallonië, te betalen?

Vindt mevrouw Cantillon het verantwoord dat geldtransfers uit Vlaanderen (4,7 miljard euro in 2007 via sociale zekerheid en sociale bijstand samen: berekeningen van AK-VSZ) in de Waalse arbeidsector enkel kunnen gebruikt worden voor werkloosheidsvergoedingen, terwijl er dringend nood is aan maatregelen om de werkzaamheidsgraad op te krikken?

Mevrouw Cantillon zou ook moeten weten dat het AK-VSZ nadrukkelijk stelt dat, bij een totale communautarisering van de sociale zekerheid, de 'barbaarse Vlamingen' wel bereid blijven tot een hulpplan voor Wallonië en Brussel, maar mits bepaalde voorwaarden: de solidariteit moet, volgens duidelijke voorafgaande afspraken, afnemen in de tijd en gepaard gaan met een resultaatsverbintenis inzake werkzaamheidsgraad en vooral met politieke solidariteit in Brussel en de Vlaamse Rand rond Brussel: men spuwt niet in de hand van de gever.

Ondanks de grove belediging door mevrouw Cantillon blijft het AK-VSZ bereid een gesprek aan te gaan met haar en overigens met iedere beleidsverantwoordelijke, die begaan is met de sociale zekerheid.

Gui Celen
Voorzitter

Erik Stoffelen
Secretaris

PERSMEDEDELING: STAATSHERVORMING EN GEZONDHEIDSZORG (09/12/2010)

Aktiecomitee Vlaamse Sociale Zekerheid

Uit de Pers vernemen we dat Elio Di Rupo als preformateur bereid was om 4 miljard aan bevoegdheden in de gezondheidszorg over te hevelen van het federale niveau naar de deelstaten en dat bemiddelaar Johan Vande Lanotte die som reduceerde tot 2,9 miljard (DS 18.11.10 en Artsenkrant 30.11.10).

Vermits België aan de gezondheidszorgen 10,2 % van het Bruto Binnenlands Product (BBP) besteedt (DT 30.06.10) en het BBP in het eerste kwartaal van 2010 338,8 miljard euro bedroeg (DT 02.07.10), komen de hoger vermelde 4 miljard euro van Di Rupo overeen met ongeveer 12 % van het totale budget voor gezondheidszorgen. De 2,9 miljard van Vande Lanotte komen dan overeen met ongeveer 8 % van dat budget.

Wij herinneren eraan dat het Vlaams Parlement in resolutie nr. 4 tot staatshervorming op 3 maart 1999 besloot dat het volledige gezondheidsbeleid, dus 100 %, moest overgeheveld worden naar de deelstaten; die eis werd herhaald door de drie daaropvolgende Vlaamse regeringen. Een van de argumenten is: de versnippering van bevoegdheden over verschillende beleidsniveaus tegengaan om het beleid efficiënter te maken, doch door de voorstellen van Di Rupo en Vande Lanotte neemt de versnippering nog toe.

Aan het ritme van Di Rupo en Vande Lanotte zal het nog 9 tot 12 staatshervormingen vergen en nog 36 tot 48 jaar (legislaturen van 4 jaar) duren vooraleer de volledige gezondheidszorg is overgeheveld naar de deelstaten.

Houden zij ons voor gek?

Gui Celen
Voorzitter

Erik Stoffelen
Secretaris

Aktiecomitee Vlaamse Sociale Zekerheid

Het AK-VSZ ijvert voor een eigen Vlaamse Sociale Zekerheid. Gezondheidszorg en kinderbijslagen zijn bij uitstek persoonsgebonden materies. Als eerste stap moet dan ook de volledige bevoegdheid hierover overgeheveld worden naar de gemeenschappen. Wegens de snellere ontgroening en vergrijzing in Vlaanderen, zijn de noden inzake kind- en jeugdbeleid er verschillend van Franstalig België. Om een efficiënt, zuinig en aangepast beleid te kunnen voeren is het noodzakelijk dat de gemeenschappen inzake kinderbijslagen de volledige verantwoordelijkheid krijgen, én wat betreft normering, beleid én de financiering ervan. We hebben met voldoening vastgesteld dat de communautarisering van de kinderbijslagen op de agenda van de huidige onderhandelingen staat.

De plannen inzake Brussel zijn evenwel verontrustend. In het compromis-voorstel van koninklijk verduidelijker Bart De Wever lezen we dat, voor Brussel, de bevoegdheid inzake kinderbijslagen zou toegekend worden aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Dit wordt voorgesteld alsof die bevoegdheid naar de gemeenschappen zou gaan, maar in feite zal dit uitdraaien op een driedelige splitsing naar de gewesten, waarbij de band tussen Vlaanderen en de Brusselse Vlamingen voor de kinderbijslag en gezinsbeleid verbroken wordt.

Een overheveling naar de gemeenschappen moet betekenen dat de Brusselse Vlamingen dezelfde rechten en plichten hebben als de andere Vlamingen. Indien de bevoegdheid inzake kinderbijslagen zou toegekend worden aan de GGC, zouden de Vlaamse kinderen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen niet kunnen genieten van het beter aangepaste Vlaamse stelsel. Er zou dus een discriminatie zijn tussen Vlaamse kinderen naargelang ze al of niet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen. Met een toekenning van de bevoegdheid aan de GGC zou de driedelige gewestvorming in deze bij uitstek persoonsgebonden materie gerealiseerd worden. Dit moet absoluut vermeden worden. Daarom dringen we erop aan dat de bevoegdheid inzake kinderbijslagen ook in Brussel zou toegekend worden aan de Vlaamse en Franse Gemeenschap, net zoals dit gebeurd is voor het onderwijs, cultuur en andere persoonsgebonden materies.

Indien dat niet mogelijk is, ware een toekenning aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan de COCOF een aanvaardbaar alternatief.

Gui Celen
Voorzitter

Erik Stoffelen
Secretaris

PERSMEDEDELING OVV: VOORSTELLEN PS/VANDE LANOTTE SCHADELIJK VOOR VLAANDEREN!
(25.12.10)

De voorstellen van PS & Vande Lanotte in akkoorden omzetten realiseert quasi alle Franstalige objectieven, maar nauwelijks Vlaamse! De Franstaligen benutten alle grondwettelijke middelen om Vlaamse eisen te blijven blokkeren. Daardoor blijft de Vlaamse meerderheid monddood. Dat democratische deficit raakt maar niet doorbroken! Elke ernstige analyse bevestigt dat de Franstalige politici de Vlamingen slechts een fractie gunnen van wat die sinds 1999 vragen. Die onwil vervult met afgrijzen.

In de recentste voorstellen steunen dotaties voor de gemeenschappen nog meer op de behoeften, in plaats van op fiscale capaciteit of autonomie. Voorts zou de Vlaamse Gemeenschap deels ontmanteld worden, want de kinderbijslag in Brussel zou op gewestelijke basis georganiseerd worden. Ook het extra geld voor Brussel haalt bestaande evenwichten onderuit. Brussel zou daardoor blijven ontsnappen aan een redelijke bijdrage tot de nodige saneringen. Tegelijk blijven de verdoken transfers naar de Franse gemeenschap én de federale usurpatie van deelstatelijke bevoegdheden behouden. De omvang van die Brusselse geldnood is overigens nog nooit ernstig onderzocht. Er zijn enkel "verlanglijstjes pro domo" opgesteld.

Franstalige onderhandelaars streven naar een uiterst complexe financiering voor de deelstaten. Hun voorstel laat de gemeenschappen echter volledig in de kou. Reële extra autonomie voor gewesten en gemeenschappen blijft uit. De bestuurlijke versnippering neemt nog toe en de belastingdruk gaat waarschijnlijk nog omhoog. Het tegenovergestelde van wat de meeste Vlaamse kiezers vragen.

Voor een gedeeltelijke splitsing van B-H-V en enkele beperkte overdrachten zou een ongewoon hoge prijs betaald worden. Het OVV hoopt daarom dat N-VA en CD&V ondertussen zelf wel begrijpen dat de Vlaamse eisen sterker moeten gaan doorwegen dan de Franstalige - zoals de democratische logica dat ook vraagt.

Het OVV geeft daarom volgende suggesties:

- Schuif deze complexe rotzooi aan de kant. Herbegin met een tabula rasa! Maak het blad nu écht leeg.
- Voorrang aan socio-economische materie. Vermits noord en zuid daarin zo sterk verschillen, is het de logica zelf dat zoveel mogelijk socio-economische hefbomen naar de deelstaten gaan!
- Kinderbijslag en gezondheidszorg naar de gemeenschappen, en/of werkloosheidsbeleid en mobiliteit naar de gewesten overdragen is alleen zinvol door een integrale overdracht met evenredige fiscale autonomie erbij. Geen extra versnippering dus! Indien niet, dan blijft alles beter bij het oude. Laat de Franstalige politici desnoods zelf kiezen op welk domein ze nu over de brug komen.
- Vervang alle federale grendels door het subsidiariteitsbeginsel: als Vlamingen en Franstaligen het federaal niet eens geraken, dan wordt de geblokkeerde bevoegdheid binnen de maand aan de gemeenschappen aangeboden, met de bijbehorende fiscale autonomie erbij (bijv. met een split-rate). Als beide grote gemeenschappen dat afwijzen, krijgen de gewesten de kans.

- Extra geld voor Brussel kan, mits elke euro extra aan dezelfde criteria voldoet als andere openbare uitgaven. Ook respect voor het Nederlands en de rechten van de Brusselse Vlamingen is een strikte voorwaarde. De middelen voor de hoofdstedelijke functie (incl. de internationale) moeten apart beheerd worden door alle betalers (alle Belgen dus), met een vetorecht voor de twee grote gemeenschappen.
- Alle afspraken moeten op enkele pagina's worden vastgelegd.

N-VA en CD&V verdedig(d)en de legitieme belangen van de Vlamingen. Ze doen dit goed en moeten dat volhouden. Een eerlijk akkoord kan nog steeds! Vlaamse onderhandelaars toonden meermaals hun goede wil. Ze deden voorstellen die op termijn baten voor Vlamingen én Franstaligen. Nooit waren deze strijdig met democratie of goed bestuur. **Het is nu aan de Franstaligen om hun goede wil te tonen.** Tenslotte hopen we dat ook SP.a en Groen! de legitieme vragen van het Vlaamse electoraat zullen verdedigen.

Bram Hermans - Voorzitter v/h OVV, in naam van het dagelijks bestuur v/h OVV

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

VGv-CULTUUR

TENTOONSTELLINGEN

BINNENLAND

Ensor Ontmaskerd (tot 13.02.11)

ING Cultuurcentrum, Koningsplein 6, Brussel
Uitzonderlijke verzameling schilderijen, tekeningen en etsen. Zie ook "VGv bezoekt" in Periodiek nummer 3, blz. 28

www.bozar.be, www.ing.be

Van Eyck tot Dürer (tot 30.01.11)

Groeningemuseum, Dijver 12, Brugge
Prestigieuze tentoonstelling over de invloed van de Vlaamse Primitieven op de kunstenaars van het Heilig Roomse Rijk. Zie ook "VGv bezoekt" in Periodiek nummer 4, blz. 30

www.brugge.be

Nicolaas Rockox, 450 jaar! (tot 27.03.11)

Rockoxhuis, Keizerstraat 12, Antwerpen
Tentoonstelling over de altaarstukken die burgmeester Rockox, grote vriend en opdrachtgever van Rubens, bestelde voor de verdwenen Minderbroederskerk.

www.rockoxhuis.be

Stephan Jones en The accent of fashion (tot 13.02.11)

Modemuseum, Nationalestraat 28, Antwerpen
De MoMu bewaart de grootste collectie ter wereld van hoeden van deze Britse hoedenmaker.

www.momu.be

.03 Maarten Van Severen (tot 27.02.11)

Design Museum, Jan Breydelstraat 5, Gent
Aan de hand van tekeningen, prototypes en modellen wordt de ontwikkeling van de .03 getoond, de stoel waarmee Van Severen internationale bekendheid heeft verworven.

www.designmuseumgent.be

Kanttekeningen (tot 03.04.11)

Maagdenhuismuseum, Lange Gasthuisstraat 33, Antwerpen
Tentoonstelling over de Antwerpse kant door de eeuwen heen.

www.ocmw.antwerpen.be

Ledigheid en vlijt (tot 27.02.11)

Tram 41, Nationaal Museum van de Speelkaart, Druivenstraat 18, Turnhout.

Het museum bezit een aantal werken van de Engelse kunstenaar William Hogarth.

www.tram41.be

David Seymour (tot 27.02.11)

Joods Museum van België, Miniemenstraat 21, Brussel.
Tentoonstelling over het oeuvre van een groot fotograaf.

www.new.mjb-jmb.org

De Etrusken in Europa (tot 24.04.11)

KMKG Jubelparkmuseum, Jubelpark 10, Brussel
Ontdekkingstocht doorheen de buitengewone wereld van de Etrusken.

www.kmkg-mrah.be

Tussen hemel en hel. Sterven in de Middeleeuwen (tot 24.04.11)

KMKG Jubelparkmuseum, Jubelpark 10, Brussel
Duizend jaar sterven, begraven, rouwen en herdenken.

www.kmkg-mrah.be

Zuid-Oost Azië (tot 06.03.11)

KMKG Jubelparkmuseum, Jubelpark 10, Brussel
Heropening en nieuwe presentatie van de collectie.

www.kmkg-mrah.be

Bestemming Mars (tot 20.03.11)

Museum voor Natuurwetenschappen, Vautierstraat 29, Brussel

Tentoonstelling over de rode planeet Mars

www.natuurwetenschappen.be

Hongarije (van 03.02.11 tot 03.04.11)

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel.
Zeven hedendaagse Hongaarse kunstenaars.

www.bozar.be

Venetian and Flemish Masters (van 11.02.11 tot 08.05.11)

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel
Tentoonstelling over de schilders Bellini, Tiziano, Canaletto, Van Eyck, Bouts, Jordaens..

www.bozar.be

Luc Tuymans, retrospectieve (van 18.02.11 tot 08.05.11)
Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel
Overzichtstentoonstelling.
www.bozar.be

Hongaars fauvisme (tot 20.03.11)
Stadhuis van Brussel, Grote Markt, Brussel
Een vijftigtal werken uit de periode 1905 tot 1914 uit belangrijke Hongaarse musea en privécollecties.
www.brupass.be

Amerika, dit is onze geschiedenis (tot 09.05.11)
Tour en Taxis, Havenlaan 86, Brussel.
Tentoonstelling over 300 jaar relaties tussen Europa en de Verenigde Staten in het kader van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie.
www.tourtaxis.be

Andy Warhol en Co (van 28.02.11 tot 25.09.11)
Abbaye de Stavelot, Place Saint Remacle, Stavelot
Zeefdrukken en litho's van Andy Warhol en tijdgenoten.
www.abbayedestavelot.be

Art nouveau en art deco uit Nederland (tot 27.02.11)
Design Museum Gent, Jan Breydelstraat 5, Gent
Een selectie uit de collecties van het Drents Museum Assen.
www.designmuseumgent.be

Gekleurd verleden (tot 24.04.11)
Kunsthall Sint-Pietersabdij, Sint-Pietersplein 9, Gent
Familie in oorlog, witten en zwarten, verzet en repressie.
www.gent.be/spa

Het gewichtige lichaam. Over dik, dun, perfect of gestoord (tot 08.05.11)
Museum Dr. Guislain, Jozef Guislainstraat 43, Gent
De fascinerende omgang van de mens met zijn uiterlijke verschijning.
www.museumdrguislain.be

Pedro Cabrita Reis (van 25.02.11 tot 05.05.11)
M-Museum Leuven, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven.
Toonaangevende Portugese kunstenaar met sculpturen, foto's, schilderijen etc.
www.mleuven.be

Abstracte kunst in België (1910-2010) (19.02.11 en 19.03.11 op reservatie)
Dexia, Pachecolaan 44, Brussel.
Chronologische expo uit de eigen gigantische verzameling.
www.dexia.be

Koenraad Tinel: een beeld van Flandria Catholica (tot 13.02.11)
M-Museum Leuven, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven
Tekeningen waarbij Koenraad Tinel terugkijkt op zijn jeugdjaren, een periode waarin de katholieke kerk alomtegenwoordig was in Vlaanderen.
www.mleuven.be

Belichte stad (tot 01.05.11)
Stam, stadsmuseum, Godshuizenlaan, Gent
Tentoonstelling over de beleving van licht in de stad. Zie "VGV bezoekt" in dit nummer.
www.stamgent.be

BUITENLAND

Parijs
- De Stijl (tot 21.03.11) Centre Pompidou,
www.centrepompidou.fr

Amsterdam
- Alexander De Grote (tot 13.03.11) Hermitage
www.hermitage.nl

Jan Dockx

... de Vlamingen hebben ook een punt als ze naar het gebrek aan zelfvertrouwen in Wallonië verwijzen. De economische achterstand is geen fataliteit. De nood aan solidariteit is geen voorwendsel om niet eerst op eigen krachten te rekenen. Daar zijn meer en meer Walen van overtuigd.

Alain GERLACHE, mediawatcher voor RTBF, DE STANDAARD - 21/12/10

... hoe kan je nu aan mij vragen om solidair te zijn met de Franstaligen die al 180 jaar weigeren solidair te zijn met mij en die mijn taal en mijn cultuur niet respecteren?

Vic VAN AELST, strafpleiter, 'Reyers Laat' - CANVAS - 24/12/10

De integratie van immigranten, professor Foblets, kan nooit slagen als Vlamingen, toch nog altijd 95 % van de bevolking, met de indruk opgezaald worden dat zij grote delen van hun identiteit moeten prijsgeven met als enig doel dat een moslimminderheid van wellicht 5 % haar identiteit onverkort bewaren kan.

Jan VEESTRAETEN - DE VOS - december 2010

Wat te denken van het communautaire compromis dat Johan Vande Lanotte ter tafel legt? ... Er kan niet ja gezegd worden op dit geheel of delen ervan, zonder eraan toe te voegen dat deze staatshervorming lang niet volstaat en dat bijgevolg meteen na het sluiten van een akkoord begonnen moet worden aan de zevende staatshervorming.

Guy TEGENBOS - DE STANDAARD - 05/01/11

Het Stedsmuseum Gent, roepnaam STAM, is gevestigd in de Bijlokeabdij en –klooster, dat een bouwgeschiedenis kent vanaf de 13de eeuw. In 1980 verhuisde het ziekenhuis en 10 jaar later werd gestart met de verbouwings- en renovatiewerken, die medio 2010 beëindigd werden na een totale investering van 15 miljoen €. De nieuwbouw is volmaakt in harmonie met de historische gebouwen. De doelstelling is een perfecte introductie tot Gent aan te bieden: het geheugen, de polsslag van het hedendaagse en een blik op de toekomst.

Het museale circuit start op de eerste verdieping van de nieuwbouw. Het gelijkvloers is rondom beglaasd en garandeert een prachtig uitzicht op de omliggende gebouwen en tuinen. Verder is er een café met een schitterend terras grenzend aan een vijver. Naast deze buitengewone site beheert het museum ook een collectie van meer dan 17.000 stukken.

Eeuwenoude archiefstukken gaande van de oorkonde van Lodewijk de Vrome (819) tot en met de Concessio Carolina, een keure die Keizer Karel V in 1540 oplegde waarbij Gent alle privileges en vrijheden verloor, illustreren de mijlpalen van de geschiedenis. Andere topstukken zijn het 15de eeuwse krijgsvaandel, de wapenrok van een heraut uit de 17de eeuw, bronzen grafplaten van Willem Wenemaer (14de eeuw) en het Panoramisch Zicht op Gent uit 1534. Verder nog de buste van Karel V door Conrad Meyt en een Romaanse doopvont

Naast deze museumfunctie vertelt een bijzonder circuit het boeiende verhaal van Gent en de Gentenaar als reis door de tijd. Een indrukwekkende lichtvloer op basis van een enorme luchtfoto met centraal een driedimensionale maquette (schaal 1/1000) laat het hedendaagse Gent zien. In het *dormitorium of slaapzaal* kan men een holografische reconstructie bewonderen van vijf bekende gebouwen, zoals ze er oorspronkelijk rond 1200 hebben uitgezien.

Een absoluut hoogtepunt is de 14de eeuwse *refter* met de schitterende pre-Eyckiaanse muurschildering “Het Laatste Avondmaal”. De buitengewone akoestiek leent zich uitstekend om een ander “topstuk” te presenteren: de Vlaamse polyfone muziek.

Via de *pandgang* komt men in de oude *voorraadkamer* van de abdij voor het verhaal van de middeleeuwen, de periode van de “verstening” van Gent. Door de lakenhandel en graanopslag was Gent één van de grootste steden van Europa en deze rijkdom vertaalde zich in de bouw van stenen woningen. Een panoramisch zicht uit 1534 is volledig gedigitaliseerd en voor elk gebouw dat erop voorkomt is de volledige iconografie verzameld. Het

groeien de zelfbewustzijn leidde evenzeer tot conflicten met graven, hertogen en keizers.

In de volgende “Zaal 1715”, de 18de eeuwse *refter*, komt de barok aan de beurt waarbij het accent ligt op de vrolijke kant van de Gentenaar. Er heerste toen een relatieve politieke rust met een economische heropbloei. Twee themazalen over Keizer Karel en het Lam Gods grenzen eraan. De *werkkamer* symboliseert de 19de eeuw met de opkomende industrialisering en modernisering. De middeleeuwse stad barstte definitief uit haar voegen, stadspoorten verdwenen en nieuwe wijken ontstonden buiten de stadswallingen. Het parcours van de pandgang eindigt in de *bogenzaal* die de periode na 1950 behandelt. Door het verval van de textielnijverheid krijgt Gent de troosteloze aanblik van een grijze fabrieksstad. Nieuwe economische activiteiten, de haven en het onderwijs zorgden voor een nieuwe dynamiek. Tijdens het parcours spelen interactieve multimedia een grote rol. Door het digitaliseren van vier kaarten wordt zo getrouw mogelijk de geschiedenis gereconstrueerd.

Het klooster heeft een oppervlakte van 700m² voor tijdelijke tentoonstellingen. De openingstentoonstelling heet “Belichte stad” en gaat over de beleving van licht in de stad. Er is een permanente wisselwerking tussen licht en donker: pleinen baden in het zonlicht, huizen en torens werpen hun wisselende schaduwen, stadswoningen zoeken het licht, vrolijk lichtgeschetter verdrijft de nacht, kunstlicht valt ons bioritme aan. Kortom licht en donker bepalen het leven in de stad. In de pre-industriele tijd volgde het levensritme het natuurlijke dag-nachtritme. In de 19de eeuw zorgde het kunstlicht voor een ware ommekeer en voor een ingrijpende verandering. Deze tentoonstelling kan op eigen initiatief bezocht worden.

Het VGV bezoekt het STAM met aansluitend een etentje waarbij tussen het voor- en het hoofdgerecht een eerder symbolische statutaire vergadering wordt gehouden zodat deze voortaan in het voorjaar kan plaatsvinden. Hierdoor kan elk jaar boekhoudkundig afgesloten worden op 31 dec.

Afspraak op 26-02-2011 bij de Bijlokeabdij en –klooster om 15.15

Godshuizenlaan 2 9000 Gent; www.stamgent.be

Jan Dockx

TE CASSEL (FRANKRIJK); EEN MUSEUM “VAN OVER DE SCHREVE”...

Op 23 oktober van vorig jaar opende het Musée de Flandre te Cassel - gelegen op een boogschuit van Poperinge - haar deuren. Een hoogtepunt in de geschiedenis van Frans-Vlaanderen waar - zij het met mondjesmaat - nog “Vleemsch” wordt gesproken. Cassel, of als je wil Kassel, torent uit boven het Vlaamse laagland en was o.m. daarom strategisch belangrijk. Zo werden de troepen van Willem III van Oranje er in hun opmars bij hun poging verder door te stoten naar St.-Omaars tot stand gebracht door de garnizoenen van Lodewijk XIV.

Onterecht wordt dit land ook geïdentificeerd met dit van de “Chti's”, cfr. de succesrijke film die gedeeltelijk te Bergues (St.-Winnoksbergen) werd opgenomen. De Chti's zijn echter de bewoners van de mijnstreek rond Rijsel, herkenbaar door hun speciale spraak...en Vleemsch hoor je daar helemaal niet meer!

Het Musée de Flandre te Cassel ligt in (en is eigendom van) het Département du Nord en is in het bezit van een multidisciplinaire collectie van moderne kunst, oude kunst en etnografische voorwerpen. De originaliteit van het

project berust hoofdzakelijk op zijn wetenschappelijke doelstelling, die tot uiting komt in de subtiliteit van de museale aanpak. *“Alles is zodanig bedacht dat het bezoek aanvoelt als een uitstapje, een rondwandelen in het hart van het excentrieke, mysterieuze, opstandige, gastvrije en het zo bekoorlijke Vlaanderen”*. Het gebouw is op zichzelf reeds een juweel, dit voormalige ‘Hôtel de la Noble-Cour’, en met zijn oppervlakte van duizend m2 en een uniek panoramisch balkon als meerwaarde, biedt het na de fraaie restauratie en renovatie heerlijke kwaliteiten. Een museografische route werd uitgetekend rondom 4 thema's die de Vlaamse identiteit ontginnen langsheen de 11 zalen. Het zijn ‘Onderwerping en woede’, ‘Tussen hemel en aarde’, ‘Maat en mateloosheid’ en ‘Show en spot’.

Haast je naar dit land van getuigenheuvels, pittoreske dorpjes en abdijen; de stilte van de trappisten op de Catsberg of van ‘het beste bier ter wereld’ te Westfleteren; van landelijke gastronomie in bistro's en staminees en van heel gezonde ‘berglucht’. Maar haast je vooral naar het pittoreske Cassel met zijn schilderachtig marktplein en schitterend museum waar de tijdelijke openingstentoonstelling ‘Sensualité et Volupté’ nog tot 23 januari loopt. Het vrouwelijk naakt in de Vlaamse schilderkunst van de 16-

de en de 17-de eeuw krijgt er een ereplaats, opgebouwd rond de assen *Exaltation de la chair, Tentations et Plaisir charnel* en gekonterfeit in al zijn glorie. Het zijn ontleningen uit Europese topmusea en bijdragen van privé collecties, uiteraard niet bekend.

Het museum is alle dagen open behalve op maandag. En dit in tegenstelling tot de Franse musea die traditioneel op dinsdag sluiten! Voor groepsreserveringen echter blijven die maandagen wel voorbehouden! De openingsuren: van 10 u tot 12.30 en van 14 u tot 18 uur.

Info: Email: museedeflandre@cg59.fr; Telefonisch: 0033 359 73 45 60; Website: museedeflandre.cg.fr

En voor wie de taal van Molière voldoende machtig is, bevelen wij als gids doorheen deze grensstreek de promenade littéraire aan van auteur Michel Wallon, met als titel “La grand'place de ma petite ville. Voyage en Flandre française avec des écrivains d'hier et d'aujourd'hui”. Dit kleinood met als ISBN nr. 978-2-9535930-0-6 is o.m. bij ondergetekende te bekomen. Cfr. ook de bespreking in Periodiek nr.1 van 2010, p. 35.

Luc Schaefferbeke, Aardenburgse weg, 41, 8310 Brugge; Tel: 050 35 51 71

MUZE MUSE: EEN GRENDOVERSCHRIJDEND PROJECT MET DE ZUIDERBUREN.

Op 9 december van vorig jaar werd te Kortrijk een nieuw cultureel initiatief aan de pers voorgesteld. Vijf partners zijnde, van Vlaamse zijde het Festival van Vlaanderen, Kortrijk, het MAFestival, Brugge en het Concertgebouw, Brugge en van Franse zijde de Opéra de Lille, het Théâtre d'Arras - allen in de regio belangrijke spelers op muzikaal vlak - willen vanaf nu gezamenlijk o.m. *hun expertise delen ter ondersteuning en promotie van de klassieke muziek in de brede betekenis*. Naast deze vijf hoofdspelers zijn ook het Orchestre national de Lille en het Cultuurcentrum, Kortrijk bij het, tot MUZE MUSE gedoopte, project betrokken. Een grensoverschrijdend netwerk kan enkel bestaansrecht verwerven door concrete realisaties. Aldus wordt op een

viertal acties gefocust. Eerstens en zeker niet onbelangrijk de uitwisseling van expertise. Ook het opstarten van een nieuw zesmaandelijks magazine. Verder zijn er 5 sleutelmomenten, ‘Momentums’ uitgedacht waar alle partners op kunnen inpluggen rond een concreet thema. En tenslotte zal er een 15-tal keer per jaar aan ‘mobiele communicatie’ worden gedaan om op een verrassende manier beter bekendheid te geven aan de programma's van de partners. Een planning tot in 2013 werd reeds theoretisch uitgewerkt voor de Momentums. Maar daarop willen wij ten gepaste tijde terugkomen. In maart a.s. brengt als Momentum 1 de Opéra de Lille alvast de wereldcreatie van een nieuwe opera van de Franse componist Michael Levinas.

Luc Schaefferbeke

DE BACH ACADEMIE TE BRUGGE...TERUG VAN WEGGEWEEST

Het Concertgebouw te Brugge hernieuwt straks een jaarlijks terugkerend feest, meer bepaald tussen donderdag 20 en zondag 23 januari a.s.: de Bach Academie lokt alle liefhebbers van barokmuziek uit alle windstreken naar ‘het Venetië van het Noorden’. Dit initiatief groeit door samenwerking met Philippe Herreweghe en Collegium Vocale Gent dat ook zijn veertigjarig bestaan viert. Gerenommeerde solisten en ensembles als Andreas Staier, Alexander Melnikov of marimbaspeler Koen Plaetinck, naast het Edding Kwartet of de Capilla Flamenca zullen de Thomascantor en enkele van zijn tijdgenoten belichten. Doch daarnaast zijn er ook een leatuurperformance, films en een tentoonstelling gepland, terwijl extra-muros op de zaterdagochtend ook Damme en het hoboatelier van de gebroeders Francis en Marcel Ponsseele worden bezocht.

De schitterende Potteriekerk en Roel Dieltiens ontvangen de deelnemers de zondagochtend. Een late kerstboom dus vol verrassende muzikale geschenken in het inspirerende decor van het Concertgebouw en het historisch charmante Brugge. Bestel tijdig uw pasje of kaart want voor sommige activiteiten is het aantal deelnemers beperkt. Voor jongeren, senioren en groepen zijn gunstige formules uitgedokterd!

Info: www.concertgebouw.be
alsook telefonisch op het nummer
+32 70 22 33 02

Luc Schaefferbeke

Wie nog enigszins gelooft in een (con)federale staatsstructuur met twee kan ook maar tot één conclusie komen: de staatshervorming die Vande Lanotte voorstelt zou de slechtste zijn sinds die van 1970. Met Vande Lanotte wordt het door de N-VA gewenste confederalisme met twee meer dan ooit een onbereikbare droom. Dat komt omdat het Brussels Gewest aanzienlijk wordt versterkt, niet alleen financieel maar ook institutioneel.

Bart MADDENS, KU Leuven, DE MORGEN - 06/01/11

CD 'In Flanders Fields' vol. 64 Phaedra AUGUST DE BOECK (1865-1937) Selected Piano Works

Uitvoerder: **Jozef de Beenhouwer**, piano *World Première Recordings*

Een ware revelatie, deze emotioneel weldoende première-wandeling in de weelderige klankentuin van een Vlaamse klavierminiaturist! Gids en tolk J. de Beenhouwer heeft zich intensief over vele *onuitgegeven* manuscripten gebogen en deze perfectionistisch doorgrond, alvorens met aangrijpende affiniteit ermee naar buiten te treden. A. de Boecks fascinatie voor vocale muziek is treffend. Voor *salon en concert* klinken er ongelooflijk mooie composities met impressionistisch, poëtisch, pittoresk, onstuimig of meditatief karakter. De *Stukjes voor kinderen* zijn fijnzinnige schetsen vol kinderpsychologie, broze juweeltjes. Milde virtuositeit begeleidt die fijnbesnaarde, kostbare veelzijdigheid. Sterk bewogen interpretatie herschept ze tot een ontroerende hommage! *'Prelude, Avond op het water, Impromptu, Wals, Gavotte, Droom, Spleen, Wiegelied'* blijven intens nazinderen. *Unieke opname voor je discotheek, in oprechte bewondering voor schepper én tolk.* Wij zijn toch dat groot volk dat zijn kunstenaars eert! Of niet?

CD 'In Flanders Fields' vol. 65 Phaedra DE HERFST BLAAST OP DEN HOREN The Fall now blows its horn

Music for Horn by J. Ryelandt, M.J. Mengal, H. Waelput, S. Gaucet, J. Busschop, A. Dupont *On period instruments*

Uitvoerders: **Jeroen Billiet** horn, **Jan Huylebroeck** piano en ophicleïde, **Mengal Ensemble**

De beste Vlaamse hoornisten verlenen hier hun muzikale adem en groot talent. Bij het sfeergedicht uit Adagio van **Felix Timmermans** (zie brochure) kozen zij de mooiste stemmingsvolle creaties voor natuurhoorn, op één na nooit eerder opgenomen! “*De stilten weven gobelijnen van gouddraad*” in het aangrijpend Andante religioso uit Ryelandt's Sonate en de innige Romances van Mengal en Waelput. “*Reeën, die verbaasd verschijnen uit varens en frambozenhout*” vermoed je in Allegretto van Gaucet en “*die sierlijk weer verdwijnen*” bij Busschops jachthoorns “*De schoonheid droomt van boom tot boom*” en wijdt de weemoed in Ryelandts Zomeravond. Onvoorstelbaar mooi.

CD Harmonia Mundi HMC 3 CD 902068 - 70 MOZART DIE ZAUBERFLÖTE

The Magic Flute – La Flûte enchantée

Uitvoerders: **Daniel Behle - Marlies Petersen - Daniel Schmutzhard - Sunhae Im - Anna-Kristina Kaappola - Marcos Fink Rias Kammerchor - Akademie für Alte Musik Berlin – Conductor RENE JACOBS**

R. Jacobs koos voor *rehabilitatie van het libretto* dat zijn inspiratie vond in de filosofie en rituelen van de Weense vrijmetselaarsloge, door librettist Schikaneder en Mozart gekend. Inhoudelijk gaat het om initiatie in het maçonnieke menswereldbeeld. Verduidelijking daarover in bijgaande brochure. R. Jacobs nam gans dit complexe verhaal onder de loep: teveel ‘ontsporingen’ qua tekst brachten in het verleden een *vertekend beeld* van dit *Schauspiel mit Musik*. Nagenoeg onverknijpde tekst zorgt nu voor verantwoorde accentverlegging bij emotionele benadering van de protagonisten. Doorlichting van vele nevenaspecten, waaronder tonaliteit en ‘affect’, resulteert in een intrigerend anders klinkende, beklievende visie en blaast nieuw leven in het ‘rijp doordacht’ opzet van *Schikaneder en Mozart*. R. Jacobs’ zangtalent voorkomt ‘belcanto-hoogstandjes’ in de Koninginaria's. Vlugge tempi zijn getoetst aan het libretto, dat vol aanwijzingen staat waar Mozart wél weg mee wist! In “Ach, ich fühl's” klinkt Pamina nu ongerust en beledigd. Zarastro imponeert vooral door *wat hij zegt* en *hoe*. Briljante solisten met stralend stemtimbre schitteren overtuigend in hun rol, nevenpartijen worden uitstekend ingevuld. Pittige vocale en instrumentale vondsten, sonore en picturale effecten schuilen in komische én ernstige librettodelen. Succesrijke uitstraling is gegarandeerd: eminente zangers, voortreffelijk koor en onvolprezen orkest met R. Jacobs als onvermoeibaar perfectionist en dirigent. *Hoor en voel* wat dit Singspiel aan wijsheid en herboren schoonheid schenkt en ... *zien kan je met je hart!*

CD 109 MIR Mirare BLOW, PURCELL Odes and Songs

Uitvoerders: **Carlos Mena** en **Damien Guillon**, contratenoren, **Ricercar Consort, Philippe Pierlot**, conductor

Voor liefhebbers van de mooie herkenbare zangstijl van **Purcell (1659-1695)** een uitgelezen gelegenheid om twee uitstekende contratenoren te appreciëren, die elkaar waard zijn en hier hun mooie timbre en artistiek talent uitleven in geschikt repertoire. Als solist of in dialoog, ook met fluiten, brengen zij met het vermaarde, uitstekend spelend Ricercar Consort een uitvoering van het hoogste gehalte. Uit deze opname onthou ik met bijzondere voorliefde: *Strike the Viol, Chaconne, No, no Resistance is but Vain, I loved Fair Celia, Sweetness of Nature* en van **J. Blow (1649-1708)** *Ode on the Death of Mr. Henry Purcell*. Deze opname met puike solisten mag hoge appreciatie verwachten.

CD Fuga Libera 530 LUDWIG VAN BEETHOVEN Variations sur le duo “La stessa, la stessissima” WoO 73, Sonata nr. 23 op. 57 “Appassionata”, Six Bagatelles op. 126

Uitvoerder: **Plamena Mangova**, piano

Bij Plamena Mangova komt muziek van binnenuit: warme toon, zangerige toets, dramatische kracht, diepgaand spel. De *Variaties* worden een zingende waterval van gevoelens. In de *Appassionata* krijgen toon en frasering de ondefinieerbare bezieling van de echte kunstenaar. Het huiveringwekkend *Allegro assai*, de donkere legato-akkoorden van *Andante con moto* en de storm van vertwijfeling en opstandigheid in *Allegro ma non troppo* zijn geladen met expressiviteit die door de ziel snijdt. “*Andante amabile con moto*” (zangerig laatste klavierstuk en lieflijkste herinnering aan ‘Ferne Geliebte’) uit *Bagatellen* eindigt onverwacht abrupt. Gepassioneerde, overweldigende opname.

CD Zigzag Territoires ZZT 100802 JOHANNES BRAHMS (1833-1897) Sonates pour violon et piano

Uitvoerders: *Geneviève Laurenceau*, violon; *Johan Farjot*, piano.

Bijna een overdaad aan zangerigheid, zo mooi is de sonoriteit bij G. Laurenceau op haar prestigieus instrument! Akoestisch bij persvoorstelling nogal droog, is de CD opname zelf echte luisterlust! De violiste wijdt zich met volle overgave aan de expressieve mogelijkheden in de 3 prachtige sonates en pianist Farjot volgt haar hooglyrische en ritmische vervoering: een welverdiend compliment! Toch mis ik soms verstilde, adembenemende introverte momenten (zoals in I. Garnett's aangrijpende vertolking van sonate nr 3). Beide uitvoerders geven een zéér extroverte, instrumentaal-evenwichtige, persoonlijke, lyrische vertolking. Daarbij zet een Stradivarius van 1682 glansrijk de toon!

CD Fuga Libera 576 2 CD FERDINAND RIES Complete Flute Quartets

Uitvoerders : *Toon Fret* flute *Oxalys* ensemble: *Shirly Laub* violin, *Elisabeth Smalt* viola, *Martijn Vink* violoncello

Uit 3 *Flute Quartets WoO35* bracht Oxalys bij de persvoorstelling nr 1 in D minor, van *F.Ries* (1784-1838), Beethovens trouwe leerling en vriend. Dit grandioos vertolkt werk heeft, net als alle andere, stijl en allure van een heus strijkkwartet. De zoetgevooisde toon van de fluit, rijk aan kleuren en dynamiek, associeert zich wondermooi met vloeiende en krachtige lyriek bij de strijkers! In de 3 *Flute Quartets op.145* blijft samenspel even heerlijk klinken in de vele instrumentale combinaties: mooi cantabile en boeiende ritmes. Resultaat van ernstig werk en hoge muzikaliteit! Welverdiende superlatieven dus voor superieure musici met innovatief programma.

CD Classical Records CR 137 (i.s.m. Orfeo Producties) GRIEG (1843-1907) Lyric Pieces

Uitvoerder: *Kiyotaka Izumi*, piano

Na kennismaking met Em. Durllets mooie klavierwerken, nu intieme Noorse 'liederen zonder woorden' aanleunend bij Mendelssohn en Schumann. Geen opzienbarende meesterwerken maar door de Japanse pianist wel meesterlijk kunstzinnig vertolkt als evocatie van gevoelsgeladen beelden uit Griegs geboorteland tussen bergen en fjorden. Vond hij inspiratie in het wondermooie Japanse Yoshinopark? Zijn vertolking creëert charme en betovering gedragen door helder, delicaat en sprankelend klavierspel, dat diepere emoties en weemoed stem geeft. Zijn weergave van Griegs impressies van eenzaamheid, heimwee, natuur, seizoenen, feest, sprookje of wiegenlied klinkt heel gevoelig en suggestief en creëert de gepaste stemming bij deze vertrouwde muziek.

Recensie: Els Baert – Van den Eynde

POËZIEHOEKJE

Hoed je in 2011....

voor snot van snipverkouden kleinkinderen
die beweren nog altijd te geloven in sinterklaas

voor ballonvaarten over 's Gravenwezel*
de parelhoen onder het voorkempisch pluimvee
waar onkruid welig woedt
en wilde ganzen grazen op het puin van
Casablanca en voormalig Schildestrand

voor ratelslangen die blindelings
het verborgen infrarood van blozende wangen
en hitsige venusheuvels weten te vinden**

voor blauwe voornemens om eindelijk
het Verdriet van België, Ulysses en de Satanische
verzen te lezen
-onlangs nog zag ik Hugo, James en Salman
samen in mijn droge dromen-

voor de iden van maart en december
want ook achtenswaardige mannen flirten soms
met de dood

voor overstekende kleine knaagdieren
en voor wii-ende eksters die dol zijn op
gemangelde muizen

voor scharrelkippen die schijten en fretten
maar geen eieren leggen en ook geen spek
reuzenkroketten in eiwit en pluimen gerold

voor niet geïsoleerde daklozen
voor gember, aardpeer en truffel
voor vrienden met ingebeelde ziekten
voor de makers van kookprogramma's
en voor de uitvinders van kersepittenkussens
-wat een prachtig woord-

voor de vuvuzela van Lanoye en de kartonnen
dozen van de kardinaal

voor de Vlamingen die naar Redu
en de Walen die naar Damme reizen, op zoek naar
(à la recherche de)
"La légende et les Aventures héroïques, joyeuses
et glorieuses d'Ulenspiegel et de Lamme Goedzak
au pays de Flandres et ailleurs"***

voor het drinken van Oxfam-wijnen en Duvel****,
waarschijnlijk (probably) het beste bier ter wereld
(the best beer in the world)

voor stilstaande roltrappen, voor telegeleide
kantelpoorten
en voor verkeersboetes in besneeuwde
brievenbussen

voor swaffelaars, twitteraars, tentsletjes, DJ's met zeemzachte oordopjes en kale klusjesmannen in DSM keukens****

voor het trainen van je tanend geheugen door het opslaan van geboortedata, vierkantswortels en syndromen: "dysgammaaglobulinaemie, lymfoiede hyperplasie en.....?"*****

zo niet ga je een galgroen, coronair belastend, jeukend en "defriended" jaar tegemoet en dat is wel het laatste dat we je wensen voor 2011.

Tuur de Schepper - Anya Augustynen - kinderen en kleinkinderen

*Parel van de Voorkempen

**Ratelslangen zien het voor de mens onzichtbare infrarood

***Charles De Coster

**** niet gesponsorde reclame

***** Hoera, ik weet het weer: "dysgammaaglobulinaemie, lymfoiede hyperplasie en yersinia enterocolitica"

BOEKBESPREKINGEN

VAN NOTEN EN TONEN

Wegwijs in muzikale begrippen

IGNACE BOSSUYT

2010; 132 blz.; met muziekvoorbeelden, lexicon, personen- en werkenindex

Davidsfonds, Blijde Inkomststraat 79, 3000 Leuven,

www.davidsfondsuitgeverij.be

ISBN: 978-90-5826-724-5

Prijs: € 17,50 euro

Bespreker: Els Baert – Van den Eynde

"Dit boek ontstond vanuit de nood om de kunstmatig in stand gehouden 'kloof' te overbruggen die blijkt te bestaan tussen de luisteraar en de eigen spelregels om over muziek te spreken en te schrijven". Ignace Bossuyt, eminent emeritus hoogleraar Musicologie K.U.Leuven, doorbreekt zelf het muzikale 'jargon' en biedt ten behoeve van niet ingewijde melomanen een degelijke en vooral bevattelijke *inleiding in de basisbegrippen* uit de muziektheorie. Achtereenvolgens bespreekt hij verschillende aspecten behorend bij *melodie, maat en ritme, akkoorden, tonaliteit, tempo, dynamiek, timbre* en gaat duidelijk in op de manier waarop deze genoteerd worden. Die verheldering zal de lezersluisteraars behoorlijk op weg zetten om elk element te kunnen lezen, bestuderen, begrijpen en interpreteren. Bekende en minder bekende voorbeelden uit de muzikliteratuur zijn ter illustratie uitgelegd om te vermijden dat er in het ijlle wordt gepraat. Op de bondige introductie komt een *uitgebreid lexicon* van circa 700 muzikale begrippen uit het klassieke repertoire vanaf het gregoriaans tot nu, gevolgd door een *namen- en werkenregister* m.b.t. de geciteerde muziekvoorbeelden en tenslotte *literatuurvermelding*. Een directe manier om anderen te laten delen zowel in het intellectueel als het emotioneel genieten van mooie muziek.

Deze wegwijzer werd ingegeven door fijnzinnig respect voor de luisteraar, die best in staat is om muziek op een veelzijdige manier te benaderen en te waarderen, als hij de taalsleutel voor die 'toverwoorden' krijgt. Daaraan is nu efficiënt en deskundig tegemoet gekomen. Daarvoor dan ook hoogst waarderende lof!

DE RAND van het RIJK

De Romeinen en de Lage Landen

Jona Lendering & Arjen Bosman

2010; 303 blz.; 15,5 x 24,5 cm; rijk geïllustreerd; hard cover

Uitg. Athenaeum, Polak & Van Gennep, Singel 262 Amsterdam
CB Vlaanderen, Wezelsebaan 4, 2900 Schoten

ISBN: 9789025367268

Prijs: 34,95 €

Bespreker: Albert Baert

Dit boek handelt over de Romeinse tijd in de Lage Landen, in feite een herwerkte versie van het werk dat 10 jaar geleden verscheen onder de titel: '*De Romeinen tussen Schelde en Eems*'. Deze nieuwe uitgave wordt verantwoord door de talrijke recente archeologische vondsten en nieuwe inzichten, die zijn gegroeid op grond van opgravingen. De tekst werd dus drastisch herzien en de historicus Lendering heeft beroep gedaan op de medewerking van de archeoloog Bosman.

Er zijn ongetwijfeld belangrijker tijdperken in de geschiedenis van de Lage Landen dan de Romeinse tijd. Toch heeft deze periode haar specifiek historisch belang: in de eerste eeuwen van onze jaartelling groeide het gebied tussen Keulen en Boulogne-sur-Mer uit tot één van de meest welvarende gebieden in Europa. De auteurs zijn er op verrassende wijze in geslaagd om een boeiende en fascinerende beschrijving te brengen over de belangrijke historische momenten tijdens deze Romeinse periode, de economie en het dagelijkse leven. Opvallend voor de wetenschappelijke benadering is de zorgvuldigheid waarmee bestaande historische bronnen steeds opnieuw worden vergeleken met de nieuwe archeologische ontdekkingen. Hierdoor konden, waar nodig, talrijke onwaarheden worden bijgesteld of rechtgezet.

Het boek is schitterend uitgegeven met harde band en rijk geïllustreerd met talrijke goed gekozen kleurafbeeldingen en meerdere kaarten, zeer nuttig om de militaire bewegingen en veldslagen te kunnen volgen. Dit is ongetwijfeld een mooie aanwinst voor lezers, die zich willen verdiepen in de vroege wortels van onze beschaving in Vlaanderen.

OUDER WORDEN ALS GEESTELIJKE WEG

PIET VAN BREEMEN

2010; 96 bladz.; 112 x 205 mm;

paperback

Carmelitana, Brugstraat 46, B-9000

Gent; Pelckmans:

www.pelckmans.be

ISBN 978-90-76671-75-8

Prijs: 14,00 €

Bespreker: Rik Quintens

De auteur, Piet Van Breemen, sj (1927), trad in de Sociëteit van Jezus (1945). Hij werd in 1956 tot priester gewijd en in 1961 behaalde hij zijn doctoraat in de natuurkunde (Amsterdam). Hij heeft les gegeven en gewerkt in diverse landen en continenten, o.a. retraites gegeven. De oorspronkelijke uitgave in het Duits werd vertaald door de Zusters van Liefde van Tilburg.

Piet Van Breemen schrijft in het begin van zijn voorwoord: “Oud worden is op de eerste plaats een gave, maar zonder twijfel ook een opgave. Die opgave heeft vele aspecten. Dit boekje wil enige hulp aanreiken wat betreft het geestelijk aspect. Hierbij put ik uit mijn eigen ervaringen en persoonlijke overwegingen die beide geworteld zijn in de Ignatiaanse spiritualiteit.”

Als verschillende fasen van het ouder worden vernoemt de auteur: de jonge ouderen, deze die sterk achteruitgaan, de hulpbehoevenden en degenen die lijden aan ziekten die de persoonlijkheid aantasten zoals seniele aftakeling of ziekte van Alzheimer.

De jonge ouderen zetten zich vaak in voor vrijwilligerswerk en allerhande initiatieven van en voor senioren. Aldus kunnen zij hun ondervinding ten dienste stellen van de gemeenschap. Bij de ouderen die sterk achteruitgaan vermindert het geheugen, alles gaat trager. In een wereld, waarin alles groot en snel en meer moet zijn, moeten zij zich veeleer in tegengestelde richting bewegen en dat moeten zij leren aanvaarden. Tegenover de prestatiedrang van onze maatschappij stelt de auteur het evangelieverhaal van de gelijkenis met het zaad: “Met het Rijk van God is het zoals met het zaad dat een man op zijn akker zaait; hij gaat slapen en staat weer op en het wordt dag, het zaad kiemt en groeit en hij weet niet hoe.” (Mc 4: 26 en 27). In verband met zieke ouderen stelt hij dat, in tegenstelling met wereldlijke waardesystemen, de waardigheid van de mens in geen geval aantastbaar is omdat deze hem door God zelf wordt toegekend.

In een apart hoofdstuk wijst de auteur naar de plaats van de oudere generatie in de moderne samenleving. Het aandeel van de senioren in de bevolking gaat in stijgende lijn. Door de vooruitgang van de geneeskunde is de levensverwachting sterk gestegen en zijn de ouderdomsvoorzieningen uitgebreid. In de toeristische sector, thuiszorg en politiek is een afzetmarkt voor de senioren ontstaan. De grootouders delen ook vaak in de opvoeding van hun kleinkinderen.

Ook hulpbehoefendheid in het begin en op de levensavond behoort tot het leven. Van Breemen geeft enkele voorbeelden van bijzondere ziekenzorg: onder meer “Inigo” in Brugge, de Jezuïetengemeenschap, die bij een ziekenhuis is aangesloten. Door de inzet van hun medebroeders was het een geluk voor de stervenden in hun vertrouwde gemeenschap te kunnen heengaan. Anderzijds is het belangrijk het gevaar van verstarring te voorkomen door bij het ouder worden voldoende bij te blijven door

lectuur, cultuur en televisie en een grote dosis humor aan te kweken. Jezus stelt ons gerust in de bergrede: “Wees niet bezorgd voor de dag van morgen want de dag van morgen zorgt voor zichzelf.” (Mt 6: 34).

Een belangrijke opdracht is uiteindelijk de overgave, het volledig loslaten. De auteur brengt dit in verband met de belofte van de Heilige Schrift: “Wij verkondigen wat geen mens heeft gezien, en geen oor heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen: het grote dat God heeft bereid voor hen die Hem liefhebben.” (1 Kor 2: 9).

Een laatste hoofdstuk besteedt de auteur aan de eenzaamheid, die voor veel bejaarde mensen een probleem kan zijn. Daaraan kan gedeeltelijk verholpen worden door de familie, de vrienden en in sommige parochies door de ziekenzorg.

Piet Van Breemen heeft nog enkele interessante bijlagen aan zijn boek toegevoegd:

- een poëtische tekst van Albert Schweitzer,
- een vrijmoedig gebed van een religieuze uit de zeventiende eeuw,
- de gaven van de oude mens, de zaligsprekingen van de lege handen,
- een levensregel “desiderata”
- en tot besluit het overgavegebed van Sint Ignatius.

Dit is een diepgelovig boekje over het ouder worden en terzelfdertijd, meevoelend en wijs, sober en vlot geschreven.

KONINGEN VAN DE WERELD

JAN VANDERSMISSEN

2010; 496 blz.; 16 x 24 cm.; paperback

Acco, Brusselsestraat 153, 3.000

Leuven

ISBN: 9789033475474

Prijs: 38,50 €

Bespreker: Albert Baert

Leopold II is ongetwijfeld de meest omstreden Belgische vorst. Voor sommigen was hij de onbaatzuchtige filantroop, de onbegrepen visionair, het miskende genie, dat voor de Westerse beschaving de poort tot Afrika heeft geopend. In de Belgische schoolboeken is dit beeld gedurende vele decennia ook de officiële versie geweest. Voor anderen was hij de wrede niets ontziende imperialist, wiens naam onherroepelijk verbonden bleef aan de chicotte, rubbermisbruiken en afgehakte handen. Voor hen was hij de man die verantwoordelijk was voor één van de ergste mensenrecht schendingen in de moderne geschiedenis, een man die symbool staat voor de ergste vormen van machtsmisbruik en hebzucht. Kortom een symbool van het kwaad.

Voor al in de Angelsaksische landen werd internationaal reeds in de tijd van Leopold II, onder aanvoering van publicisten als Edmund Morel en Mark Twain, zeer heftig actie gevoerd tegen Leopold's Congopolitiek. De algemene indruk, die de jongere generaties van Leopold II hebben, is in grote mate gelijklopend met het beeld dat van hem werd geschilderd in het ophefmakende boek: ‘De geest van Leopold II en de plundering van Congo’ door de Amerikaanse auteur Adam Hochschild, gepubliceerd in 1998.

De auteur van het hier besproken werk is doctor in de geschiedenis. Hij heeft zich als onderzoeker verdiept in de wetenschaps- en koloniale geschiedenis. Op een totaal nieuwe en originele manier benadert hij de controversiële

figuur door uit te gaan van de geografie en de Belgische expansie. Aan de hand van uniek en nieuw bronnenmateriaal beschrijft de auteur hoe anderhalve eeuw geleden de 'aardrijkskundige beweging' in de greep kwam van het koloniale thema en snel een propaganda-instrument werd voor de ondernemingen van Leopold II in Afrika. Via een zorgvuldige analyse van Leopolds studiewerk en zijn indrukwekkend geografisch documentatienetwerk komen nieuwe verbanden aan het licht. Deze geven inzicht in de ontwikkelingen en hebben uiteindelijk geleid tot de oprichting van de onafhankelijke Congostaat. Dankzij de breder uitgewerkte en uitgediepte context werpt dit boek ook meer licht op de complexe persoonlijkheid van Leopold II en in het bijzonder op het overgangsgebied tussen imperialistische aardrijkskunde en de effectieve overzeese machtontplooiing van de Westerse landen in de tweede helft van de negentiende eeuw.

Ik heb dit boeiend boek met stijgende interesse gelezen. Ondanks de rigoureuze wetenschappelijke benadering van feiten, historische documenten en andere bronnen is het vloeiend geschreven in een aangename en vlotte stijl en fijn verzorgde taal. Het is ongetwijfeld een stevige en onmisbare aanvulling bij de bestaande uitgebreide literatuur over Leopold II. Dit boek zal met veel nut geraadpleegd worden door eenieder, die interesse heeft in de figuur van deze Belgische koning en deze tragische en bewogen periode uit de nog jonge geschiedenis van Congo.

**HANDBOEK TOERISME
OVERZICHT VAN DE
REISSECTOR EN DE
TRANSPORTMIDDELEN
IVO SIEBENS - MARTINE
ADDIERS – GRIET TROUKENS -
DOMINIQUE WILLAERT-
VERBEECK**

336 blz.; 17 x 24 cm.; paperback
Lannoo nv, Tielt:

www.lannooocampus.com

ISBN 978-90-209-8954-0

Prijs: 24,95 €

Bespreker: Karin Ponette

De auteurs hebben allen ruime ervaring in toerisme en recreatiemanagement. Aanvankelijk was dit boek bestemd voor eerstejaarsstudenten aan de KH Mechelen en dit laat zich ook zo lezen. Er worden vier grote delen in dit boek besproken: reismarkt, transport over land (autocar en huurwagen enerzijds en anderzijds trein, zowel nationaal als internationaal), transport over water (cruise en ferry) en transport in de lucht. Toerisme in de verblijfssector komt niet aan bod. Een interessante inlassing is de historische ontwikkeling van de NMBS.

Veel aandacht gaat vanzelfsprekend naar de ingrijpende verandering in de reissector door het internet, als de grote concurrent van de reisagent. Er zijn weliswaar virtuele reisagentschappen. De keuzemogelijkheden zijn enorm, zodat de klant door het bos de bomen niet meer ziet. De reisagenten en touroperators kunnen nog steeds betere prijzen bekomen. Reisagenten bieden de nodige verzekeringen en daarmee verlagen zij het risico voor de reiziger tijdens de reis. Op eerste gezicht zijn dit allemaal voordelen om het bestaan van reisagenten en touroperators te garanderen.

Voor touroperators en reisagentschappen blijft het echter een harde strijd om zich te kunnen handhaven in een instabiele markt. Het feit dat reizen een massaproduct is geworden dwingt hen om reizen goedkoop aan te bieden op de markt. De opkomst van lowcost luchtvaartmaatschappijen maakt het probleem niet eenvoudiger. Een reactie hierop zijn de luchtvaartallianties – partner samenwerking op zoek naar internationale partners om steviger het hoofd te kunnen bieden aan nieuwe veranderingen. Dit boek is een naslagwerk, een handige cursus voor iedereen die geboeid is door reizen.

**DE KUNSTENAAR EN DE
DOKTER**

**ANDERS KIJKEN NAAR
SCHILDERIJEN**

JAN DEQUEKER

2010; 268 blz.; 235 x 235 mm; 64
zwart-wit illustraties en 246 in kleur;
harde koft, glanzend papier
Davidsfonds, Blijde Inkomststraat
79-81, 3000 Leuven

ISBN NUMMER 978 90 5826 670 5

Prijs: 39,95 €

Bespreker: Robrecht Vermeulen

Dit is een herwerkte en ingekorte versie van het gelijknamige boek, uitgegeven in 2006 en besproken in Periodiek 62^e jaargang, nr 1, pagina 25, 2007. Het formaat is kleiner, het aantal pagina's en besproken schilderijen is vermindert van 216 naar 120. Dubbele diagnoses en minder duidelijke of minder voorkomende aandoeningen werden weggelaten. De oorspronkelijke tekst werd ingekort met een derde. De prijs is ook bijna gehalveerd.

Zoals in de eerste uitgave worden de werken ingedeeld volgens ziekten in twaalf hoofdstukken, naar analogie met een medisch leerboek. Bij de besproken kunstwerken is de tekst meestal dezelfde als in de eerste uitgave. Eerst wordt de diagnose gegeven, gevolgd door een korte beschrijving van de ziekte en een bespreking van de afgebeelde persoon en zijn ziekte. Naast de afbeelding van het schilderij is er telkens ook een vergroting waarop het ziekteverschijnsel duidelijker tot uiting komt.

Het boek is geschreven voor niet-medici, maar voor artsen even boeiend en leerrijk. De diagnoses zijn soms evident, maar meestal is grote aandacht nodig voor detail en vaak ligt de diagnose helemaal niet voor de hand. De meeste artsen zullen heel wat bijleren. Voor niet-medici is uitleg en bespreking steeds voldoende duidelijk.

Niettegenstaande het kleiner formaat en de inkorting van de tekst geeft dit boek ruime informatie en talrijke afbeeldingen om 'anders te kijken naar schilderijen'. Men kan betreuren dat een aantal werken is weggelaten en dat, de kwaliteit van de afbeeldingen, door het kleinere formaat, soms iets minder goed is, maar deze kleine tekorten zijn slechts merkbaar als men de twee uitgaven naast mekaar legt.

Dit is een aanbevelenswaardig boek; het handiger formaat en lagere prijs zijn mooi meegenomen.

1 + 1 = 3? OVER

SAMENWERKINGSVERBANDEN IN DE CULTURELE SECTOR

ANNICK SCHRAMME (red.)

2009; 141 blz.; 13,5 x 21,5 cm.; 10

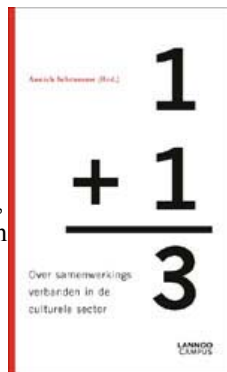
figuren en tabellen in wit/zwart.

LannooCampus, Naamsesteenweg 201,
3001 Leuven, www.campuslannoo.com

ISBN NUMBER: 9789020986884

Prijs: € 19,95

Bespreker: Robrecht Vermeulen

Dit boek is gebaseerd op een colloquium op 9 maart 2009, dat werd ingericht door het Prof. dr. Robert Bilsen Fonds voor cultuurmanagement van de Universiteit Antwerpen. Samenwerkingsakkoorden zijn zinvol als ze synergie opleveren. De centrale vraag in deze publicatie is in hoeverre dit ook geldt voor samenwerking in de culturele sector, m.a.w., of het resultaat groter is dan de som van de delen ($1 + 1 = 3?$).

In een **eerste** hoofdstuk schetst Prof. dr. Herman Daems een algemeen theoretisch kader vanuit zijn ervaring in de 'profitsector', waarbij voor- en nadelen van fusies, overnames en allianties worden uiteengezet. Hij bespreekt daarbij zowel de succesverhalen als de mislukkingen. Het slechte nieuws is dat 60 à 70% van de bedrijfsfusie- en overnameprocessen op een mislukking uitlopen. Hij schetst verder de potentiële synergievoordelen en voorwaarden, leidend tot synergie of mislukking.

In het **tweede** hoofdstuk behandelt Nikol Wellens de samenwerking binnen podiumland. In de voorbije decennia is de praktijk van Vlaamse podiumkunsten sterk veranderd. Er is een toenemende netwerking en wederzijdse afhankelijkheid van organisaties. Samenwerking is daarom een noodzaak geworden. Er wordt onderzocht hoe de noodzakelijke synergie kan gerealiseerd worden.

In het **derde** hoofdstuk gaat Carl Clyde, zakelijk leider van het kunstencentrum CAMPO, dieper in op het geslaagde fusieverhaal van twee theatergezelschappen, het Victoria- en Nieuwpoorttheater, waaruit CAMPO ontstaan is.

In het **vierde** hoofdstuk behandelt Luc Delrue de samenwerking in de erfgoedsector, meer bepaald de fusie, die plaats vond (2003) tussen het Centrum voor Beeldcultuur en het Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen. Met deze fusie wilde het MHKA zijn actieterrein verbreden naar alle vormen van beeldcultuur om zo meer bezoekers te lokken. Moeilijkheden en resultaat bij deze fusie worden besproken.

In het **vijfde** hoofdstuk behandelen Manfred Sellink en Geert Souvereys zeven jaar samenwerking tussen drie kunsthistorische musea in Vlaanderen, namelijk het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, het Museum voor Schone Kunsten Gent en het Groeningemuseum Brugge. De gesprekken over samenwerking begonnen in 1997. In 2001 werd gestart met de 'Koepel van Vlaamse Kunsthistorische Musea' en in 2006 werd de vzw Vlaamse Kunstcollectie opgericht. De problemen, realisaties en mislukkingen worden besproken.

In het **zesde** hoofdstuk behandelt Bert Schreurs FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw. Dit steunpunt werd, op basis van het Cultureel erfgoeddecreet van 2008, als fusie van verschillende steunpunten opgericht. Deze fusie kwam er op verzoek van de Vlaamse minister

van cultuur en moest op enkele maanden operationeel zijn. De strakke timing leek een groot nadeel, maar uiteindelijk bleek dit een positieve invloed te hebben.

Dit boek geeft heel wat nuttige informatie voor al wie betrokken is bij de werking en organisatie van culturele instellingen.

EUROPA tegen de TURKEN De kruistocht van Filips de Goede **FERNAND VANHEMELRIJCK**

2010; 296 blz.; 16,5 x 24; geïllustreerd; paperback

Davidfonds, Blijde Inkomststraat
79-81, 3.000 Leuven

ISBN: 9789058265869

Bespreker: Albert Baert

De kruistochten blijven in ons collectief geheugen gegrift als een van de grootste gebeurtenissen uit de Middeleeuwen en zelfs wereldgeschiedenis. Bij het brede publiek worden zij gewoonlijk geassocieerd met de acht eerste kruistochten en illustere figuren, zoals Godfried van Bouillon, Bernard van Clairvaux, Richard Leeuwenhart of de Vlaamse graaf Diederik van de Elzas. Waarom nog een kruistocht in de vijftiende eeuw?

In de tweede helft van de veertiende eeuw had het kruistochtidee, tot dan toe toegespitst op het Heilig Land, een nieuw objectief gevonden, namelijk de verdediging van Europa tegen de Turken. In 1396 was het Westers leger op veldtocht in de Donaudelta beslissend verslagen in Nicopolis. Het werd aangevoerd door Jan zonder Vrees, vader van Filips de Goede. Na de slachting van het kruim van de Europese adel en gevangenneming van Jan zonder Vrees waren de Europese vorsten in hun strijd voor de bevrijding van het Oosten ontmoedigd. Heel zijn leven lang wilde Filips die schande uitwissen en tegen de Turken op kruistocht trekken.

Dit boek brengt het boeiend relaas van diens jarenlange wanhopige pogingen om in de vijftiende eeuw nog een grootse veldtocht te organiseren. Wegens de aanslepende vijandschap tussen Engeland en Frankrijk en zijn vruchteloze inspanningen om brede steun te vinden bij de Europese machthebbers, is de ganse opzet op een catastrofe uitgedraaid. Dit spannende verhaal laat ons doordringen in de laat middeleeuwse mentaliteit van de ridderwereld en in de machtspolitiek van pausen, vorsten en bestuurders van de machtige Italiaanse republieken, Venetie, Genua en Florence. Tevens wordt de Bourgondische maatschappij in al haar grootsheid schitterend geschilderd, in haar zin voor luxe en spektakel, maar ook in al haar tegenstrijdigheden.

De auteur, een welbekend en eminent historicus, is er wonderwel in geslaagd ons een fascinerend tijdsbeeld te brengen over deze glansperiode in de Vlaamse geschiedenis. Dit zeer boeiende werk leest als een roman. Ondanks zijn stevige wetenschappelijke onderbouw is het zeer toegankelijk, ook voor een algemeen geïnteresseerd lezerspubliek. Het bereikt aldus zeer goed zijn doel. Zoals steeds heeft het Davidfonds gezorgd voor een prachtige uitgave (op glanzend papier). Men kan alleen betreuren dat de talrijke illustraties niet in kleuren werden afgedrukt.

EEN GESCHIEDENIS VAN DUITSLAND

Georgi VERBEECK

2010; 272 blz.; 16 x 24 cm.; paper-back

Acco; Brusselse straat 153, 3000
Leuven

ISBN:9789033475580

Prijs: 34,00 €

Bespreker: Albert Baert

In de loop van de geschiedenis heeft Duitsland het Europees continent diepgaand beïnvloed, zowel ten goede als ten kwade. Op alle vlakken van kunst en cultuur is Duitsland toonaangevend geweest. Het heeft grote dichters en denkers voortgebracht, maar ook vooraanstaande politici en onderzoekers, die de positieve wetenschappen in beslissende banen hebben geleid. Op basis van zijn technische topproducten was en is Duitsland de economische motor van Europa en de ganse wereld. Dit land speelde een toonaangevende rol in het proces van de Europese economische en politieke éénmaking tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw tot op heden. Duitsland is vooral een land waar de geschiedenis in de hedendaagse cultuur levendig aanwezig is. Sinds de catastrofe van de tweede wereldoorlog en zijn verschrikkelijke ontsporingen worstelt het land met zijn plaats in de schaduw van het recente verleden. Redenen genoeg om belangstelling voor de geschiedenis van dit land te koesteren.

Dit boek wil de lezer vertrouwd maken met de hoofdlijnen van de Duitse geschiedenis. Het biedt een synthese maar geen encyclopedisch overzicht van feiten en gebeurtenissen. Als dusdanig maakt het geen aanspraak op volledigheid. Het richt zich vooral tot studenten geschiedenis, sociale wetenschappen en taal- en cultuurwetenschappen, maar ook tot een breder geïnteresseerd publiek. Het werk bekoort door de vlotte leesstijl, zorgvuldige bronnenstudie en vormgeving. Als inleiding en kennismaking met dit groot land met de boeiende geschiedenis warm aanbevolen aan alle belangstellenden.

EEN GESCHIEDENIS VAN JAPAN

WILLY VANDE WALLE

2010. 496 blz.; 16 x 24 cm.; paper-back

Acco; Brusselsestraat 153; 3.000
Leuven

ISBN:9789033477560

Bespreker: Albert Baert

Het Japans eilandenrijk werd in Europa eerst bekend via het reisverhaal van Marco Polo (1254-1326) onder de naam Cipangu. De geschiedenis van Japan dringt zich niet op dezelfde wijze aan ons op als de andere grote Aziatische landen, China en India. Japan is als land een randgeval, zowel historisch als geografisch. Dit boek belicht de ontwikkelingsgang van Japan door de eeuwen heen, met

als rode draad de zoektocht naar evenwicht tussen aansluiting bij en afzijdigheid van het Aziatisch continent en de wereld. In de loop van zijn geschiedenis heeft Japan een reeks ingrijpende veranderingen ondergaan, die het land transformeerden van een primitieve tribale maatschappij (vóór de zesde eeuw) tot een bureaucratische eenheidsstaat (zesde tot ongeveer twaalfde eeuw), later tot een land van (elkaar vaak bekampende) feodale heren (dertiede tot negentiende eeuw) en tenslotte een nationale staat. Tijdens de twintigste eeuw is Japan uitgegroeid tot een belangrijke mogendheid, die zijn stem op het internationaal forum laat horen. Zijn economische macht is nu van de eerste orde en zijn politieke invloed verloopt in stijgende lijn.

De auteur heeft, rekening houdend met de rijke, lange en feitenrijke geschiedenis terecht afgezien van een poging tot een algemeen, encyclopedisch en volledig feitenoverzicht. Het zwaartepunt van dit volume is nadrukkelijk gelegd op de politieke en institutionele aspecten. Toch is er ook voldoende aandacht voor belangrijke maatschappelijke, economische, militaire en culturele onderwerpen. De auteur is gewoon hoogleraar in de Japanologie aan de KUL en internationaal een algemeen erkende wetenschappelijke autoriteit op zijn domein. Hij is er in geslaagd een vlot leesbaar en evenwichtig werk af te leveren, vooral geschikt voor studenten en geschiedenisspecialisten. Ook de amateur kan veel voldoening beleven aan lectuur van dit interessante boek, ondanks vele Japanse schrifttekens in de tekst, die op het eerste zicht ietwat storend kunnen overkomen. Acco verdient gelukwensen voor deze fijn verzorgde tweede bewerkte uitgave.

LATER WORD IK DOKTER

HILDE VANDERMEEREN

2010; 29 blz.; hardcover;
Illustraties door Marjolein
Pottie

Davidfonds, Blijde In-
komststraat 79, 3000
Leuven

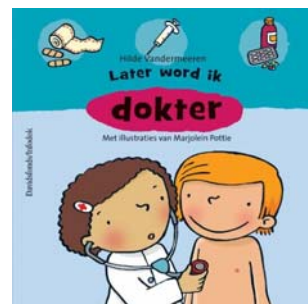
www.davidfondsuitgeverij.be

ISBN 978 90 5908 373 8.

Nur/ 218, 228

Prijs: 14,95 €

Bespreker: Piet Hein Jongbloet

Voor de opa's en oma's onder ons, die via kleinzoon of dochter hun medische stamboom willen zien doorgroeien, is er een alleraardigst boekje verschenen voor 6 tot 9 jarigen. Auteur en illustrator laten kinderen kennis maken met behandeling van wonden en ziekten. Het intrigerende instrumentarium van de arts wordt gedemonstreerd en ze vernemen heel wat over het menselijk lichaam. Dat zij goed moeten leren luisteren en rustig moeten blijven in moeilijke situaties is de boodschap. Van harte aanbevolen.

PERSONALIA

IN MEMORIAM PROFESSOR DR. HUGO KESTELOOT

Het heengaan van iemand die men goed gekend en gewaardeerd heeft, is altijd onverwacht. Zelfs wanneer dat heengaan zich reeds als onvermijdelijk aankondigde. Professor Hugo Kesteloot, een markante en vrijmoedige persoonlijkheid, is geruisloos en in alle bescheidenheid op 5 oktober 2010 in zijn woning rustig overleden, omringd door zijn echtgenote, zijn kinderen en kleinkinderen.

Hugo is op 18 december 1927 in Oostende geboren, als eerste in een familie van vier kinderen. Hij zou zijn ganse leven een onbetwiste primus blijven, dankzij zijn scherp verstand en een sterke wilskracht. Hugo hield van het kosmopolitisch Oostende, van langdurige wandelingen in duinen en bos en zwom graag samen met zijn echtgenote, soms tegen de onstuimige golven en de redelijkheid in.

Hugo was slechts 17 jaar toen zijn vader, een spoorwegbeambte, op 49 jarige leeftijd ten gevolge van een hartziekte overleed. Dit dramatisch voorval heeft zijn beroepskeuze tot arts mede bepaald en hem ook genoopt de studie van geneeskunde als militair student aan te vatten. Na zijn promotie tot geneesheer in 1952 aan de K.U.Leuven specialiseerde hij in de cardiologie in Leuven en in Leiden. Als militair geneesheer was hij achtereenvolgens werkzaam in de militaire hospitalen van Keulen, Oostende, Brussel (dienstoverste cardiologie) en Neder-over-Heembeek (bevelhebber, 1978-1983).

In 1973 werd hij bevorderd tot kolonel-geneesheer, ondanks zijn uitgesproken Vlaamse gezindheid en boude uitspraken hieromtrent. Gelijktijdig met zijn militaire loopbaan doorliep hij de academische bevorderingen aan de K.U.Leuven: deeltijds adjunct kliniekhoofd (1960), lector (1964) en buitengewoon hoogleraar (1979). De enige promotie waaraan hij zelf geen persoonlijke verdienste heeft gehad was zijn emeritaat in 1993.

Als wetenschapper heeft hij zich vooral verdiept in de epidemiologie van chronische ziekten en in de preventie van cardiovasculaire aandoeningen. Hij werkte intens samen met zijn vroegere promotor Professor J. V. Joossens. Beiden waren de nationale en internationale herauten van het zoutvrij (arm) dieet en aangepaste voeding arm aan verzadigde en rijk aan onverzadigde vetzuren. Hugo was ook een kruisvader tegen het roken. Als nobele vrijshutter kwam hij in het internationale nieuws toen hij onvervaard de slechte voorbeeldfunctie van de in publiek rokende Deense koningin Margareta aanklaagde.

Dankzij zijn meer dan 500 wetenschappelijke publicaties werd hij lid van talrijke binnen- en buitenlandse verenigingen, inclusief de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België waarvan hij de maandelijkse vergaderingen trouw bijwoonde. De voordrachtgevers mochten steevast zijn scherpe en ontwapenende vragen verwachten.

Hugo Kesteloot had een onstilbare honger naar kennis in verschillende domeinen, onder meer in aardrijkskunde, wereldliteratuur, klassieke muziek, geschiedenis... Tijdens zijn talrijke buitenlandse reizen gaf hij voordrachten over epidemiologie en bezocht hij ook altijd de lokale musea en kunsthandelaars. In de jaren 70 was hij reeds een kenner en koper van Chinese kunst in een periode waarin de interesse voor Aziatische kunst eerder beperkt was. In de jaren 90 is hij overgeschakeld op Afrikaanse kunst. Kunststukken zien en bewonderen waren benevens epidemiologie zijn ongebreidelde passie.

Hugo Kesteloot was een schrandere veelzijdige man met ontwapenende schelmse openhartigheid, kritische ironie en geamuseerde zelfspot. Aan de combinatie van deze karakteristieken danken wij zijn unieke figuur. Zijn talrijke publicaties bestendigen de verdiensten van deze veelzijdige onderzoeker.

Professor dr. Marc Verstraete

IN MEMORIAM DR. JEF EERENS

Het VGV neemt met droefheid afscheid van zijn trouw lid Dr. Jef Eerens, in leven chirurg in Lier.

Hij was geboren te Neroeteren op 6 december 1925, en overleed te Antwerpen in het Middelheimziekenhuis op 13 november 2010.

Wij herinneren ons onze collega Jef Eerens als een erudiete arts die sterk geïnteresseerd was in de culturele activiteiten van het VGV.

Het VGV biedt zijn oprechte deelneming aan de familie aan.

Dr. Raymond Lenaerts

Johan Vande Lanotte heeft gisteren zijn ontslag als bemiddelaar aangeboden... Wouter Beke heeft alle *shit* over zich heen gekregen. Onterecht overigens. De Franstaligen hebben in feite even goed "neen" gezegd. Ze hebben het beter verstopt.

Paul GEUDENS - DE GAZET VAN ANTWERPEN - 07/01/11

BRIEFWISSELING

Van: Jan Dockx

Verzonden: maandag 6 september 2010

Aan: Dirk Leestmans, VRT

Onderwerp: internering

Geachte Heer Leestmans,

Ik heb bijzonder genoten van uw uitzending over de interneringsproblematiek. U schetst een aangrijpend beeld van wat er fout gaat in Vlaanderen. In Wallonië zijn de toestanden mogelijk nog schrijnender. U weet dat het Vlaams Geneeskundigenverbond hierover bijzonder bezorgd is.

Ik zal u beslist op de hoogte houden over de uitspraak van de Hoge Raad einde deze maand die een belangrijke morele waarde heeft.

Afhankelijk van de inhoud ervan kan dit mogelijk de aanleiding zijn tot een vervolg in de vorm van een panelgesprek.

...

Samen met het Vlaams Geneeskundigenverbond dank ik u hartelijk om de problematiek over deze nietige verworpenen, gehuisvest in de vergeetputten van onze gevangenissen, onder de publieke aandacht te brengen.

Met de meeste hoogachting,

Jan Dockx

Voorzitter VGV

Aan: De heer Jan Dockx

Van: Jean-Luc Cottyn

Nederlandstalige advies- en onderzoekscommissie,

Hoge Raad voor de Justitie

Brussel, 13/10/2010

Uw brief van 1 februari 2010

Geachte heer Dockx

Wij verwijzen naar onze brief van 31 maart 2010.

De advies- en onderzoekscommissie overweegt om op korte termijn (voor eind 2010) binnen de Hoge Raad voor de Justitie een werkgroep op te richten die zich zal buigen over de interneringsproblematiek.

In afwachting van deze beslissing kan onze commissie (voorlopig) geen afdoend antwoord geven op uw klacht.

Het spreekt voor zich dat u op de hoogte zult worden gebracht bij elk relevant nieuws in verband met uw klacht.

Met voorname achting

Jean-Luc Cottyn

Voorzitter van de Nederlandstalige advies- en onderzoekscommissie

Van: Jan Dockx

Aan: de Dienst voor Toerisme Brugge

Aan: de Hoofdredacteuren en Hoofd Cultuur en Media van De Standaard

Borsbeek, 1 november 2010

Geachte,

Het Vlaams Geneeskundigenverbond is een 80 jaar oude socio-culturele artsenvereniging, die het belangrijk vindt zijn leden een mooi cultureel aanbod te bieden. Graag dan ook onderstaand verhaal.

Het VGV heeft meer dan 9 maanden geleden informatie ingewonnen over mogelijke toptentoonstellingen in het najaar en we waren bijzonder fier om, vóór iedereen, te vernemen dat in Brugge een dergelijk evenement zou georganiseerd worden.

Kwaliteit is immers noodzakelijk want de vijver waar we in vissen is klein en er zijn vele vissers zoals Passers, Stethoscopen, Probus enz. beschikbaar in alle metaalsoorten en gewichten.

Begin april besluiten we weloverwogen 80 tickets met vier gidsen te reserveren voor 27 november en dit in combinatie met onze jaarvergadering. Toen al bleek dat 80 een behoorlijk aantal was zodat de toegang over verscheidene uren werd gespreid. Geen nood want het gaat hier wel degelijk om een toptentoonstelling. In de verkoopsvoorwaarden, exclusief geldend voor Brugge, staat uitdrukkelijk “ten laatste 1 maand op voorhand te betalen, zo niet vervalt de reservering”. Binnen is binnen lijkt de leuze.

Er is geen recuperatie mogelijk, noch 1 week op voorhand en noch ter plaatse, waarbij leuren (zelfs met een kaart) expliciet verboden is. Het VGV neemt het risico, gaat voor kwaliteit en betaalt de prijs van ruim 1100 euro zonder enige garantie van inkomsten en er wel degelijk rekening mee houdend dat de visvijver klein is.

En dan start De Standaard zijn promotiecampagne onder het motto “De Standaard vult gratis het gat in uw cultuur” met als aperitief het magazine “Van Eyck tot Dürer” aan halve prijs om tenslotte deze te beëindigen op zaterdag 30 oktober door 70.000 gratis tickets op de markt te gooien. Een uitstekende commerciële zet want alle kranten en tijdschriften zijn ziek in hetzelfde bed van de gratispolitiek. Men vertelt er echter niet bij dat in deze maatschappij nu eenmaal niets gratis is en steeds een materiële of in dit geval een morele prijs moet betaald worden.

Wat moet het VGV nu in godsnaam aanvangen met haar armzalige 80 tickets - tegenover deze 70.000 - voor haar leden die hoofdzakelijk gepensioneerd zijn en zich probleemloos kunnen vrijmaken in de week?

Dat de media cultuur aanprijzen is een kerntaak. Dat zij promotie maken voor fijne tentoonstellingen die onvoldoende aandacht krijgen is zelfs noodzakelijk. Maar toptentoonstellingen die automatisch in binnen- en buitenland zichzelf aanprijzen hebben deze barnumreclame niet nodig.

Een tweede bedenking is dat het gratis aanbieden van een ticket van 11 euro bij een krantenexemplaar ter waarde van 2,40 euro zelfs koppelverkoop overstijgt waarbij het gratis ticket aanzet tot het kopen van de krant. Wie belet mij in de toekomst om 4 gidsen te reserveren, voor elk gezinslid één, en 80 kranten aan te kopen? Met de gratis kortingsbonnen aan wijn en boeken is het saldo snel gemaakt.

De winnaars zijn De Standaard met een grotere weekendoplage en Brugge met grotere inkomsten door onderlinge prijsafspraken om zo de eerlijke concurrentie te verstoren waarvan de wettelijkheid in vraag kan gesteld worden.

De verliezer is de bezoeker die in deze verstoorde markt zal geconfronteerd worden met een massale toeloop en daardoor nauwelijks een glimp zal opvangen van de getoonde werken.

Brugge lijkt er een patent op te hebben.

Dit soort perfide samenwerking is de doodsteek van talloze kleine verenigingen die niet gesubsidieerd worden en enkel overleven op vrijwillig. De datum van dit schrijven is uiteraard toeval!

In deze budgettaire moeilijke periode stelt u hoge eisen aan de subsidiëring in de culturele sector. Ik zou het dan ook bijzonder waarderen mocht u dergelijke samenwerkingsverbanden aan een grondig onderzoek onderwerpen.

Het VGV laat De Standaard en Toerisme Brugge met genoeg weten hoe groot het verlies zal zijn na 27 november en we zullen voortaan de Brugse Metten van het culturele toerisme overlaten aan De Standaard. Brugge zal, samen met honderden andere kleine verenigingen, zijn trouwste klanten verliezen want lang op voorhand reserveren met een onzekere mix van betaalde en gratis tickets is nu eenmaal onmogelijk voor een vereniging en betekent uiteindelijk een ernstige bedreiging voor ons voortbestaan.

Met de meeste hoogachting,

Jan Dockx
Voorzitter VGV

Cc: Minister van Cultuur J. Schauvliege

Van: Peter Winderickx
Verzonden: zondag 5 december 2010
Aan: Eric Ponette, VGV
Onderwerp: SAMU Social Brussel

Beste,

Los van het feit dat de organisatie SAMU Social Brussel vzw prachtig werk levert dezer dagen, heb ik toch een ambigu gevoel.

Een gevoel dat ik ook heb bij volgende Brusselse initiatieven: villo, BOZAR etc.

Waarom geeft men geen "taal-neutrale" benamingen? Dit is een zoveelste vorm van een sluimerend doordrukken van de verfransing van Brussel of voltooiing ervan.

Ik veronderstel dat deze vzw gesteund is vanuit de Brusselse overheid (gewest, COCOF, GGC, gemeenten, OCMW's, of??).

Ik kon niet terugvinden wie de sponsors zijn.

Hun website:

<http://www.samusocial.be/nl/wie-zijn-wij.html>

Met een beetje verbeelding zou men hier een communautair vriendelijker naam kunnen bedenken, i.p.v. "Le service d'aide médicale urgente Social" (SAMU Social), bvb. SAMUG Brussel vzw.

Wat doen onze Nederlandstalige/Vlaamse/Brusselse politiekiers hieraan ...Brigitte Grouwels en Bruno De Lille? Niets en laten betijen!

Vriendelijke groet,
Peter Winderickx

Van: Dirk Lahaye
Verzonden: zaterdag 18 december 2010
Aan: Eric Ponette, VGV
Onderwerp: Duobanen

Beste Eric,

Voor de nog niet onmiddellijk splitsbare materies kan binnen de federale regering gewerkt worden met ministeriële duobanen.

Stel dat men bij de regeringsvorming er niet in slaagt de sociale zekerheid te regionaliseren. Dan kan men nog binnen de federale regering twee ministers van sociale voorzorg laten aantreden, een Vlaming en een Waal. Aangezien IEDEREEN in de administratie een taalrol heeft is het niet moeilijk de Vlaamse administratie toe te vertrouwen aan de Vlaamse minister, en de Franstalige administratie aan de Waalse minister. Ook de parastatale instellingen (RSZ, RIZIV, FBZ, FAO, enz.) kunnen op dezelfde wijze gesplitst worden tot en met hun beheerraden. Hiervoor is geen nieuwe wetgeving nodig.

Natuurlijk moeten dan ook de budgetten gesplitst worden waaruit dan ook de grote ongelijkheid tussen inkomsten en uitgaven aan het licht zullen komen. Maar beide ministers zitten wel in de federale regering, zodat de transfers blijven doorgaan zolang de regering samenblijft. Wel zal men zien dat de klemtonen in beide administraties zeer verschillend zijn. De duobaan is dus geen onmiddellijke oplossing voor de transfers, maar maakt ze wel transparant.

Indien men arbeid en sociale voorzorg terug samenvoegt, blijft het totaal aantal ministeriële kabinetten ongewijzigd.

Er zijn overigens precedentes: ook het ministerie van Cultuur werd destijds gesplitst binnen de toenmalige nationale regering, alvorens deze materie geregionaliseerd werd. Daar heeft toen geen haan over gekraaid.

Met vriendelijke groeten,

Dirk Lahaye

Wij zijn allen lid van een gemeenschap. Zo doen wij een aantal dingen samen, zoeken wij vertrouwen bij elkaar, geven wij een gevoel van veiligheid aan de anderen en wensen wij dat wij als volk vooruit kunnen gaan.

Een goed georganiseerde gezondheidszorg is hierbij een belangrijk element. Maar hoe denken, zien en verwachten Vlamingen nu de evolutie van hun gezondheidszorg?

Wie zijn "de leiders van het volk" die de koers uitzetten en op welke stapstenen gaan wij verder om de bakens uit te zetten?

Om het voortouw te nemen moet men erg toegewijd zijn en zich bij heel de gemeenschap betrokken weten.

Misschien is het wel een kenmerk van artsen dat zij anderen willen helpen en binnen hun beroep zowel voor individu als voor gemeenschap zorgen.

Mogelijk kan een organisatie van artsen ook binnen een gemeenschap een soort leiderschap opnemen en zo iets belangrijks realiseren.

Daarom moet zo'n organisatie evenwel voldoende onafhankelijk staan in denken en handelen. Niemand nodig hebben en steeds neen kunnen zeggen is een onbetaalbare luxe.

Andere belangrijke kenmerken voor een leidinggevende organisatie is waarachtigheid, echtheid en ook liefde voor het vak, het volk en de persoon.

Daarom komt het vaak aan een "bescheiden" vereniging toe haar missie uit te dragen en door goed nabuurschap een netwerk uit te bouwen waarmee aan gezamenlijk leiderschap kan gewerkt worden.

Jarenlange inspanningen, reflecties en overleg maken dat een groep mensen een aantal kenmerken verwerven die hen

op een hoger niveau tillen. Zo verwerven zij ook een groot adaptatievermogen, de kunst om elkaar steeds verder te motiveren en ontstaat er een diepgaande verstandhouding en ook een visie om met haast onoplosbare situaties om te gaan en mislukking als een positieve crisis te zien.

Zo ontwikkelt men de nodige inventiviteit om de wereld vooruit te helpen.

Het is duidelijk dat binnen elke gemeenschap verschillende inzichten in wijze van aanpak bestaan en dat voortdurende reflectie nodig is.

Binnen deze complexe wegen naar besluitvorming is veel verbeeldingskracht nodig en de weg naar groeiend moreel gezag is lang en leidt vaak niet snel naar concrete bevoegdheden.

Toch verdient een volk of een gemeenschap een goed leiderschap, of in ons verhaal een kwalitatief hoogstaande gezondheidszorg die goed is voor heel het volk.

Laten we dus als artsenvereniging voort reflecteren over onze toekomst, taak en functie. Wij hebben steeds een duidelijke visie gehad op de ontwikkeling van de Vlaamse gezondheidszorg in een Europees perspectief. De ethische reflectie is binnen onze organisatie nooit ver weg geweest, net als de aandacht voor de culturele rijkdom en de culturele diversiteit.

Kunnen wij ons, met de kenmerkende toewijding, zin voor transparantie en inzicht in de eigen nederigheid, verder inzetten voor een dienend leiderschap bij de verdere ontwikkeling van gezondheidszorg en welzijn binnen de Vlaamse Gemeenschap, dan zou dit mooi zijn.

De Vlamingen zijn sinds het ontstaan van België, in 1830, onderdrukt door de Franstaligen. De Belgen kan men onderverdelen in 'slachtoffers' en 'daders' en dat 'oud zeer' is de basis van het probleem in België. De Franstaligen zouden schuldbesef moeten tonen en de staat zou excuus moeten aanbieden voor het onrecht dat de Vlamingen is aangedaan. Er zou een 'tribunaal' moeten komen dat aan waarheidsvinding doet.

André DE ZUTTER, psycholoog en onderzoeker universiteit Maastricht, NRC-HANDELSBLAD - 07/01/11

Er was een tijd, in oud België, dat een tekst, die door iedereen als te veel in de richting van de ander werd omschreven, als evenwichtig werd aanzien en dus als basis voor een aanvaardbaar akkoord werd beschouwd... Die tijd lijkt voorbij... het is onmiskenbaar dat in de Belgische tweelandenstaat de geesten verwijderden. Minstens in de Wetstraat, en het is daar dat het telt en de wrijvingen voelbaar zijn.

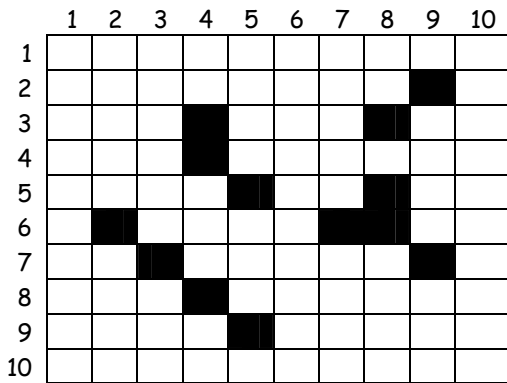
Carl DEVOS, UGent, DE MORGEN - 06/01/11

Is dit (nota Vande Lanotte, *red.*) de grootse copernicaanse staatshervorming en voldoet dit plan aan de resoluties van het Vlaams Parlement? Het antwoord is: neen. Het is een kleine staatshervorming die relatief weinig bevoegdheden en financiële middelen overhevelt vanuit het federale niveau. Het is een stap in het federale model, maar het is nog ver verwijderd van het confederale systeem... In de veronderstelling dat dit allemaal zou gebeuren, dan komt men vrijwel zeker tot de vaststelling dat deze zesde staatshervorming niet optimaal werkt en komt de vraag naar een zevende staatshervorming in zicht.

Herman MATTHIJS, VUB, Nieuwssite APACHE - 05/01/11

HOMO LUDENS

KRUISWOORDRAADSEL

Dit kruiswoordraadsel werd ingezonden door
Prof. Dr. Dirk Lahaye

Oplossing vorig nummer:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	O	R	N	I	T	H	O	S	I	S
2	S	O	O	N		O	L	A	N	O
3	T	E	N	T		M	A	D	A	M
4	E	S	S	E	V	E		I	N	N
5	O		E	R		O	P	S	I	O
6	P	E	N	N		S		T	E	L
7	A	S	S	I	E	T	A		M	E
8	A	S		S	T	A	G	E		N
9	T	A	S	T		S	A	L	U	T
10	H	Y	P	E	R	E	R	G	I	E

HORIZONTAAL

1. deze bacterie veroorzaakt een beroepsziekte bij rioolwerkers
2. de ontmande (Fr)
3. vogel - de helft van de vlieg die slaapziekte verwekt - zo is het voor een koppel dat uiteengaet
4. blaf - leer van het licht
5. deel van de medulla oblongata - loofboom - Totale cholesterol
6. edelgas - waterloop in Nederland
7. Frans lidwoord - letsel
8. waterplant - trekorgaan van moegetergde scholieren
9. berg van het laatste avondmaal - secundaire amine met de tweewaardige groep > NH
10. snedemachines

VERTICAAL

1. jonge witte bloedcel
2. jongensnaam - voornaam van een berucht politicus
3. beroemd Vlaams verloskundige - wisser
4. Tourette syndroom - hevig - stikstofoxide
5. VIII - operation evaluation office
6. breukband
7. befaamd Leuvens Neurochirurg - voornaam van vrouwelijk slachtoffer van de repressie
8. pers. vnv. - Turkse meisjesnaam
9. bewijsstuk - Plaats in Gelderland
10. cellen in de eilandjes van Langerhans

Wie maakt ook een ontwerp met woorden

(gedeeltelijk medische thema's) en zwarte vakjes?

Inzendingen zijn nog steeds welkom via brief of per e-post:

Redactie Periodiek, VGV, Ergo de Waellaan, 3 - bus 14,

2100 Deurne-Antwerpen - info@vgv.be

HEKELLIED

Brussel ligt aan de Zenne*

wijs: *Calcutta liegt am Ganges*

Brussel ligt aan de Zenne
de stad van *Pascal Smet*,
dat 't Vlaams er niet kan wennen
dat ligt aan *Milquet*.

Brussel ligt aan de Zenne
Het Vlaams krijgt er geen kans,
Maar wel "l'Europe" verwennen
Dat ligt aan *Thielemans*.

Brussel ligt aan de Zenne
een riool naar de zee,
de baas wil 't niet erkennen:
Piqué...

Brussel ligt aan de Zenne
al met hun "Gruëte Met",
dat z' er Vlamingen jennen
dat ligt aan *Laurette*.

Brussel ligt aan de Zenne
negentien baronien,
maar dat het in heel Brabant
stinkt
dat ligt aan *Eveline*.

Brussel ligt aan de Zenne
stad van manneke pis,
Franstaligen verwennen
P.S....

Brussel ligt aan de Zenne
een groot embroglio,
dat men 't niet wil bekennen:
dat ligt aan *Moureaux*.

Brussel ligt aan de Zenne
met zijn "*esprit malsair*",
men kan het niet ontkennen:
het ligt aan *Maingain*.

P.S. Brussel ligt aan de Zenne
een puist op 't Vlaams gezicht
doch niemand wil bekennen
waaraan dat wel ligt.

V.V.

*Hekellied ingezonden door een
VGV-lid

Bescherming op elke leeftijd

Het enige Europese bedrijf
dat zich uitsluitend toelegt op vaccins

www.spmsd.com